

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ

Скупштина општине Берковићи Погинулих бораца отаџбинског рата бр.104 Тел/факс 059860099/059860111 Штампа: Општинска управа	БЕРКОВИЋИ Број: 1/25 Дана: 14.03.2025. године	Годишња претплата: 50,00 КМ Један примјерак: 10,00 КМ Рачун јавних прихода 562008811729070 NLB Развојна банка Врста прихода: 722521
--	---	--

На основу члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17), члана 7. Пословника о раду Скупштине општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17) и Одлука о престанку и додјели мандата сљедећем квалификованом кандидату Централне изборне комисије БиХ (број: 06-1-07-1-8/25 и број: 06-1-07-1-10/25), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана: 28.02.2025. године доноси:

О Д Л У К У

о верификацији престанка и додјеле мандата у Скупштини општине Берковићи

I Констатује је се престанак мандата сљедећих одборника Скупштине општине Берковићи изабраним на Локалним изборима 2024. године:

1. Лучић Митру, одборнику Скупштине општине Берковићи, са листе политичког субјекта СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА и

2. Чабрило Николи, одборнику Скупштине општине Берковићи, са листе политичког субјекта ПДП- ПАРТИЈА ДЕМОКРАТског ПРОГРЕСА

II Верификују се додјела упражњених мандата сљедећим квалификованим кандидатима:

1. Тупина Јелени, сљедећој квалификованој кандидаткињи са листе политичког субјекта СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА и

2. Ђурица Биљани, сљедећој квалификованој кандидаткињи са листе политичког субјекта ПДП- ПАРТИЈА ДЕМОКРАТског ПРОГРЕСА

III Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ
Ненад Абрамовић с.р

Број: 01-022-1/25

Датум: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ:

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16; 36/19; 61/21) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

ОДЛУКУ

**о усвајању Акционог плана за
равноправност полова општине
Берковићи за период од 2024. до 2027.
године**

Члан 1.

Усваја се Акциони план за равноправност полова општине Берковићи за период од 2024. до 2027. године.

Члан 2.

Саставни дио ове Одлуке је Акциони план за равноправност полова општине Берковићи за период од 2024. до 2027. године.

Члан 3.

Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-2/25

Дана: 28.02.2025. године

**АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2027. ГОДИНЕ**

САДРЖАЈ

СКРАЋЕНИЦЕ	5
I УВОД.....	6
II ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА	7
Међународни правни оквир за равноправност полова.....	7
Домаћи правни оквир и институционални механизми за равнопрвност полова	9
III ПРАВНИ ОКВИР ЗА ИЗРАДУ ГЕНДЕР АКЦИОНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ	11
IV. РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА У ОПШТИНИ БЕРКОВИЋИ	12
4.1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ РАВНОПРАВНОСТИ ПОЛОВА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ	13
4.2. РОДНО ОДГОВОРНА АНАЛИЗА БУЏЕТА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ	15
4.3. УКРАТКО О ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ.....	16
4.3.1. ДЕМОГРАФСКА ГЕНДЕР КАРТА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ	17
4.4. ТРЕНУТНА ПОЗИЦИЈА/СТАТУС ЖЕНА ПО ОБЛАСТИМА.....	21
4.4.1. СПРЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ НАСИЉА ПО ОСНОВУ ПОЛА, УКЉУЧУЈУЋИ НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ КАО И ТРГОВИНЕ ОСОБАМА.....	21
4.4.2. ЈАВНИ ЖИВОТ И ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКА	22
4.4.3. РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ И ПРИСТУП ЕКОНОМСКИМ РЕСУРСИМА	25
4.4.4. ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И СПОРТ	30
4.4.5. ЗДРАВЉЕ, ПРЕВЕНЦИЈА И ЗАШТИТА.....	31
4.4.6. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	32
V. ИДЕНТИФИКОВАНИ ПРОБЛЕМИ.....	33
1. ЦИЉЕВИ И АКТИВНОСТИ ГЕНДЕР АКЦИОНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ЗА ПЕРИОД 2024-2027 ГОДИНА	35
2. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА ГЕНДЕР АКЦИОНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ....	43

СКРАЋЕНИЦЕ

ЗоРП БиХ- Закон о равноправности полова Босне и Херцеговине

РС- Република Српска

ЕУ- Европска Унија

СЕДАW- Конвенција о уклањању свих облика дискриминације над женама

ГАП БиХ- Гендер акциони план Босне и Херцеговине

ЈЗУ- Јавна здравствена установа

ЈУ- Јавна установа

СШЦ- Средњошколски центар

IPU- енг. Union Interparlementaire

Међупарламентарна унија

НК- Неквалификовани радник

КВ- Квалификовани радник

ССС- Трехничари средња стручна спрема

ВКВ- Високо квалификовани специјалист

СПЕЦ- Виша стручна спрема

ВСС- Висока стручна спрема

Др- Доктор

I УВОД

Један од основних принципа људских права и основних слобода јесте равноправност полова и он се посматра са аспекта цијелог друштва, односно положаја жена и мушкараца у том друштву. Сам појам равноправност полова се односи на једнака права, одговорности и могућности жена и мушкараца, дјечака и дјевојчица.

Равноправност полова није искључиво питање социјалне правде већ такође представља нужан услов за друштвени и економски развој земље, с посебним нагласком на смањење сиромаштва и побољшање квалитета живота за све грађане¹. Акциони план за равноправност полова Општине Берковићи је стратешко-плански документ Општине, који својом имплементацијом треба да подстиче будући раст и развој заједнице, те унаприједи равноправност полова у заједници. Увођење принципа равноправности полова у развојне политике, стратегије, пројекте и програме је од посебног значаја на локалном нивоу, јер је локални ниво власти најнепосреднији и најближи грађанима/кама.

Акциони план за равноправност полова Општине Берковићи се односи на период од 2024. до 2027. године и усклађен је са одговарајућим стратешким документима и политикама које се односе на област родне равноправности и локалног развоја.

Израда Акционог плана равноправности полова Општине Берковићи оперативно је вођена од стране Радне групе за израду Акционог плана равноправности полова Општине Берковићи, радног тијела које су сачињавали чланови Комисије за равноправност полова Општине Берковићи, Замјеник Начелника, службеници/це Општине Берковићи, преставници грађана и невладиног сектора. Рад радне групе је организован кроз више састанака и обука у току 2024. године уз пуну партиципацију представница и представника јавног, приватног и невладиног сектора.

Гендер центар – Центар за једнакост и равноправност полова Републике Српске (РС) као институционални механизам за равноправност полова у РС, у чијем је мандату праћење спровођења Гендер акционог плана БиХ и сарадња са јединицама локалних самоуправа у РС, је у овом процесу пружао стручну и савјетодавну подршку. Поред Гендер центра, савјетодавну подршку при изради овог стратешког документа, а на захтјев Општине Берковићи, је пружио Пројекат Америчке агенције за међународни развој Помоћ локалној управи (LGAA)².

Примјена и унапређење принципа равноправности полова у локалним заједницама од кључног је значаја за благостање и развој становништва РС. Постизање равноправности

¹ Сматра се да се сви изрази, употребљени и у мушком и у женском граматичком роду у овом документу односе, без дискриминације, и на жене.

² Ставови и мишљења изражена у овом документу не одражавају нужно ставове USAID-а или Владе Америчких Држава.

полова је кључно за заштиту фундаменталних људских права, развијање демократског друштва, поштовање владавине права, те економски раст и конкурентност.

Члан 24. ЗоРП БиХ представља правни основ за доношење Акционог плана равноправности полова Општине Берковићи. Овај документ обухвата и односи се на области као што су јавни живот и доношење одлука, рад, запошљавање и приступ економским ресурсима, образовање, наука, култура и спорт, здравље, превенција и заштита, као и социјална заштита. Приоритет је да питање равноправности полова у Општини Берковићи буде интегрисано у сваку политику на локалном нивоу, и у свим сферама друштвеног живота.

II ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА

Увођење принципа равноправности полова у сва подручја живота и рада на локалном нивоу представља испуњење једног од основних принципа из домена људских права и слобода.

Међународни правни оквир за равноправност полова

Принцип равноправности полова, једнаког третмана и једнаких могућности за жене и мушкарце садржано је у више међународних конвенција, које су потом преточене у законодавство појединачних земаља.

Овај принцип је, између осталог, један од основних правних принципа Европске уније (ЕУ), садржан у оснивачком уговору ЕУ – Амстердамском уговору/споразуму, као и у многим директивама, које су уграђене у законодавство држава чланица. Амстердамски уговор налаже обавезу европској заједници да промовише, у свим својим политикама и активностима, једнакост жена и мушкараца и да се залаже за елиминисање свих неједнакости на основу пола. Споразум уводи концепт коришћења интергације родне перспективе (енг. *gendermainstreaming-a*) и увођења специјалних мјера за борбу против свих видова дискриминације. Интергације родне перспективе представља уградњу приоритета и потреба жена и мушкараца у све законе, стратегије, планове, програме и акције друштва, ради постизања једнакости и равноправности полова, узимајући у обзир посљедице које ће ове акције имати на жене и мушкарце. Бројне су директиве ЕУ које третирају област равноправности полова, од којих су најзначајније и најбројније у области запошљавања и социјалне заштите.

На нивоу Уједињених нација (УН) најважнији документи из области родне равноправности су:

- **Конвенцију о уклањању свих облика дискриминације над женама (CEDAW)**

Генерална скупштина УН усвојила је Конвенцију о уклањању свих облика дискриминације над женама - CEDAW, која је ступила на снагу 3. септембра 1981. године, као глобални и свеобухватни правно обвезујући међународни уговор. До данас, а CEDAW конвенцију је прихватило више од 90 посто чланица УН, међу којима и БиХ.

- **Пекиншка декларација са Платформом за акцију**

На четвртој свјетској конференцији о женама одржаној је у Пекингу 1995. године, владе земаља и УН су се обавезали на међународне норме и стандарде једнакости између жена и мушкараца, а такође су се обавезали на интегрисање родне перспективе у својим политикама и програмима.

○ **Миленијумска декларација**

Миленијумска декларација је резолуција УН-а, усвојена на осмом пленарном засједању 8. септембра 2000. године, са осам главних развојних циљева, међу којима је и „Промовисање једнакости полова“. Декларација садржи вриједности, принципе и циљеве УН-а за 21. вијек као одговор на глобалне изазове који се налазе пред човјечанством, те рокове за предузимање заједничких акција.

Коначно, УН су на самиту одржаном септембра 2015. године усвојиле резолуцију A/RES/70/1 – *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Agenda 2030 је универзална стратегија и од држава потписница се очекује да мобилишу све ресурсе како би циљеви били остварени до 2030. године. Агенда 2030, са свих 17 циљева, укључује три димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине.

Релевантни прописи на нивоу Савјета Европе су:

○ **Европска повеља о једнакости жена и мушкараца у локалној заједници**

Усвојена 2006. године прописује: „Без равноправности у политичком, економском и било ком другом облику одлучивања, не постоји могућност да родна равноправност буде интегрисана у креирање политика. Без активног учешћа жена у процесу изградње нашег друштва као модерног, европски профилисаног и демократског, није могуће остваривање демократије, равноправности и напретка друштва“.

○ **Стратегија за равноправност полова Савјета Европе 2018-2023**

Усвојена 7. марта 2018. године надовезује се на огромну правну и политичку стечевину Савјета Европе која се тиче равноправности полова, као и на постигнућа прве Стратегије за равноправност полова Савјета Европе 2014-2017.

У периоду од 2018-2023. године фокус је стављен на шест стратешких подручја:

- спречавање и борба против родних стереотипа и сексизма,
- спречавање и борба против насиља над женама и насиља у породици,
- осигуравање равноправног приступа жена правосуђу,
- постизање равнотеже у заступљености жена и мушкараца при доношењу одлука у политичком и јавном сектору,
- заштита права жена и дјевојчица мигрантица, избјеглица и тражитељица азила,
- увођење начела равноправности полова у све јавне политике.

○ **Резолуција 176 (2004) о интергацији родне перспективе на локалном и регионалном нивоу**

Ова резолуција је документ усвојен са циљем да се промовише равноправност полова и интеграција родне перспективе у политици и пракси локалних и регионалних власти.

Домаћи правни оквир и институционални механизми за равноправност полова

○ Устав Босне и Херцеговине

Устав Босне и Херцеговине гарантује висок степен међународно признатих људских права и основних слобода, јер садржи 15 најважнијих инструмената за заштиту људских права, међу којима је и CEDAW, чиме се БиХ обавезује да примени највише међународно признате стандарде људских права.

Чланом II став 1. Људска права и основне слободе утврђено је: “БиХ и оба ентитета ће осигурати највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода...” и у оквиру истог члана, став два Међународни стандарди такође је утврђено: „Права и слободе предвиђени у Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода и у њеним протоколима се директно примјењују у БиХ. Ови акти имају приоритет над свим осталим законима.“ Протокол 12. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода који је потписала и ратификовала БиХ забрањује дискриминацију у приступу свим правима које су загарантоване законима.

Основна одредба Устава БиХ на основу које је припремљен Гендер акционои план БиХ за период 2023-2027. године је садржана у члану II 4. Недискриминација којим је утврђено: Уживање права и слобода, предвиђених у овом члану или у међународним споразумима наведеним у Анексу I овог Устава, осигурано је свим особама у БиХ без дискриминације по било којем основу као што је пол, раса, боја, језик, вјера, политичко и друго мишљење, национално или социјално поријекло, повезаност са националном мањином, имовина, рођење или други статус.

- **ЗорП БиХ-пречишћен текст³** (Доношењем ЗорП БиХ и успостављањем институционалних механизма за равноправност полова на свим нивоима законодавне и извршне власти се знатно унаприједило домаће законодавство у овом сегменту људских права. Закон је најважнији инструмент за развијање свијести о питањима равноправности полова и увођење принципа равноправности полова у јавне политике и прописе. Овај закон уређује, промовише и штити равноправност полова и забрањује дискриминацију, те гарантује једнаке могућности свим грађанима/кама, како у јавној тако и у приватној сфери живота.

Поред тога, Закон обавезује сва државна тијела, на свим нивоима организације власти, и тијела локалне самоуправе, укључујући законодавну, извршну и судску власт, политичке странке, правна лица с јавним овлашћењима, правна лица која су у власништву или под контролом државе, ентитета, кантона, града или општине или над чијим радом јавни орган врши контролу, да осигурају и промовишу равноправну заступљеност полова у управљању, процесу одлучивања и представљању.

³ Службени гласник БиХ, број 32/10

Законом о равноправности полова Босне и Херцеговине је утврђено постојање и обавеза успостављања институционалних механизма за равноправност полова. Ово је изузетно битна правна гаранција, јер осигурава правну сигурност институција за равноправност полова.

У складу са ЗоРП БиХ, кључни институционални механизми за равноправност полова су Агенција за равноправност полова БиХ, Министарства за људска права и избјеглице БиХ, и на ентитетском нивоу, Гендер центар - Центар за једнакост и равноправност полова Владе РС и Гендер Центар Федерације БиХ.

Агенција и ентитетски гендер центри су кључне институције за креирање свеобухватног, системског и координисаног приступа провођењу ЗоРП-а.

Како би се осигурала досљедна имплементација ЗоРП БиХ 2006. године усвојен је први Гендер акциони план у БиХ (ГАП БиХ)⁴ за период 2006 -2011, као први стратешки документ за увођење принципа равноправности полова у све области јавног и приватног живота. Други ГАП БиХ усвојен је 2013. године за период 2013-2017, а трећи 2018. године за период 2018 -2022. Четврти и актуални ГАП БиХ усвојен је 2023. године за период 2023-2027, који садржи стратешке циљеве дефинисане као приоритетне области дјеловања, те програме и мјере за остваривање тих циљева. Акциони план за равноправност полова у Општини Берковићи усаглашен је са четвртим и актуелним ГАП-ом.

Према ЗоРП БиХ, обавеза сваког нивоа власти се састоји од сљедећих сегмената:

- а) анализу стања полова у одређеној области;
- б) имплементацију донесених државних политика кроз акционе планове за равноправност полова;
- ц) мјере за отклањање уочене неравноправности полова у одређеној области.

Гендер акциони планови на нивоу јединица локалне самоуправе су стога најефикаснији начин провођења ове обавезе.

Сам Акциони план за равноправност полова Општине Берковићи је усклађен са Стратегијом развоја Општине за период 2022-2028 година⁵

○ Устав РС

Устав РС се темељи на гарантовању и заштити људских слобода и права у складу са међународним стандардима (члан пет). Даље, у члану 10. Устава РС наводи се да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки су пред законом и уживају исту заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност итд.

⁴ Службени гласник БиХ, број 41/09

⁵ Службени гласник Општине Берковићи, број 3/22

III ПРАВНИ ОКВИР ЗА ИЗРАДУ ГЕНДЕР АКЦИОНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ

Узимајући у обзир структуру и уставом одређену подјелу надлежности између различитих нивоа власти у БиХ доношењем ЗоРП БиХ, БиХ се одлучила да осигура мрежу институционалних механизма за равноправност полова на свим нивоима власти те је утврђена обавеза свих нивоа власти да активно дјелују за равноправност полова и отклањање дискриминације на основу пола.

Ова обавеза је утврђена у члану 24. ЗоРП БиХ који гласи:

„(1)Органи власти на државном и ентитетском нивоу, кантонални органи и органи јединица локалне самоуправе, правне особе са јавним овлашћењима, правне особе у већинском власништву државе, у оквиру својих надлежности, дужни су подузети све одговарајуће и потребне мјере ради провођења одредби прописаних овим Законом и Гендер акционим планом Босне и Херцеговине, укључујући, али не ограничавајући се на:

а) доношење програма мјера ради постизања равноправности полова у свим областима и на свим нивоима власти;

б) доношење нових или измјену и допуну постојећих закона и других прописа ради усклађивања са одредбама овог Закона и међународним стандардима за равноправност полова;

в) провођење активности и мјера Гендер акционог плана Босне и Херцеговине кроз редовне програме рада уз осигурање буџетских средстава и

г) осигурање прикупљања, вођења, анализе и приказивања статистичких података разврстаних по полу;

(2) Саставни дио програма мјера ради постизања равноправности полова у свим областима укључује, али се не ограничава на:

а) анализу стања полова у одређеној области;

б) имплементацију донесених државних политика кроз акционе планове за равноправност полова и

в) мјере за отклањање уочене неравноправности полова у одређеној области.

(3) Надлежни законодавни, извршни и органи управе свих нивоа власти у Босни и Херцеговини обавезни су основати одговарајуће институционалне механизме за равноправност полова који ће проводити Закон о равноправности полова у Босни и Херцеговини, координисати реализацију програмских циљева из Гендер акционог плана Босне и Херцеговине и осигурати провођење међународних стандарда у области равноправности полова.

(4) Надлежни државни, ентитетски и кантонални органи власти, као и органи јединица локалне самоуправе дужни су све прописе и друге акте из своје надлежности прије упућивања у законску процедуру доставити на мишљење институционалним механизмима за равноправност полова ради усаглашавања са одредбама Закона о равноправности полова у Босни и Херцеговини.“

Управо је овај члан ЗоРП БиХ представља правни основ за доношење Гендер акционог плана Општине Берковићи будући да се доношењем овог акционог плана осигурава досљедна примјена овог Закона, али и других обавеза Општине у погледу равноправности полова. То је такође случај и са ГАП БиХ који препознаје значај дјеловања и улогу локалних власти када је у питању постизање равноправности полова.

Закон о локалној самоуправи⁶ (прописује, између осталог, да општина у оквиру својих надлежности обезбјеђује, подстиче и унапређује равноправност полова и остваривање једнаких могућности, те да доноси програм мјера за постизање равноправности полова.

Законом о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе⁷ уведена је општа забрана дискриминације и забрана вербалног и сваког другог вида насиља по основу било којег вида дискриминације, па тако и забрана насиља по основу пола. Увођењем једног од основних стандарда за равноправност полова, приликом запошљавања води се рачуна како о полној заступљености запослених тако и о равноправној заступљености полова у радним тијелима и комисијама које спроводе поступак запошљавања у градску, односно општинску управу органа јединица локалне самоуправе.

Основни циљ Закона о заштити од насиља у породици⁸ је заштита жртава насиља у породици спрјечавањем и сузбијањем насиља у породици којим се крше уставом и законима загарантована основна људска права и слободе.

Из наведених нормативно-правних стандарда за равноправност полова, може се закључити да се истим наглашава потреба гарантовања једнаких права и могућности за све без обзира на било које лично својство и забрана дискриминације по било ком основу, па тако и по основу пола, и то у свим областима друштвеног живота, како у јавној тако и у приватној сфери. Такође, истим се истиче веома велики значај симултаног и координисаног рада и сарадње свих друштвених актера, као и обавезе органа власти на свим нивоима.

IV. РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА У ОПШТИНИ БЕРКОВИЋИ

За потребе анализе стања равноправности полова у Општини Берковићи извршено је прикупљање и анализа доступних информација и података што представља и први корак у смислу члана 24. ЗоРП у БиХ.

Анализа стања равноправности полова омогућава утврђивање области у којима евентуално постоји дискриминација или неједнакости у приступу правима, користима и ресурсима

⁶ Службени гласник РС, број: 97/16, 36/19 и 16/21

⁷ Службени гласник РС, број: 97/16

⁸ Службени гласник РС, број: 102/12, 108/13, 82/15 и 84/19

између жена и мушкараца, дјевојчица и дјечака по појединим областима. Поред тога овај приступ омогућује да се истраже узроци таквог стања као и да укаже на то како се они могу промијенити, јер даје основу на којој ће се темељити акциони план.

За потребе ове анализе прикупљени су сљедећи подаци:

1. статистички подаци од стране Републичког завода за статистику РС, Завода за запошљавање РС - Биро Берковићи,
2. административни подаци од стране општинских органа и служби,
3. подаци Одјељења за финансије, привреду и јавне дјелатности Општине Берковићи,
4. подаци Јавне здравствене установе (ЈЗУ) Дом здравља „Миленко Муратовић“ Берковићи,
5. подаци Одјељење за општу управу, Служба за социјалну заштиту, Општине Берковићи,
6. подаци Јавне установе (ЈУ) Основна школа „Његош“,
7. подаци са званичне странице Општине Берковићи,
8. подаци Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС,
9. подаци ЈУ средњошколски центар (СШЦ) „Светозар Ђоровић“ Љубиње, подручно одјељење Берковићи,
10. резултати упитника о задовољству грађана са услугама које пружа Општина Берковићи проведен у склопу USAID LGAA пројекта из 2024. године.

Овај приступ је омогућио:

- да укаже на приоритете и кључне циљеве које је потребно остварити и
- да омогући утврђивање тренутног стања (не)равноправности полова као и да утврди начин на који ће се промјене мјерити.

4.1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ РАВНОПРАВНОСТИ ПОЛОВА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ

У складу са својом надлежностима, Комисија за равноправност полова представља институционални механизам за равноправност полова Скупштине општине Берковићи који има надлежности које су предвиђене чланом 24. ЗоРП у БиХ.

Поред општих надлежности у погледу промоције и заштите људских права и слобода, Комисија је изричито надлежна за праћење и промовисање равноправне заступљености полова на нивоу локалне заједнице, као и остваривање сарадње са невладиним организацијама које се баве питањем равноправности полова и сарадње са Гендер Центром Владе РС.

Комисија за равноправност полова у складу са чланом 69. Пословника Скупштине Општине Берковићи:

- *Прати примјену принципа равноправности полова у управљању и одлучивању*
- *Разматра нацрте и приједлоге одлука које доноси скупштина из аспекта равноправности полова*
- *Иницира да се у надлежним органима и институцијама сачине програми и планови побољшања полне заступљености у органима власти на свим нивоима*
- *Посредством медија утиче на развијање свијести код грађана о равноправности полова*
- *Посредством надлежних органа утиче на елиминацију и спречавање свих облика насиља у јавној сфери живота, као и на спречавање директне и индиректне дискриминације засноване на полу*
- *Активно учествује на унапређивању права равноправности и заштите грађана и предлаже мјере за уклањање свих облика дискриминације, а посебно које се односе на рад и запошљавање, социјалну и здравствену заштиту, образовање, културу и информисање и заштиту од насиља у породици*
- *Обавља и друге послове из ове области у складу са Законом и актима општине*

Комисија за равноправност полова има предсједника и два члана. Анализом досадашњег рада комисије утврђено је да постоји простор за унапређење и још значајније остварење њених надлежности. У наредном периоду, Комисија ће интензивирати своје активности како би максимално искористила свој потенцијал у реализацији постављених циљева. Повећањем ангажовања и фокусом на кључне задатке, очекује се да ће резултати рада комисије бити видљивији и допринијети унапређењу области у којој дјелују. У претходном периоду систематизацијом радних мјеста није било дефинисано радно мјесто које ће, између осталог, у опису посла имати праћење и спровођење политике равноправности полова.

За остваривање ових надлежности као оптимално рјешење намеће се доношење Плана равноправности полова у Општини Берковићи као инструмента за усмјерено и координисано дјеловање свих општинских органа и служби за равноправност полова. У овом процесу Комисија би имала примарну улогу надзора над провођењем Акционог плана као што је образложено у дијелу који се односи на област мониторинга и евалуације.

Будући да је ово нова улога комисије потребно је уложити вријеме и ресурсе да се осигурају неопходни капацитети да се преузме ова улога. Поред тога потребно је осигурати и јачање капацитета општинских служби како би у потпуности преузеле своје улоге у погледу како провођења активности Плана равноправности полова тако и провођења редовних анализа стања равноправности полова.

4.2. РОДНО ОДГОВОРНА АНАЛИЗА БУЏЕТА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ

Буџет представља документ у којем се врши процјена буџетских средстава и издатака у току једне фискалне године. Буџет општине израђује надлежно одјељење, односно Одјељење за финансије, привреду и јавне дјелатности у сарадњи са Начелником општине, те се исти усваја на Скупштини општине.

Родно одговорно буџетирање подразумијева родно засновану процјену буџета, те укључивање родне перспективе на свим нивоима буџетских процеса и реструктурирање

прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности. Буџети нису родно неутрални и неопходно је водити рачуна о правичној расподјели буџетских средстава, а што резултира унапређењем економског развоја локалне заједнице. Неопходно је да мушкарци и жене имају једнак приступ буџетским средствима и једнаке користи од употребе ресурса, а што се постиже укључивањем родног аспекта на свим нивоима буџетског процеса и реструктурирањем прихода и расхода на начин да се изврши алокација средстава за провођење политика, мјера и програма који ће унаприједити родну равноправност и подстаћи вишеструки потенцијал жена и мушкараца у корист развоја и побољшања квалитета свакодневног живота.

Општина Берковићи је у 2023. години остварила буџет у вриједности од 2.012,246,00 КМ. Иако није рађена родна анализа буџета, односно није анализирано ко је корисник јавних средстава и у којој мјери, Општина је издвојила значајна средства за пронаталитетну политику, гдје се посебно истиче стимулација наталитета и стипендирање студената. Што се тиче расходне стране буџета, није рађена родна анализа буџетских ставки. Специфично, не постоји родна статистика расхода (нпр. ко је корисник јавних расхода и у којој мјери). С обзиром на то да се не ради родна анализа буџета као први корак (издаци се не прате по било којој структури, па тако и родној структури), није се радило ни на реструктурирању буџета у циљу родне равноправности. Свакако је битно напоменути да Општина из својих буџетских средстава финансијски подржава рад великог броја удружења, од којих у већем броју случајева водећу улогу имају жене, како саме чланице, тако и предсједнице истих.

И поред ових налаза јасно је да ће бити потребно јачати капацитете надлежних општинских служби да у процесу планирања свих програма и активности, па тако и буџета, анализирају стање у својој области те да у односу на утврђено стање креирају мјере којима ће се осигурати да Општина кроз своје програме утиче на (не)равноправност полова.

4.3. УКРАТКО О ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Општина Берковићи је рубна општина у источној Херцеговини, на југоистоку РС тј. у јужном дијелу БиХ. Распростира се на површини од 264 км², надморске висине од 100м-1300м. Налази се на регионалном путу Р427 Столац-Берковићи-Билећа. **Историја:** Историјски подаци упућују на то да је подручје Берковића било насељено у средњем вијеку. Подручје је припадало средњовјековној жупи Дабар, која се спомиње у дубровачкоме спису од 13. октобра 1285. године. У мјесту Потком налазе се остаци Цркве светог Илије који потичу из 14. или 15. вијека. Код Берковића се налази стари град Коштун (од лат. Kostrum - логор), који датира из раног средњег вијека, грађен је најкасније у 10. вијеку. На подручју Општине се такође налазе некрополе стећака. На Поплату се налазе остаци римског пута. До задњег рата Берковићи су били мјесна заједница Општине Столац. По завршетку рата и дејтонског разграничења територије БиХ између два ентитета, дио општине Столац који је припао РС постао је самостална Општина Берковићи.

Природне вриједности и туристички потенцијали: Подручје Берковићи обилује великим бројем објеката природе и природних подручја, које својим феноменима, љепотама и вриједностима свакако заслужују да се ставе под заштиту. Ту се прије свега мисли на велики број пећина, извора, водотока, кањона и осталих предјела. Као природно наслеђе на територији Општине Берковићи евидентирано је 14 спелеолошких објеката. Значајну природну вриједност има и ријека Вријека.

Иако Општина Берковићи посједује туристички потенцијал, туризам се не налази на завидном нивоу. Општина Берковићи има значајан туристички потенцијал који се огледа у очуваној животној средини, богатим историјско-културним наслеђем, руралном, ловном и авантуристичком туризму. Терени су погодни за параглајдинг, планинарење, екстремне спортове, бициклизам (првенствено брдски), а бројна перната и друга ситна и крупна дивљач је предуслов за развој ловног туризма.

Не постоје званичне евиденције о броју туриста који посјећују Берковиће, а будући да нема организованих посјета немогуће је извршити процјену.

Пољопривредно земљиште: За услове Херцеговине Општина располаже значајним пољопривредним површинама. Од укупне површине Општине Берковићи, 14.833 хектара отпада на пољопривредно земљиште, 9.603 хектара на шумско земљиште, а 914 хектара чини непродуктивно земљиште. Значајан дио пољопривредног земљишта у Општини остаје необрађен, што указује на потенцијал за коришћење обрадивих површина које особе женског пола могу узети у закуп, што ће бити подржано кроз подстицаје од стране Општине Берковићи.

Табела 1: Категорије земљишта на подручју Општине Берковићи

<i>Категорија земљишта</i>	<i>Површина (ha)</i>	<i>Структура (%)</i>
Пољопривредне површине (укупно)	14.833	100%
Оранице и баште	2.593	17,48%
Воћњаци	28	0,19%
Виногради	6	0,04%
Ливаде	1.401	9,45%
Пашњаци	10.805	72,84%

Извор: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС

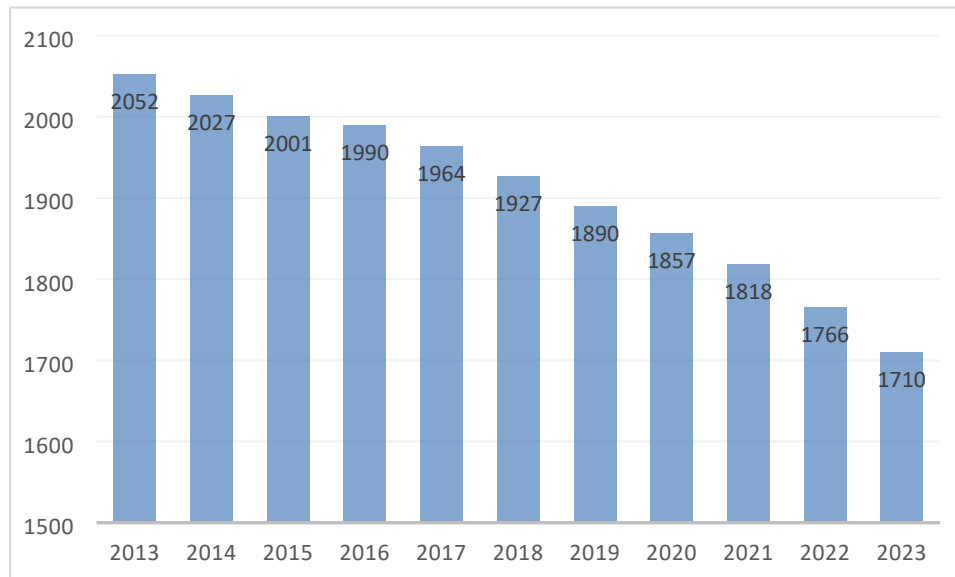
4.3.1. ДЕМОГРАФСКА ГЕНДЕР КАРТА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ

Демографска кретања

Општина Берковићи спада у групу изразито неразвијених општина у РС. Према подацима Пописа становништва из 2013. године, на подручју Општине Берковићи у 2013. години живјело је 2.041 становник, од чега је 1032 мушкараца и 1.009 жена у 636 домаћинстава, са 1.040 станова. Просјечан број чланова домаћинства је износио 3,21. Према старосној структури, највише становништва је у старосној групи од 15-65 година (58%) укупно 1217 (од чега 627 мушкараца и 590 жена). Старијих од 65 година на подручју општине је 517 или 25% укупног становништва (218 мушкараца и 299 жена), док је млађих од 15 година свега 17% или 357 (187 мушкараца и 170 жена). Просјечна старост становника општине је 44,25 година, гдје је просјечна старост жена нешто виша и износи 45,83 године, док је просјечна старост мушкараца 42,70 година.

Према процјени Републичког завода за статистику, Општина Берковићи 2023. године има 1.710 становника, или за 16,67% мање у односу на резултате пописа 2013. године.

Графикон бр. 1- Број становника Општине Берковићи

Извор: Републички завод за статистику РС

Базирано на прикупљеним подацима приказаним на графикону, из којих се види тренд константног пада броја становника у Општини Берковићи, Општина је дефинисала низ социо-економских мјера усмјерених на заустављање негативног демографског тренда и остатак становништва. Ове мјере укључују једнократну накнаду за рођење дјетета, финансирање трошкова вантјелесне оплодње, додјелу стипендија студентима, као и ученицима средње школе који упишу средњу школу у Берковићима.

Табела 2. Становништво разврстано по полу и старосној доби, попис 2013. године

Пол		укупно	мушкараца	жена
Укупно по полу		2052	1043	1009
Године	0-4	91	49	42
	5-9	129	69	60
	10-14	141	73	68
	15-19	84	46	38
	20-24	86	43	43
	25-29	94	54	40
	30-34	107	49	58

35-39	133	64	69
40-44	140	92	48
45-49	135	76	59
50-54	119	72	47
55-59	125	54	71
60-64	140	74	66
65-69	125	55	70
70-74	148	61	87
75-79	133	59	74
80-84	76	35	41
85-89	32	15	17
90+	14	3	11

Извор: Републички завод за статистику РС

Табела 3. Становништво старо 15 и више година према законском брачном стању и полу, попис 2013.

Пол	Укупно	Никад ожењен/удата	Ожењен/удата	Разведен/разведена	Удовац/удовица
У	1684	420	1003	13	248
	100%	24,94%	59,56%	0,77%	14,73%
Републички просјек		26,8%	57,3%	3,6%	12,3%
М	845	270	505	10	60
	100%	31,95%	59,76%	1,18%	7,10%
Републички просјек		33,0%	58,7%	3,4%	4,9%
Ж	839	150	498	3	188

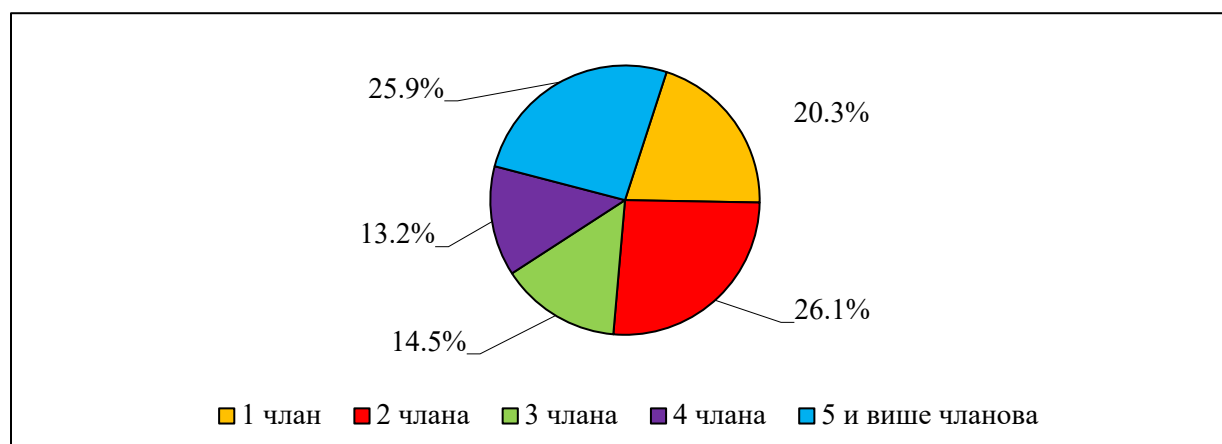
	100%	17,88%	59,36%	0,36%	22,41%
Републички просјек		21,0%	56,0%	3,8%	19,2%

Извор: Републички завод за статистику РС

Ако се посматра стање у погледу брачног статуса становништва старог преко 15 година, према попису из 2013. године може се уочити да је ситуација углавном у складу са просјеком РС.

На територији Општине Берковићи евидентиран је већи број мушкараца у односу на жене који ту живе, али је већи број мушкараца који нису никада ступили у брак. Уколико погледамо податке о удовицама/удовцима евидентно је да је натпросјечно велики број жена које су удовице, а ту чињеницу можемо везати за ратна дејства у протеклом периоду. Самим тим можемо говорити о великом броју мушкараца који су живот изгубили у рату, те са те стране констатовати да су ратна дејства у великом проценту утицали на овакву демографску слику становништва.

Графикон 2. Број чланова по домаћинству

Извор: Завод за статистику РС

Према подацима из графикана 46,4% домаћинстава у Општини има једног или два члана, што указује на посљедице негативног демографског тренда. У настојању да ублажи овај тренд, Општина је увела мјеру суфинансирања боравка дјеце у вртићу. Полазници вртића „Света Новомученица Милица - Дете“ плаћају симболичну мјесечну накнаду од 40 КМ. У случају да двоје дјеце из исте породице похађа вртић, за друго дијете је упола мања, док родитељи са троје и више дјеце не плаћају боравак уопште. Такође, мјера која се надовезује на наведену и која ће се проводити у наредном периоду односи се на набавку школског прибора породицама са троје и више дјеце. Ова мјера не само да финансијски олакшава родитељима, него и директно подстиче већи ангажман жена у друштвеном животу и омогућава им да се више посвете својим предузетничким активностима. Смањењем трошкова и ослобађањем додатног времена, жене добијају већу могућност за професионални развој и активно учешће у економским токовима.

4.4. ТРЕНУТНА ПОЗИЦИЈА/СТАТУС ЖЕНА ПО ОБЛАСТИМА

У овом поглављу документа анализиране су кључне области друштвеног живота, са посебним освртом на тренутну ситуацију и жељене резултате у области равноправности полова у Општини Берковићи

4.4.1. СПРЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ НАСИЉА ПО ОСНОВУ ПОЛА, УКЉУЧУЈУЋИ НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ КАО И ТРГОВИНЕ ОСОБАМА

Насиље над женама дефинисано је у складу са Конвенцијом о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици Савјета Европе као кршење људских права и облик дискриминације над женама, а представља сва дјела родно заснованог насиља која доводе или могу довести до: физичке, сексуалне, психичке, односно финансијске повреде или патње жене, обухватајући и пријетње таквим дјелима, принуду или произвољно лишавање слободе, било у јавности било у приватном животу. У складу са истом конвенцијом, насиље у породици дефинисано је као: „свако дјело физичког, сексуалног, психичког, односно економског насиља до којег долази у оквиру породице или домаћинства, односно између бивших и садашњих супружника или партнера, независно од тога да ли починилац дијели или је дијелио исто пребивалиште са жртвом“⁹.

Жртве насиља у породици су услед промјене законске регулативе, едукације и јачања свијести о поменутом проблему све више охрабрене да насиље пријаве надлежним институцијама и потраже помоћ. Насиље над женама и насиље у породици представља један од највећих изазова у босанско-херцеговачком друштву. Како би се адекватно одговорило на

⁹ Савјет Европе, Конвенција о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, Истанбул, 11. мај 2011. године.

поменути проблем, усвојени су ентитетски закони о заштити од насиља у породици и стратегије на нивоу државе и ентитета.

Према Студији о распрострањености и карактеристикама насиља према женама у БиХ 47% жена је током одраслог живота, односно након што је навршило 15 година било изложено најмање једном облику насиља, мада треба имати у виду да се обим присутности насиља над женама и насиља у породици у БиХ веома тешко може утврдити због скривене природе проблема, непријављивања случајева насиља те третирања насиља у породици као „приватног проблема“.

Истраживање које је спроведено у циљу прикупљања података за израду студије је показало да је најчешћи облик насиља психичко као и комбиновано психичко и физичко насиље. Најшире је распрострањено насиље које над женама врше партнери (садашњи или бивши). Према томе, сфера интимних партнерских и породичних односа далеко је већи извор опасности од насиља за жене, него што је то шира друштвена заједница.

У званичним подацима Општине Берковићи не постоји евидентиран ни један случај насиља. Претпоставка је да разлог томе није непостојање насиља, него устаљена мишљења када је у питању насиље као и патријархална и рурална средина која ствара неподржавајуће окружење када је у питању пријава насиља.

С обзиром на недостатак документованих података о случајевима насиља, жртвама и починиоцима, Општина препознаје потребу за подизањем свијести становништва о различитим облицима насиља, као и о моралним и друштвеним аспектима који се односе на тему насиља. Поред тога, неопходно је јачати капацитете надлежних институција за контролу и превенцију насиља, како би се стекло повјерење грађана и успоставио функционалан механизам који ће осигурати ефикасну реакцију у случају насиља.

4.4.2. ЈАВНИ ЖИВОТ И ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКА

Равноправност полова у области јавног живота се може сагледати кроз равноправну заступљеност жена и мушкараца на позицијама доношења одлука. Према подацима Међупарламентарне уније (енг. IPU), БиХ се налази на 79. мјесту од укупно 189 држава за које су прикупљани подаци о проценту учешћа жена у државним парламентима.

На свим нивоима власти у БиХ, на мјестима одлучивања у политици, жене су мање заступљене од мушкараца. У локалним законодавним тијелима у БиХ, просјечна заступљеност жена износи 18%.

У Општинској управи Берковићи запослено је укупно 24 лица, од чега је 12 особа мушког пола и 12 особа женског пола, док је као нижи буџетски корисници запослено 13 лица, од чега је четири особе мушког пола и девет особа женског пола.

Табела 4: Однос носилаца највиших положаја у општинској управи Берковићи је сљедећи:

Функција	Пол
Предсједник скупштине	Мушки
Потпредсједник скупштине	Мушки
Начелник општине	Мушки
Замјеник начелника	Мушки
Секретар	Мушки
Шеф кабинета начелника	Женски
Начелник Одјељења за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Мушки
Начелник Одјељења за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту	Женски

Извор: Званична страница општине Берковићи

Скупштина општине Берковићи укупно броји 13 одборника, од чега је шест особа женског пола односно 46,15%. Сличан проценат учешћа особа женског пола је и у радним тијелима

Скупштине:

Табела 5. Заступљеност жена у сталним радним тијелима Скупштине општине Берковићи

Назив	Укупан број чланова	Број чланова жена	Предсједник комисије/одбора/савјета	
			мушкарац	жена
Комисија за избор и именовање	5	1	1	
Комисија за статут и прописе	5	0	1	
Комисија за буџет и финансије	3	0	1	
Комисија за награде и признања	3	0	1	
Комисија за вјерска питања	3	1	1	
Комисија за омладину	3	0	1	
Комисија за мјесне заједнице	3	1	1	
Комисија за заштиту околине, културног и природног наслеђа	3	0	1	
Комисија за равноправност полова	3	2		1
Одбор за заштиту људских права, друштвени надзор и представке	3	0	1	
Комисија за кодекс понашања одборника	5	0	1	
Комисија за планирање општинског развоја и просторно уређење	7	1	1	
Одбор за здравље	5	1	1	
Савјет за спорт и културу	5	0	1	

Извор: Званична страница општине Берковићи

У табели број 5. приказан је састав комисија, одбора и савјета у сталним радним тијелима Скупштине општине Берковићи из претходног мандата, осим Комисије за равноправност полова и Комисије за избор и именовања, које су изгласане.

Избор чланова сталних радних тијела Скупштине општине Берковићи биће извршен у складу са Чланом 20. став (2) Закона о равноправности полова БиХ¹⁰ којим је дефинисано да: „Равноправна заступљеност полова постоји у случају када је један од полова заступљен најмање у проценту 40% у тијелима из става (1) овог члана“, који се односи на равноправност полова у државним тијелима на свим нивоима организације власти, и тијелима локалне самоуправе.

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 32/10

Дефинисана мјера која ће се спроводити у наредном периоду предвиђа укључивање жена као спољних чланова у комисије, одборе и савјете Скупштине општине Берковићи. Ова иницијатива има за основу већу заступљеност жена у процесима одлучивања, што ће допринијети њиховој активној улози у политичком и друштвеном животу општине. Очекује се да ова мјера подстакне родну равноправност и ојача положај жене у локалној заједници.

Заступљеност жена у политичким партијама као и на гласачким листама на изборима је испод 50% и више служи да задовољи законску форму, али стварни ангажман жена у политици је доста мањи од ангажмана мушкараца. Број жена које учествују у политичком и јавном животу уназад 10 година је у паду, а разлоге за то свакако треба тражити у патријархалном одгоју који је у овом подручју заступљен, као и у потешкоћама да се помири приватни и јавни живот, те схватање да је политика искључиво мушко поље за управљање.

4.4.3. РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ И ПРИСТУП ЕКОНОМСКИМ РЕСУРСИМА

Број предузетничких радњи на територији Општине Берковићи кроз посматрани временски период (2017-2023) се креће од 41 предузетничке радње у 2017. години, до 61 предузетничке радње у 2021. години. У петогодишњем периоду примјетна је велика осцилација у броју регистрованих предузетничких радњи, што је последица реализације пројеката ЈУ Завод за запошљавање РС (предузетничке радње најчешће остају регистроване само у периоду у коме добијају подршку).

Дјелатности које имају највећи број регистрованих предузетника на подручју Општине Берковићи су трговина на мало, угоститељство и занати. Општа економска ситуација, која је посебно неповољна у источном дијелу РС, довела је до негативних трендова у свим аспектима па тако и до пораста незапослености.

На подручју Општине Берковићи у 2024. години имају регистроване 23 предузетничке дјелатности, а од тог броја за седам дјелатности су носиоци жене што чини 30,43%, при чему је највише заступљена трговина (осам), угоститељство (седам), занатске радње (пет) пољопривреда (двije) и аутопревозници (један).¹¹ Жене у оквиру кућне радионости производе разноврсне домаће производе, као што су ајвар, џем, ликери, прехранбени производи и ручно рађени предмети. Неопходно је пружити подршку овим женама како би унаприједиле своју производњу, оснажиле своје присуство на тржишту и развиле мале бизнисе. Овај вид подршке не само да допринноси њиховој економској независности и побољшању егзистенције, већ и јача локалну економију кроз промоцију домаћих производа.

¹¹ Извор: Општинска управа Одјељење за привреду, приватно предузетништво и пољопривреду

Табела 6: Привредне дјелатности у Општини Берковићи

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Пољопривреда, шумарство и риболов	21	1	8	2	43	27	2
Трговина на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала	13	12	7	9	8	8	8
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послужења хране, хотелијерство и угоститељство	7	6	2	7	9	7	7
Остале услужне дјелатности	0	1	16	1	1	2	5
Укупно радњи	41	19	33	19	61	44	22

Избор: Општинска администрација

Ситуација је значајно повољнија када су у питању јавна предузећа и јавне установе којима је оснивач Општина Берковићи, гдје су жене заступљеније од мушкараца и већином су на директорским позицијама у овим институцијама.

Табела 7. Структура запослених по полу

Пол	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Свега	274	294	302	288	307	297	272	266
Мушки	177	199	202	191	210	196	171	167
Женски	97	95	100	97	97	101	101	99
% жена	35,40%	32,31%	33,11%	33,68%	31,60%	34,00%	37,13%	37,21%

Извор: Републички завод за статистику РС

Табела 8. Структура незапослених лица према образовању и полу – активни тражиоци посла за 2024.годину

		Укупно:	Мушкарци:	Жене:
1	Неквалификовани рад (НК)	84	44	40
3	Квалификовани рад (КВ)	106	61	45
4	Техничари средња стручна спрема (ССС)	102	44	58
5	Високо квалификовани (ВКВ) специјалисти	1	1	0
6-1	Виша стручна спрема	2	1	1
6-2	Виша стр. спр. (спец.)	1	0	1
7-2	Висока стручна спрема (ВСС)- 240 ECTS 4г, 5г, 6г	10	4	6
Стање на евиденцији		306	155	151

Извод: Завод за запошљавање Филијала Берковићи

Табела 9. Структура незапослених лица према старосној доби и полу - активни тражиоци посла за 2024. годину

	Укупно:	Мушкарци:	Жене:
Од 18 – 19 година	2	2	0
Од 20 – 23 година	14	7	7
Од 24 – 26 година	11	6	5
Од 27 – 29 година	8	5	3
Од 30 – 34 година	24	8	16
Од 35 – 39 година	22	10	12
Од 40 – 45 година	26	10	16
Од 45 – 49 година	55	24	31
Од 50 – 54 година	52	34	18
Од 55 – 59 година	59	34	25

Од 60 – 64 година	32	14	18
У 65-ој години	1	1	0
Стање на евиденцији:	306	155	151

Извод: Завод за запошљавање Филијала Берковићи

Према подацима Завода за запошљавање, на подручју Општине Берковићи је на дан 31. јула 2024. године било регистровано 306 активних тражилаца посла, а од тог броја су 151 су жене или 49,35%.

Завод за запошљавање РС сваке године спроводи програме запошљавања и самозапошљавања. Поједини позиви су искључиво намијењени женама и то прије свега маргинализованим групама жена (жене жртве породичног насиља и ратне тортуре, жене у руралним срединама).

На основу наведених података може се закључити да је за 2024. годину од укупно евидентираних запослених и незапослених мушкараца (322) запослених 167 мушкараца тј. 51,86%. Од укупног евидентираног броја запослених и незапослених жена (250) запослених 99 жена тј. 39,6%.

Будући да постојећи туристички потенцијали нису валоризовани, у наредном периоду потребно је радити на валоризацији постојећих туристичких потенцијала и развоју руралног туризма, односно стварању интегрисане туристичке понуде (објекти за пружање услуга хране и пића, туристичка инфраструктура и сл.), као и на оснивању туристичке организације. Стварање интегрисане туристичке понуде допринијеће отварању нових радних мјеста и пружити женама из руралних подручја могућност за развој њиховог предузетништва.

Да би се допринијело повећању запослености жена, од кључне је важности образовање у области развоја руралног туризма и предузетништва жена. Поред тога, све већи број доступних донаторских средстава кроз различите фондове, усмјерене на различите аспекте јавног и друштвеног живота, пружа значајну прилику за унапређење положаја жена. Квалитетно припремљене пројектне апликације омогућавају искориштавање ових средстава, те је неопходно пружити подршку и обуку женама у процесу израде пројектних апликација.

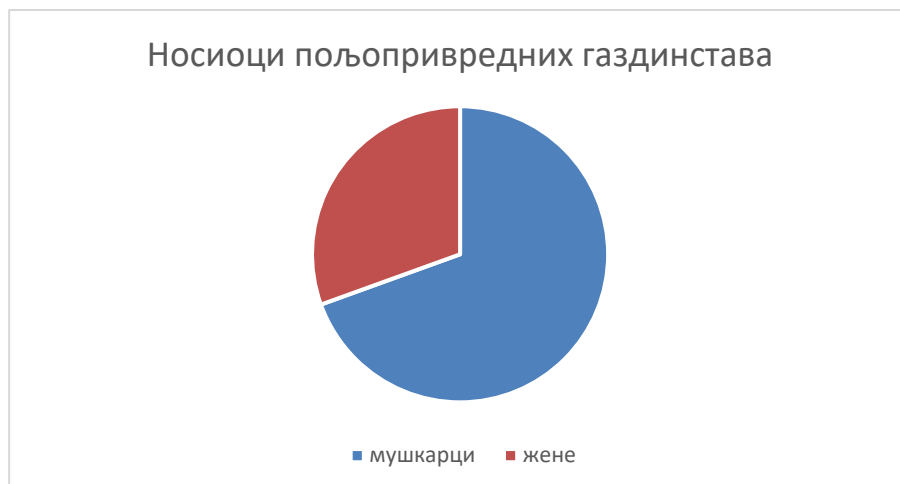
Млади изразито тешко налазе запослење због ниске привредне активности и недовољног броја радних мјеста (у прилог томе говори и миграциони салдо који за 2023. годину износи - 46) док старије особе у раздобљу 50 – 65 година имају потешкоћа у налажењу посла због незаинтересованости послодаваца за оваквом врстом радне снаге. Посебно су у неповољном положају жене, које, осим ограниченог избора доступних послова, трпе и притисак друштвених норми које им додатно сужавају могућности запошљавања. Ове препреке

значајно утичу на економску самосталност и професионални развој жена, што захтијева активан приступ у превазилажењу родних стереотипа и стварању нових могућности за рад.

Општина улаже напоре у развој програма који нарочито третирају ове рањиве групе регистрованих незапослених лица кроз активне мјере социјалне политике, како би се отклониле негативне последице велике незапослености ових група. Када су у питању млади, Општина има успостављене редовне механизме обављања стручне праксе и приправничког стажа након редовног образовања, али је потребно и успоставити програме доквалификација и преквалификација младих и жена према потребама тржишта. Највећи број незапослених су лица са нижим квалификацијама школске спреме (НК, КВ и ССС) што значи да не постоје активни производни капацитети који би могли упослити овај кадар.

Пољопривредна производња на подручју Општине Берковићи је значајан извор прихода за рурално становништво. Носиоци ове производње су породична пољопривредна газдинства. Према подацима Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде на подручју Општине Берковићи регистровано је 213 породичних пољопривредних газдинстава, од чега су укупно 65 жена носиоци пољопривредних газдинстава.

Графикон 5. Заступљеност жена као носилаца породичних пољопривредних газдинстава

Извор: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС

Из наведеног се може закључити да су жене које су носиоци пољопривредних газдинстава у значајној мањини. Разлог томе лежи дјелимично у патријархалном окружењу, где се улога жене често посматра као домаћице која се бави искључиво вођењем домаћинства, док се женама често намећу друштвена и културна очекивања у складу са традиционалним улогама.

Као резултат, улога носиоца газдинства често се сматра привилегијом и одговорношћу која припада мушком полу.

Општина је препознала потребу да се у наредном периоду процентуално увећају подстицајна средства, женама носиоцима пољопривредних газдинстава или које су земљу узеле у најам у односу на остале кориснике програма. Овај корак има за циљ да оснажи жене у пољопривреди, подстакне њихово учешће и донесе стварање равноправних услова за све учеснике у пољопривредном сектору.

4.4.4. ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И СПОРТ

На подручју Општине Берковићи организовано је предшколско, основно и средње образовање. Носилац предшколског образовања је ЈУ Дјечији вртић „Света Новомученица Милица – Дете“, која је почела са радом 2010. године. Установа се бави васпитањем и образовањем најмлађих. Ради се по програму за предшколско васпитање и образовање РС. Вртић има шест запослених (наставно особље и хигијеничар) који су женског пола.

Основно образовање одвија се у централној Основној школи „Његош Школа броји 20 запослених радника наставног особља, од чега је осам наставника разредне настава (једна особа мушког пола и седам особа женског пола) и 12 наставника предметне настава (осам особа мушког пола и четири особе женског пола).

Табела 10. Структура наставног особља

	Мушки	Женски	Укупно
Разредна настава	1	7	8
Предметна настава	8	4	12
Укупно	9	11	20

Извор: Основна школа „Његош“

Примјетан је тренд смањења броја дјецe која похађају ову васпитно-образовну установу.

Носилац средњошколског образовања је ЈУ СШЦ „Светозар Ћоровић“ Љубиње, подручно одјељење Берковићи, у којем се полазници образују за образовни смјер економски техничар/

царински техничар. Установа има запослених 16 радника наставног особља, од тога је седам особа мушког пола и девет особа женског. На подручју Општине Берковићи не постоји гимназија, ни медицинска средња школа, па ђаци исте похађају на територији РС, гдје је најчешћи избор град Требиње. Такође, не постоји академско образовање тако да млади након завршеног средњег образовања одлазе на студије у друге градове углавном у РС и Србији. Општина Берковићи редовно води статистику о уписаним студентима са своје територије. Студенти који испуњавају услове имају право на општинску стипендију, која се додјењује на родно неутралан начин. То значи да особе мушког и особе женског пола имају једнаке шансе за остваривање овог права, у складу са утврђеним критеријумима.

На подручју Општине Берковићи своје активности спроводи 21 различито удружење. Удружење Центар за промоцију одрживог развоја, између осталог, бави се локализацијом дефинисаних Циљева одрживог развоја из Агенде 2030. Један од тих циљева односи се на родну равноправност, што је и један од основних аспеката у опису дјеловања овог удружења. У наредном периоду, потребно је јачати капацитете удружења како би оно могло у потпуности ангажовати своје ресурсе на реализацији дефинисаних циљева

На подручју Општине Берковићи дјелују три спортска клуба: Џудо клуб Берковићи, Кошаркашки клуб Берковићи и Футсал клуба Академац. Џудо клуб Берковићи има дугу шампионску традицију те је био колијевка освајача свјетских, европских, балканских и државних медаља. Своје прве спортске кораке у Џудо клубу Берковићи започела је и олимпијска учесница Александра Самарцић као и њена сестра Анђела, са првим тренером клуба и њиховим оцем Јовом Самарцићем. Чињеница да су Берковићи родно мјесто и почетак спортске каријере олимпијске учеснице Александре Самарцић представља снажан подстрек и мотивацију за младе спортисте, посебно дјевојчице које се одлучују за овај спорт имајући Александру као узор, оне у њеном успјеху виде доказ да се преданим радом и могу постићи значајни резултати.

4.4.5. ЗДРАВЉЕ, ПРЕВЕНЦИЈА И ЗАШТИТА

Примарна здравствена заштита становника Општине Берковићи организована је путем ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“. Дом здравља запошљава 15 радника, од тога 10 жена и пет мушкараца. Рад је организован путем тимова породичне медицине и верификовано је укупно два тима који имају два љекара.

Према подацима ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи регистровано је укупно 1.805 пацијената од чега је осигураних лица 1.685 а лица без осигурања 120.

Примарна здравствена заштита не омогућава услуге специјалистичких прегледа, чиме је доступност ових услуга значајно смањена. Наиме, за специјалистичке прегледе потребно је обратити се већим здравственим центрима и установама. Ова ситуација посебно погађа жене, будуће мајке којима је отежан приступ родитељству и превентивним прегледима који су кључни за очување репродуктивног здравља.

Приоритетна потреба становништва је обезбјеђена адекватна здравствена заштита. С обзиром на то да је Општина Берковићи већински рурално подручје, доступност здравствених услуга је значајно отежана, што посебно погађа жене и младе мајке. Увидјевши овај изазов, Општина је препознала важност унапређења услова живота становника кроз промоцију превентивних мјера, унапређење здравствених услуга, те подршку родитељству.

Планиране активности укључују организовање превентивних прегледа, едукацију о здравственој заштити и примјену законских прописа који штите здравље жена и породица. На овај начин, Општина настоји побољшати квалитет живота свих својих становника, са посебним акцентом на жене. Поред тога, адекватном евиденцијом корисника здравствених услуга, добија се јасна слика о степену искоришћавања здравствених права која су доступна становништву. Овај корак је кључан за идентификацију потреба за додатним мјерама и ресурсима, као и за осигурање равноправног приступа здравственој заштити свих грађана.

4.4.6. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Социјална заштита на подручју Општине Берковићи организована је кроз Одјељење за Општу управу Службу за социјалну заштиту у Општини Берковићи.

Служба за социјалну заштиту је уједно носилац свих активности у остваривању права утврђених Законом о социјалној заштити РС, Породичним законом РС и Законом о дјечијој заштити РС.

Табела 11: Социјално угрожене категорије разврстане по полу

ПРАВА КОЈА КОРИСНИЦ И ОСТВАРУЈУ	ПОМОЋ И ЊЕГА ДРУГОГ ЛИЦА		НОВЧАН А ПОМОЋ		ЈЕДНОКРА ТНЕ НОВЧАНЕ ПОМОЋИ		ЛИЧНА ИНВАЛИДН ИНА		Смјештај у установу		ЛИЦА СТАВЉЕНА ПОД СТАРАТЕЉСТ ВО	
	'22	'23	'22	'23	'22	'23	'22	'23	'22	'23	'22	'23
ПОЛ/ГОДИ НА												

М	17	17	11	9	24	22	3	3			1	1
Ж	32	34	10	13	19	17	4	4	2	1	1	1
укупно	49	51	21	22	43	39	7	7	2	1	1	1

Узвор: Општинска администрација

Из напријед наведених података може се закључити да је нарочито изражен већи број жена корисница права на помоћ и његу другог лица. С обзиром на вриједности које владају у нашим породицама, можемо закључити да су неговатељице тих лица (и жена и мушкараца) углавном жене у тим породицама, на шта се такође треба обратити пажња.

У оквиру Пројекта Америчке агенције за међународни развој Помоћи локалној управи (USAID/LGAA) Општина Берковићи израдила је Акциони план за унапређење услуга у Општини. Једна од дефинисаних приоритетних услуга за унапређење је и остваривање права на социјалну заштиту.

Дефинисане активности које ће се спроводити у наредном периоду са циљем унапређења остваривања права из домена социјалне заштите огледају се у сљедећем: Израдити и усвојити правилник о поступању за све услуге из домена социјалне заштите – уз укључење обавезне најаве од стране комисије за процјену; Знаћи начин и осигурати додатну канцеларију за рад са странкама; Редизајнирати веб страницу Општине – припремити информативни садржај о услугама из домена социјалне заштите – осигурати кориснички оријентисан приступ (контакти, права, надлежни службеник и сл); Утврдити и дефинисати путем правилника коју документацију прибављати службеним путем; Сагледати могућности исплате накнада путем поште; Осигурати превоз за кориснике у потреби у друге центре – уз дефинисање основних критерија путем правилника или посебне одлуке; Извршити анализу потреба корисника и могућности управе за пружање осталих видова подршке – унапређење пружања услуга, волонтерска подршка, психолошко савјетовање, израда индивидуалног плана подршке; Утврдити и дефинисати друге видове помоћи корисницима; Сачинити и донијети годишњи акциони план помоћи и подршке корисницима; Успоставити систем редовног праћења и оцјене пружања услуга из домена социјалне заштите на нивоу општине Берковићи.

V. ИДЕНТИФИКОВАНИ ПРОБЛЕМИ

На основу анализе наведених области у документу, Општина је идентификовала кључне проблеме који представљају приоритет у остваривању равноправности полова. Ови

проблеми ће бити систематски адресирани кроз израду и спровођење Акционог плана равноправности полова Општине Берковићи:

- Туристички потенцијали на територији Општине Берковићи који нису довољно валоризован , а постоје повољни услови за развој руралног туризма као области привреде у којој би жене могле да нађу запослење, односно да стичу доходак;
- Особе женског пола се ријетко одлучују да покрену сопствени посао;
- Жене су мање формално запослене од мушкараца, те је по подацима Бироа за запошљавање Општине Берковићи регистровано више активних тражитељица посла у односу на мушкарце; са друге стране жене традиционално више раде „неплаћене“ послове као што је брига о дјечи и старим и изнемоглим лицима и уопште брига о породици;
- Жене често нису охрабрене да пријаве насиље и узнемиравање, дјелом због недостатка повјерења у институције, али и због неподржавајућег окружења које их додатно обесхрабрује;
- Жене су мање заступљене у јавном и политичком животу као и на мјестима одлучивања, као што су нпр. скупштинске комисије;
- Општина до сада није примјењивала праксу родно одговорног буџетирања, што указује на простор за унапређењем приступа у планирању и расподјели јавних ресурса с обзиром на родну равноправност;
- Жене у руралним подручјима су вишеструко маргинализоване што показују подаци везани за регистрацију комерцијалних/некомерцијалних газдинстава;
- Жене немају адекватан приступ здравственој заштити када је ријеч о родитељству и бризи о репродуктивном здрављу.

На основу спроведених анализа, може се закључити да су жене на територији Општине Берковићи у значајно неповољнијем положају у односу на мушкарце када је ријеч о родној равноправности. Недовољно валоризовани туристички потенцијали, мала заступљеност жена у предузетништву, неформално запослење, као и преоптерећеност неплаћеним радом, указују на структурне препреке са којима се жене суочавају. Поред тога, ограничен приступ јавном и политичком животу, непостојање родно одговорног буџета, маргинализација жена у сеоским подручјима, као и недовољан приступ здравственој заштити, посебно у области репродуктивно здравља.

Сви ови фактори указују на неопходност преузимања циљних мјера кроз спровођење Акционог плана равноправности полова како би се женама обезбиједили једнаки услови за живот и рад, као и већа заступљеност у свим сферама друштвеног живота.

**1. ЦИЉЕВИ И АКТИВНОСТИ ГЕНДЕР АКЦИОНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ЗА
ПЕРИОД 2024-2027 ГОДИНА**

ЦИЉ: Унапређење стања равноправности полова на подручју општине Берковићи

Средњорочни циљ 1: Подизање институционалних капацитета локалне самоуправе за увођење принципа равноправности полова

Очекивани резултат	Активност	Носилац одговорности	Показатељ напретка у односу на почетно стање	Рок	Извор финансирања
1.1. Унапријеђени капацитети чланова заступљених у радним тијелима Скупштине општине као и на изабраним и руководећим мјестима	Организовање обука члановима Комисије за равноправност полова на тему равноправности полова и забране дискриминације на основу пола	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број обука Број учесника Степен стеченог знања	2025-2027	Буџет општине Донаторска средства
1.2. Измјена Пословника о раду Скупштине општине Берковићи	Дефинисање родно одговорних критеријума за чланство у радним тијелима Скупштине општине Берковићи	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Измјењен пословник о раду Скупштине општине Берковићи (дефинисано да у радним тијелима Скупштине општине Берковићи мора бити заступљено најамње 40% особа женског пола)	2025	Буџет општине
1.3. Измјењен Правилник о систематизацији	Упућена Иницијатива за измјену правилника о организацији и систематизацији радних мјеста у оквиру које ће се систематизовати радно мјесто самостални стручни сарадник за социјалну заштиту, младе и равноправност полова који ће	Начелник општине	Усвојена измјена Правилника и дефинисан опис радног мјеста Именовање или придруживање реферата за равноправност полова службенику/службеници	2025	

	између осталог у опису посла имати праћење и спровођење политике равноправности полова.				
1.4. Буџет Општине усклађен са принципима РОБ	Организовање напредне обуке за увођење РОБ	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број обука Број учесника обука Број донесених и усвојених РОБ	2026-2027	Буџет општине Донаторска средства
1.5. Унапријеђен систем праћења стања равноправности полова на подручју Општине	Израђен извјештај о спровођењу Акционог плана равноправности полова са јасно дефинисаним индикаторима за праћење равноправности полова према дефинисаним секторима и мјерама.	Скупштина општине Берковићи; Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Усвојен Локални акциони план за равноправност полова; Усвојен извјештај о спровођењу Акционог плана равноправности полова на сједници Скупштине са јасно дефинисаним индикаторима	2025-2027	Буџет општине
1.6. Извјештај о извршењу буџета Општине Берковићи садржи инфромације о утицају на (не) равноправност полова кроз буџетске програме	Надлежне службе на основу анализа стања у образложењу приједлога Буџета процијениле утицај на (не)равноправност полова кроз буџетске програме	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности; Комисија за	Родно-одговорно буџетирање	2026-2027	

равноправност
полова

Средњорочни циљ 2: Унапређен положај жена и мушкараца кроз доношење и промоцију родно одговорних политика

Очекивани резултат	Активност	Носилац одговорности	Показатељ напретка у односу на почетно стање	Рок	Извор финансирања
2.1. Унапрјеђење финансијске подршке рањивим групама жена и мушкараца	Обезбјеђена финансијска подршка породицама са новорођеном дјецом која су у тешком материјалном стању	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Наставити са осигуравањем редовне подршке породицама са новорођеном дјецом и размотрити посебне критеријуме подршке породицама које су у тешком Финансијском стању	2025-2027	Буџет општине
2.2. Осмишљавање пројеката намјењених оснаживању жена и пружање техничке помоћи при изради пројектних апликација	Реализација едукативних, економских, политичких пројеката у сврху оснаживања жена на подручју општине	Центар за промоцију одрживог развоја Берковићи	Број поднесених апликација Број реализованих пројеката Број упућених иницијатива	2025-2027	Буџет општине Донаторска средства
2.3. Процентуално увећати подстицајна средства, женама носиоцима	Израда Правилника са дефинисаним родно осјетљивим критеријумима за	Скупштина општине Берковићи; Одјељење за	Усвојен правилник Број жена које су добиле	2025-2027	Буџет општине

пољопривредних газдинстава или које су земљу узеле у најам у односу на остале кориснике програма	позитивну дискриминацију	финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	подстицајна средства		
2.4. Едукација о развоју руралног туризма и женског предузетништва у сарадњи са вишим нивоима власти.	Организован низ едукативних радионица на тему руралног туризма и женског предузетништва	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности; Центар за промоцију одрживог развоја Берковићи	Број спроведених радионица Број жена учесница на радионицама Број жена које су покренуле дјелатност	2025-2027	Буџет општине Донаторска средства
2.5. Издвајање новчаних средстава за развој женског предузетништва	Дефинисан правилник са критеријумима за додјелу средстава	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Усвојен правилник Број жена којима су додјељена новчана средства за развој женског предузетништва	2025-2027	Буџет општине Донаторска средства

Средњорочни циљ 3: Промоција равноправности полова и сарадња са другим актерима на унапређењу стања равноправности полова

Очекивани	Активност	Носилац	Показатељ напретка у односу	Рок	Извор
-----------	-----------	---------	-----------------------------	-----	-------

резултат		одговорности	на почетно стање		финансирања
3.1 Промовисане превентивне мјере и законски прописи у вези са заштитом здравља са акцентом на репродуктивно здравље жена	Спровођење кампање едукација жена о типично женским болестима	ЈУ Дом здравља „ Др Миленко Муратовић“;	Број покренутих иницијатива Број одржаних промо кампања	2025-2027	Буџет општине
	Промоција превентивних мјера заштите здравља становништва	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности; Центар за промоцију одрживог развоја Берковићи			
3.2. Припрема будућих мајки за родитељство	Пружање стручне и савјетодавне подршке женама, будућим мајкама	ЈУ Дом здравља „ Др Миленко Муратовић“;	Број савјетовања Број жена које су добиле стручну и савјетодавну подршку	2025-2026	Буџет општине Донатроска средства
		Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности; Центар за промоцију одрживог развоја			

<p>3.3. Обезбиједити превентивне прегледе (мамографске и сл.)</p>	<p>Све заинтересоване жене првенствено из руралних средина имају лакши приступ неопходним прегледима</p>	<p>Берковићи ЈУ Дом здравља „Миленко Муратовић“</p>	<p>Број прегледа Број посјета љекара ЈЗУ Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Број обављених прегледа</p>	<p>2026-2026</p>	<p>Буџет општине Донаторска средства</p>
<p>3.4. Допринос превенцији насиља над женама и насиља у породици обиљежавањем Међународне кампање 16 дана активизма у борби против насиља (25.11. – 10.12.)</p>	<p>Придруживање локалне самоуправе кампањи</p>	<p>Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности Центар за промоцију одрживог развоја Берковићи</p>	<p>Број покренутих иницијатива Број одржаних обука</p>	<p>2025-2027</p>	<p>Буџет општине Донаторска средства</p>
<p>3.5. Доприноси превенцији и заштити од насиља у породици и насиља над женама</p>	<p>Организовање предавања у сарадњи са Полицијском станицом Берковићи у школама, за наставнике, дјецу и родитеље на тему насиља и протоколима о поступању у случају пријаве</p>	<p>Основна школа „Његош“ Берковићи</p>	<p>Број одржаних предавања Број дјеце, наставника и родитеља који су присуствовали предавањима</p>	<p>2025-2027</p>	<p>Буџет општине Донаторска средства</p>

3.6. Средства за школски прибор породицама са троје и више дјеце	насиља Издвајање новчаних средстава и набавка школског прибора	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број породица које су добиле помоћ у виду школског прибора Број дјеце која су добила школски прибор	2026-2027	Буџет општине
3.7. Суфинансирање боравка дјеце у вртићу	Издвајање новчаних средстава за суфинансирање боравка дјеце у вртићу	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности; ЈУ Дјечији вртић „Света Новомученица Милица-Дете“	Број дјеце која похађају вртић Број породица које остварују право на суфинансирање	2025-2027	Буџет општине

2. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА ГЕНДЕР АКЦИОНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ

Основни механизам праћења реализације Гендер акционог плана Општине Берковићи јесте надзор који спроводи тим за мониторинг који има шест чланова који су чланови Радне групе за израду ГАП-а. Задатак тима је да прати активности провођења и прикупљања информација које су потребне за анализу остварених циљева и резултата и осигурање остварења резултата активности наведених у документу. Надзор над реализацијом пратиће се континуирано како би се редовно и систематски достављале информације о провођењу. Поред тога, тим ће Комисији достављати све информације како би Комисија могла једном годишње информисати Скупштину општине и све кључне актере укључене у имплементацију активности о оствареним резултатима те ће предлагати Скупштини општине одговарајуће закључке. У оквиру Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста систематизоваће се радно мјесто самостални стручни сарадник за социјалну заштиту, младе и равноправност полова, који ће између осталог у опису посла имати иста задужења као тим за мониторинг.

Након истека овог ГАП-а општине Бековићи израдиће се Извјештај о евалуацији са циљем добијања резултата унапређења равноправности полова у свим областима живота, а који ће послужити не само као оцјена стања него и подлога за израду новог ГАП-а. Радна група је дужна израдити овај Извјештај и поднијети скупштини на усвајање. Реализација активности у оквиру Акционог плана равноправности полова спроводиће се континуирано почевши од 01.01.2025. године.

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16; 36/19; 61/21) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025, доноси:

ОДЛУКУ **о усвајању Мапе пута дигиталног** **развоја општине Берковићи**

Члан 1.

Усваја се Мапа пута дигиталног развоја општине Берковићи (2025 – 2029.)

Члан 2.

Саставни дио ове Одлуке је Мапа пута дигиталног развоја општине Берковићи (2025-2029.)

Члан 3.

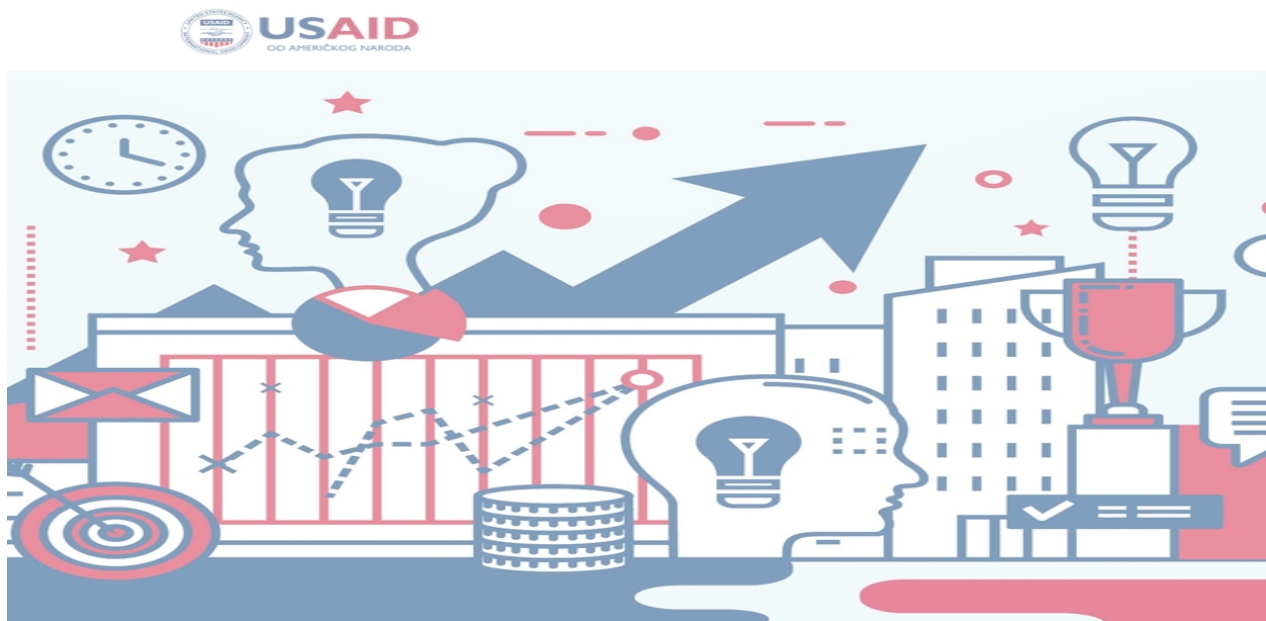
Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-3/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

МАПА ПУТА ДИГИТАЛНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ (2025 – 2029.)

Септембар 2024. године

ИЗЈАВА О ОДРИЦАЊУ ОДГОВОРНОСТИ. Овај документ је припремљен уз подршку Пројекта Америчке агенције за међународни развој Помоћи локалној управи (USAID/LGAA). Ставови и мишљења изражена у овом документу не одражавају нужно ставове USAID-а или Владе Сједињених Америчких Држава

САДРЖАЈ

<u>1. УВОД И СВРХА МАПЕ ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ</u>	4
<u>2. ИЗВРШНИ САЖЕТАК</u>	5
<u>3. ОПШТИ ПОДАЦИ О ЈЛС</u>	7
<u>4. КОРИШТЕНА МЕТОДОЛОГИЈА</u>	8
<u>5. ПРОВОЂЕЊЕ АНАЛИЗЕ ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ</u>	10
<u>5.1. АНАЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД ПРОЦЈЕНЕ ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ</u>	10
<u>5.2. ЛИДЕРСТВО, МЕНАЏМЕНТ И РЕСУРСИ</u>	12
<u>5.3. УПРАВЉАЊЕ РЕФОРМАМА, КОРДИНАЦИЈА, ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ</u>	14
<u>5.4. КОРИСНИЧКИ ОРИЈЕНТИСАН ДИЗАЈН И УСПОСТАВЉАЊЕ Е-УСЛУГА</u>	15
<u>5.5. ИНТЕРНИ КАПАЦИТЕТИ, РАДНА КУЛТУРА, ВЈЕШТИНЕ ЗАПОСЛЕНИХ, ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВАЊА</u>	17
<u>5.6. ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА</u>	19
<u>5.7. ИНФРАСТРУКТУРА И УПРАВЉАЊЕ ДИГИТАЛНИМ ПОДАЦИМА, ПРИВАТНОСТ И ТАЈНОСТ ПОДАТАКА</u>	21
<u>5.8. САЈБЕР БЕЗБЈЕДНОСТ И ПРЕВЕНЦИЈА, ОТПОРНОСТ И УПРАВЉАЊЕ КРИТИЧНИМ СИТУАЦИЈАМА</u>	22
<u>5.9. ПРАВНА УСАГЛАШЕНОСТ ОРГАНА УПРАВЕ</u>	24
<u>5.10. ДИГИТАЛНИ И ИНОВАЦИЈСКИ ЕКОСИСТЕМ</u>	25
<u>6. SWOT АНАЛИЗА И СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ</u>	25
<u>7. ВИЗИЈА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ</u>	28
<u>8. ЦИЉЕВИ СА ИНДИКАТОРИМА</u>	28
<u>9. МЈЕРЕ И ПРОЈЕКТИ СА ИНДИКАТОРИМА</u>	30
<u>10. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ, ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈУ</u>	42
<u>11. АКЦИОНИ ПЛАН СА БУЏЕТОМ ЗА ТРИ ГОДИНЕ</u>	1
<u>12. ПРЕГЛЕД УКУПНИХ ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МАПЕ ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ</u>	16
<u>13. АНЕКС I - ЛИСТА СЛУЖБЕНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ</u>	16
<u>14. АНЕКС II - ПОПИС ХАРДВЕРСКЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ У ОПШТИНИ БЕРКОВИЋИ</u>	18
<u>15. АНЕКС III - ОПРЕМЉЕНОСТ СЕРВЕР САЛЕ ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ</u>	19

СКРАЋЕНИЦЕ

API – Application Programming Interface– Интерфејс за директно повезивање апликација

БиХ – Босна и Херцеговина

Digital-by-Default – Дигиталне услуге које су толико једноставне и прикладне да ће сви они који могу користити дигиталне услуге то изабрати, док они који не могу нису искључени.

DMS – Систем за управљање подацима

ERP– Enterprise Resource Planning – Програм за управљање ресурсима организације

ФУК – Финансијско управљање и контрола

G2G – Government to Government - сервиси размјене података између различитих институција и нивоа власти

Government-as-a-Whole – Свеобухватни орган јавне управе

GPS – Глобални систем за позиционирање

IDDEAA– Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине

ИКТ – Информационо комуникационе технологије

ISMS – Information Security Management System– Систем за управљање информационом сигурношћу

ИТ – Информационе технологије

ЈЛС - Јединица локалне самоуправе

LAN – Локална подручна мрежа

LGAA – Пројекат помоћи локалној управи

Once-only princip – Концепт е-управе чији је циљ осигурати да грађани, институције и компаније само једном пруже одређене информације администрацији

One-Stop-Shop – сервис који подразумијева пружање свих услуга везаних за остваривање одређених права на једном мјесту

РС – Република Српска

СО – Скупштина Општине

SWOT analiza – Алат за стратешко планирање који означава предности, слабости, прилике и пријетње

UNDP – Развојни програм Уједињених нација

USAID – Америчка агенција за међународни развој

WLAN – Бежична локална мрежа

1. УВОД И СВРХА МАПЕ ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ

Дигитална трансформација за јединице локалне самоуправе (ЈЛС) представља свеобухватан процес интеграције дигиталних технологија у све аспекте њиховог рада, при чему се значајно мијења начин на који оне функционишу, пружају услуге грађанима¹² и комуницирају с корисницима. Ова промјена није само технолошка, већ укључује и промјену културе унутар организације, пословних модела и оперативних процеса, чиме се омогућава боља ефикасност и флексибилност. Дигитална трансформација постаје неизоставан фактор успјеха у модерном друштву, посебно за локалне самоуправе које се суочавају са све већим притиском да побољшају квалитет услуга и одговоре на потребе грађана у дигиталном добу.

Примјена дигиталне трансформације доноси бројне предности који могу значајно унаприједити рад ЈЛС. Један од кључних бенефита је повећање ефикасности и продуктивности. Аутоматизацијом административних процеса и увођењем дигиталних алата, локалне власти могу смањити вријеме потребно за обављање свакодневних задатака, што доводи до уштеде ресурса и смањења оперативних трошкова. Ово омогућава бржи и прецизнији рад, смањује грешке и омогућава боље управљање информацијама и документима. Такође, дигитална трансформација повећава доступност и квалитет услуга које локалне власти пружају грађанима. Кроз е-сервисе и дигиталне платформе, грађани могу приступити услугама и информацијама у било које вријеме и са било којег мјеста, што значајно смањује вријеме чекања и повећава задовољство корисника.

Транспарентност и одговорност у раду ЈЛС такође се значајно унапређују кроз дигиталну трансформацију. Дигитални алати омогућавају боље праћење протока докумената, буџетских средстава и одлука, што повећава ниво контроле и смањује ризик од корупције и доводи до оснажења повјерења грађана у рад локалних власти. Поред тога, прикупљање и анализа података омогућавају оптимизацију коришћења ресурса и предвиђање будућих трендова, чиме се побољшава управљање и доношење одлука које директно утичу на квалитет живота грађана.

Међутим, дигитална трансформација није без изазова. Највећи изазови су ограничени ресурси и буџет, који могу смањити способност ЈЛС да брзо и ефикасно имплементирају нове технологије. Ово посебно долази до изражаја у ситуацијама када су потребна значајна улагања у инфраструктуру, технологију и обуку запослених. Поред тога, отпор према промјенама може представљати препреку у процесу дигиталне трансформације. Запослени могу одбијати прелазак на нове технологије, посебно ако нису адекватно обучени или не разумију користи које те промјене доносе. Безбједност података и сајбер пријетње такође су озбиљан изазов у дигиталном окружењу. Како локалне власти све више користе дигиталне технологије, расте потреба за заштитом

¹² Сматра се да се сви изрази, употребљени и у мушком и у женском граматичком роду у овом документу односе, без дискриминације, и на жене.

осјетљивих података о грађанима, финансијама и инфраструктури. Коначно, интероперабилност и интеграција различитих система могу бити технички изазови и захтијевају пажљиво планирање и координацију.

Мапа пута дигиталног развоја Општине Берковићи (2025 – 2029), (Мапа пута у даљем тексту) је документ који има за циљ усмјерити и убрзати процес дигиталне трансформације унутар општинске управе. Овај документ дефинише циљеве, мјере и пројекте који ће омогућити ефикасно коришћење дигиталних технологија за унапређење услуга, побољшање управљања и јачање повјерења грађана. Мапа пута дигиталног развоја Општине Берковићи није само технички план, већ визија која поставља оквир за дугорочни развој Општине кроз примјену дигиталних рјешења.

Циљ Мапе пута је осигурати да Општина Берковићи постане савремена, дигитално оријентисана заједница која користи информационе технологије за унапређење квалитета живота својих грађана, за подршку одрживом развоју и јачање економске конкурентности. Кроз јасно дефинисане кораке и приоритете, овај документ настоји осигурати да дигитална трансформација буде интегралан дио управљања Општином и то не само као технолошки алат, већ као средство за постизање боље комуникације, транспарентности и ефикасности у различитим аспектима рада општинске управе. На овај начин, Општина Берковићи ће бити у могућности да одговори на изазове модерног доба, осигуравајући одржив развој и боље услове за све своје грађане.

Израда Мапе пута реализована је у склопу Пројекта Америчких агенције за међународни развој Помоћ локалној управи (USAID/LGAA). Сврха Пројекта је јачање учинка партнерских ЈЛС кроз вишегодишњу техничку подршку као и развој капацитета за боље планирање и побољшање квалитета пружања услуга, промовисање одрживог локалног развоја, и повећање транспарентности и одговорности према грађанима и привредницима. Пројекат доприноси остварењу два међусобно комплементарна развојна циља USAID/ВiН Стратегије за подршку развоју земље и то: ојачана одговорност власти према грађанима и побољшани социо-економски услови.

2. ИЗВРШНИ САЖЕТАК

Мапа пута дигиталног развоја Општине Берковићи представља темељ модернизације Општинске администрације и унапређења ефикасности кроз дигиталну трансформацију. С обзиром на специфичне изазове и прилике с којима се суочава Општина Берковићи, Мапа пута дигиталног развоја има за циљ да повећа доступност и квалитет услуга које Општинска управа пружа грађанима и пословним субјектима, док истовремено оптимизује интерне процесе и побољшава транспарентност рада.

Мапа пута дигиталног развоја је заснована на процјени дигиталне спремности, проведеној у складу с методолошким оквиром прилагођеним локалним потребама. Процјена је обухватила анализу неколико области, укључујући институционални капацитет, технолошку инфраструктуру, доступност дигиталних услуга и правну

усклађеност. Анализом је установљено да Општина Берковићи има значајан потенцијал за унапређење својих капацитета, али и изазове које треба адресирати како би дигитализација била успјешна и одржива.

Основна визија је изградња технолошки напредне и ефикасне Општине која користи дигиталне алате за побољшање свакодневног живота својих грађана, унапређење економске активности и лакшу интеракцију са јавним институцијама. Општина Берковићи има потенцијал да постане модел локалне заједнице која користи дигиталне технологије као основу за свој развој, ослањајући се на иновације и савремене технолошке приступе. Дигитална трансформација је данас пресудна за подизање нивоа ефикасности, али и за стварање Општине која је приступачнија, транспарентнија и ближа потребама својих грађана и пословне заједнице.

Процјена дигиталне спремности открила је неколико кључних фактора који су обликовали даљи развој Мапе пута. SWOT анализа идентификовала је одређене снаге, као што је блиска повезаност ЈЛС са локалним становништвом и флексибилност административног система. Међутим, истакнуте су и слабости, попут недовољне дигиталне писмености грађана и ограничених технолошких ресурса, што се посебно односи на ИТ инфраструктуру и мањак капацитета за одржавање система. Прилике се препознају у могућности јачања локалне економије кроз дигиталне платформе, посебно у секторима пољопривреде и туризма, док су као пријетње идентификовани ограничени буџетски ресурси. Управо на основу ових налаза, формулисани су циљеви Мапе пута дигиталног развоја.

Први циљ односи се на развој основне дигиталне инфраструктуре, која је незаобилазна за одрживост свих будућих дигиталних пројеката. Кроз овај циљ Општина планира набавити и инсталирати ИТ опрему, као што су сервери, рачунари и мрежна опрема, која ће значајно унаприједити технолошку основу управе. Надоградња локалне мреже између Општинских просторија створит ће техничке услове за бржи и сигурнији проток информација, док је планирана и изградња мултифункционалне систем сале која ће омогућити централизовано управљање ИТ ресурсима и поставити чврсте темеље за даљу дигитализацију. Пројекти унутар овог циља укључују и имплементацију система за мониторинг ИТ инфраструктуре, чиме ће се обезбиједити дугорочна стабилност система и правовремено рјешавање евентуалних техничких проблема.

Други циљ усмјерен је на унапређење е-услуга и ефикасности интерних система. Овај циљ наглашава важност развијања дигиталних сервиса који су прилагођени потребама грађана и пољопривреде, што ће омогућити лакши приступ јавним услугама. На примјер, планира се развој дигиталне платформе за савјетовање и подршку пољопривредницима, као и увођење е-тржнице која ће омогућити продају локалних пољопривредних производа путем интернета. Истовремено, Општинска управа ће оптимизовати своје интерне процесе увођењем система за електронско управљање документима, чиме ће се убрзати административне процедуре и смањити зависност од папирне документације. Такође, планирано је успостављање дигиталног регистра

општинских услуга и процедура, што ће грађанима омогућити једноставнији и транспарентнији приступ информацијама.

Трећи циљ односи се на унапређење институционалног и регулаторног оквира за подршку дигиталној трансформацији. Најзначајнији пројекти унутар овог циља укључују усклађивање правних аката са циљевима дигитализације, формирање радног тијела за дигиталну трансформацију које ће бити одговорно за праћење и евалуацију напретка, те едукацију запослених о правним и техничким аспектима дигитализације. Овај оквир ће омогућити континуирану подршку и надзор над имплементацијом дигиталних рјешења, чиме ће се обезбиједити одрживост и дугорочна успјешност дигиталне трансформације.

Финансијски оквир направљен у оквиру овог документа препознаје потребу за рационалним кориштењем ресурса, с обзиром на ограничени буџет Општине Берковићи. Већина пројеката је осмишљена да буду финансијски одрживи, с фокусом на оптимизацију постојећих ресурса и кориштење повољних дигиталних рјешења. Средства ће се осигурати путем локалног буџета, али и кроз донације и подршку међународних организација. Увођење дигиталних рјешења која изискују ниже буџетске издатке, попут уговора о техничкој подршци и система за мониторинг, омогућиће постепену модернизацију Општине без значајних додатних трошкова.

Реализацијом Мапе пута, Општина Берковићи ће постати ефикаснија, транспарентнија и ближа грађанима, омогућавајући им бржи приступ услугама и информацијама. Дигитална трансформација ће допринијети стварању савременог окружења у којем су иновације и технологија кључни алати за раст и развој локалне заједнице, стварајући чврсту основу за будући економски и друштвени напредак.

3. ОПШТИ ПОДАЦИ О ЈЛС

Општина Берковићи налази се у јужном дијелу Босне и Херцеговине (БиХ). Површина Општине износи 264 км², а према посљедњем попису становништва, има око двије хиљаде становника. Према Просторном плану Републике Српске (РС) Општина Берковићи је смјештена у регији Требиње.

Општинска управа организована је у два одјелења:

Одјелење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту

Одјелење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности

Подручје Општине обухвата насељена мјеста Баране, Берковићи, Бурмази, Брштаник, Блаца, Битуња Горња, Битуња Доња, Дабрица, До, Хатељи, Ходово Горње, Хргуд, Љубљеница, Љути До, Клечак, Коритник, Кубаш, Меча, Поплат Горњи, Подком,

Подкубаш, Пољице, Предолје, Струпићи, Сузина, Шћепан Крст, Трусина Доња, Жегуља.

Јавна предузећа:

Јавно предузеће „Водовод“ д.о.о. Берковићи

Јавне установе:

Дјечији вртић „Света Новомученица Милица – Дете“

„Народна библиотека Берковићи“

Дом здравља „Др Миленко Муратовић“ Берковићи

„Берковићи - спорт“ Берковићи

4. КОРИШТЕНА МЕТОДОЛОГИЈА

Први корак у изради Мапе пута дигиталне трансформације био је провођење процјене дигиталне спремности. Ова процјена осигурала је детаљан увид у тренутне дигиталне капацитете и ниво зрелости ЈЛС у кључним областима, те је пружила основу за дефинисање будућих корака у процесу дигиталне трансформације. Методологија за процјену дигиталне спремности развијена је на основу признатог оквира Свјетске банке– World Bank Digital Government Readiness Assessment, који је Развојни програм Уједињених нација (UNDP) у БиХ прилагодио контексту БиХ и потребама ЈЛС у складу са њиховим надлежностима и капацитетима.

Процјена је осмишљена како би помогла ЈЛС да идентификују аспекте дигиталне зрелости и области у којима је потребна додатна подршка за успјешну дигиталну трансформацију. Процес је проведен кроз сарадњу са релевантним локалним актерима, укључујући представнике локалне администрације, запосленике у области информационо-комуникационе технологије (ИКТ), те друге учеснике из различитих сектора. Основно средство ове активности био је online алат за самопроцјену – дигитални упитник.

Методологија процјене дигиталне спремности прилагођена је тако да је обухватила девет стубова дигиталне спремности, који су идентификовани као пресудни за ефикасно функционисање дигитално трансформисане ЈЛС:

Лидерство, менаџмент, ресурси: Овај стуб разматрао је стратегије, мапе пута, организациону структуру и способност за управљање дигиталном трансформацијом.

Управљање реформама, координација, интероперабилност: Фокус је био на способности различитих система да раде заједно, како би информације између њих могле бити размијењене у електронском облику.

Кориснички оријентисан дизајн и успостављање е-услуга: Провјеравало се консултовање и учешће корисника у дизајну и развоју дигиталних или е-услуга у свим корисничким скупинама, укључујући маргинализоване скупине.

Интерни капацитети, радна култура, вјештине запослених, организација пословања: Разматрани су интерни процеси, те спремност и способност запослених да усвоје и користе дигиталне алате, те да подрже процес дигиталне трансформације.

Информационо-комуникациона инфраструктура: Процјењивани су капацитети постојеће ИТ инфраструктуре, укључујући хардвер, софтвер и мрежну опрему.

Инфраструктура и управљање дигиталним подацима, приватност и тајност података: Анализирани су начини на које се подаци прикупљају, чувају, размјењују и користе унутар администрације, те у којој мјери су подаци доступни и интероперабилни.

Сајбер безбједност и превенција, отпорност и управљање критичним ситуацијама: Процјењивала се безбједност ИТ система, заштита података и способност администрације да одговори на сајбер пријетње и инциденте.

Правна усаглашеност органа управе: Анализирали су се законодавни и регулаторни оквири који подржавају дигитализацију и пружање е-услуга.

Дигитални и иновациони екосистем: Разматрало се како локална заједница сарађује с приватним сектором, академском заједницом, невладиним сектором и грађанима на развоју иновација и дигиталних услуга.

Као резултат ове процјене, у свакој од девет категорија израчунати су индекси дигиталне спремности који су јасно указивали на снаге и слабости локалне самоуправе. Ови индекси представљали су квантитативне показатеље тренутног стања, омогућавајући јасну идентификацију подручја у којима је постигнут значајан напредак, као и оних гдје су потребна додатна улагања или реорганизација. На темељу ових индекса, развијене су препоруке за унапређење и приоритетне области за дјеловање.

- Израда Мапе пута је затим настављена комбинацијом различитих метода у прикупљању и додатној анализи података:
- **Desk review** је обухватао преглед свих јавно доступних, релевантних и усвојених аката, стратегија, планова и provedбених докумената. Овај приступ омогућио је адекватно сагледавање постојећег стања и упоредбу са резултатима самопроцјене.
- **Анализа садржаја докумената** је омогућила дубље разумијевање специфичних изазова и могућности локалне управе да проводи дигиталну трансформацију. Сходно томе, утврђен је простор за унапређење дигиталних капацитета локалне управе.

Радионица о стратешком планирању је послужила да се са руководством локалне управе анализирају резултати процјене дигиталне спремности, те заједнички утврде најзначајнији елементи Мапе пута, укључујући визију дигиталног развоја, циљеве, мјере и пројекте за будући развој.

Након што су визија, циљеви, мјере и пројекти дефинисани током радионице, исти су валидирани од стране надлежних у ЈЛС. Ова валидација осигурала је да су препоруке и акциони планови усклађени с потребама и капацитетима локалне заједнице, те да су ресурси потребни за имплементацију реално процијењени. Валидација је такође омогућила додатно прилагођавање мјера, како би се осигурала њихова одрживост и дугорочни успјех.

5. ПРОВОЂЕЊЕ АНАЛИЗЕ ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

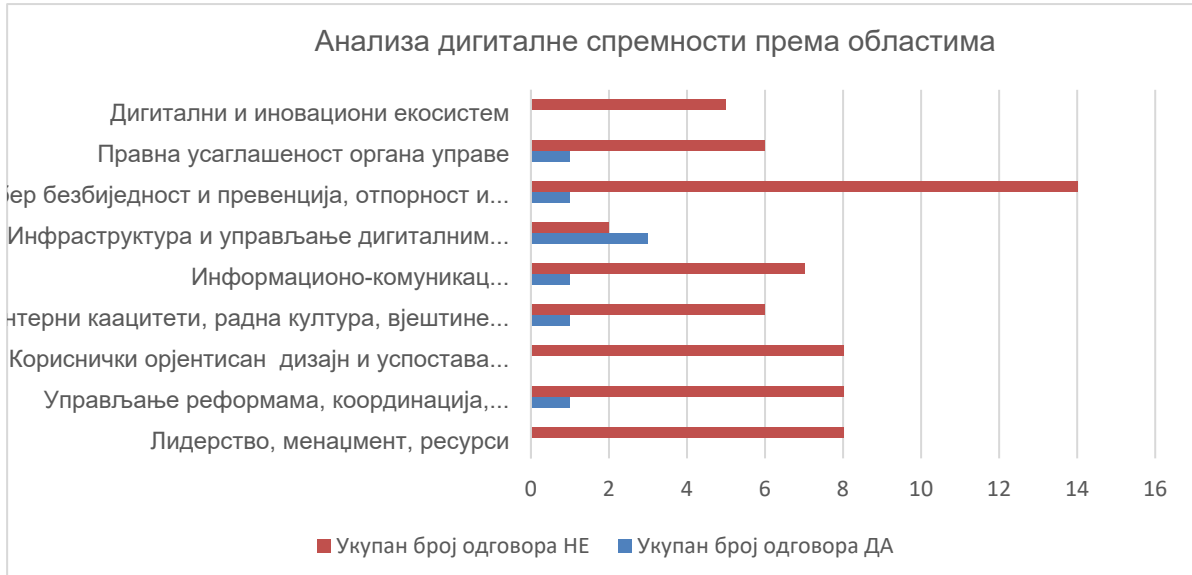
5.1. АНАЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД ПРОЦЈЕНЕ ДИГИТАЛНЕ СПРЕМНОСТИ

Процјена дигиталне спремности омогућила је детаљан увид у тренутни ниво дигиталне зрелости локалне администрације, идентификујући кључне области у којима су остварени значајни напредци, као и оне које захтијевају додатна унапређења. Овај преглед обухвата анализу девет кључних категорија, пружајући свеобухватну слику о тренутном стању и спремности локалне самоуправе да одговори на изазове дигиталне трансформације. На основу прикупљених података развијени су индекси дигиталне спремности који указују на снаге и слабости, те пружају основу за даљи развој стратешких мјера и пројеката.

Индекси дигиталне спремности према областима:

Област	Индекс	Укупан број одговора ДА	Укупан број одговора НЕ
Лидерство, менаџмент, ресурси	0,00	0	8
Управљање реформама, координација, интероперабилност	0,11	1	8
Кориснички оријентисан дизајн и успостава е-сервиса	0,00	0	8
Интерни капацитети, радна култура, вјештине запослених, организација пословања	0,14	1	6
Информационо-комуникациона структура	0,13	1	7
Инфраструктура и управљање дигиталним подацима, приватност и тајност података	0,60	3	2
Сајбер безбиједност и превенција, отпорност и управљање критичним ситуацијама	0,07	1	14

Правна усаглашеност органа управе	0,14	1	6
Дигитални и иновациони екосистем	0,00	0	5

Највиши индекс од 0.60 остварен је у области *Инфраструктуре и управљања дигиталним подацима, приватности и тајности података*, што указује на значајну спремност Општине за управљање дигиталним подацима и заштиту приватности. Овај резултат пружа добру основу за даљу имплементацију дигиталних услуга и осигурање података. Индекс од 0.14 забиљежен је у области *Интерних капацитета, радне културе, вјештина запослених и организације пословања*, што указује на основе у овој

области. Резултат имплицира да постоје одређени темељи, али с потенцијалом за даљи развој.

Најнижи индекси од 0.00 забиљежени су у областима *Лидерства, менаџмента и ресурса* и *Кориснички оријентисаног дизајна и успоставе е-сервиса*, што указује на мањак у стратешком вођењу у области ИТ-а и недостатак дигиталних услуга усмјерених према грађанима.

Укупан преглед резултата указује на неравномјеран развој различитих аспеката дигиталне спремности, с јаким ослонцем на инфраструктурну компоненту, али уз очигледне недостатке у стратешком вођењу и пружању дигиталних услуга

5.2. ЛИДЕРСТВО, МЕНАЏМЕНТ И РЕСУРСИ

Основу за процјену дигиталне спремности представља постојање, садржај и примјена стратешких докумената на нивоу ЈЛС и виших нивоа власти, који дефинишу оквир и имплементацијске планове за дигиталну трансформацију. Посебно важно је идентификовати елементе који представљају предуслове за улазак и провођење циљева дигиталне трансформације, како интерно унутар органа јавне управе, тако и екстерно, кроз утицај на локалну заједницу, укључујући комуналне послове и друге сервисе у ширем концепту паметних градова.

Анализа политичке воље је кључни сегмент ове процјене, јер указује на одређеност ЈЛС да дигитална трансформација буде један од њених развојних приоритета. Ово одређење се исказивало не само кроз стратешке документе и планове, него и кроз алокацију потребних људских, финансијских и других ресурса, што треба бити рефлектовано и буџетом ЈЛС.

Посвећеност овом циљу огледа се и у евентуалном формирању интерних радних група задужених за унапређење капацитета и тренингу запослених за стицање вјештина неопходних за прихватање нових технологија и практичних рјешења. Присуство оваквих мјера показује вољу за унапређење корисничког искуства грађана и пословних субјеката, поједностављење процедура рада, а тиме и повећање укупне ефикасности и смањење трошкова административних поступака.

За потребу процјене одређености руководства Општине Берковићи, у оквиру методолошке категорије *Менаџмент*, направљена је анализа постојећих стратешких и проведбених докумената. Утврђено је да ли су исти усвојени, а затим и да ли су садржавали област дигитализације и дигиталне трансформације као један од развојних приоритета, те да ли су били попраћени адекватним планирањем и алокацијом ресурса потребним за успјешно провођење циљева.

Општина Берковићи посједује усвојену Стратегију развоја Општине Берковићи за период 2022. - 2028. године. У склопу Стратегије нису предвиђене мјере које се могу

везати са дигиталном трансформацијом. Општина Берковићи не посједује Акциони план за дигиталну трансформацију. Није познато да су донесени ни средњорочни план рада ЈЛС, ни годишњи план рада начелника. У Буџету Општине Берковићи за 2024. годину нису предвиђена средства за активности које би се могле везати за дигиталну трансформацију.

У медијским иступима руководство није исказивало потребу покретања процеса дигиталне трансформације као интегралног дијела развоја Општине – питање дигитализације и дигиталне трансформације ЈЛС, нити покретано нити формално на састанцима у ЈЛС, ни неформално у разговорима са начелницима одјељења и другим запосленим.

У актуелном документу унутрашње организације и систематизације радних мјеста није предвиђена посебна организациона јединица за информатику/дигитализацију–ИКТ, већ се тим пословима бави особа распоређена на радно мјесто у склопу једне од других организационих јединица. Такође нису развијене метрике, тј. индикатори за праћење употребе савремених технологија у раду ЈЛС и појединачних организационих јединица. Општина није започела процес сертификације везан за контролу квалитета и ИКТ системе, те не посједује сертификате попут: ISO 9000, ISO 27000, ISO 20000 i ITIL.

Општина Берковићи нема успостављен нити један за размјену података са вишим нивоима управе (Government to Government – G2G e-servis). Координација не постоји нити се зна која је институција или орган управе задужен да води процес дигиталне трансформације управе.

Разматрање активности Општине у претходном периоду сугерише да Општина Берковићи има друге приоритете у фокусу и не предузима значајне кораке у дигиталној трансформацији рада. С обзиром да се ради о Општини коју је Влада РС категоризовала као изразито неразвијену за очекивати је да други пројекти узимају примат. Ипак, потребно је размотрити које активности у овој сфери могу Општини омогућити да побољша свој статус.

Препоруке:

Израдити и усвојити Акциони план за дигиталну трансформацију:

- a. Креирати једноставан, али свеобухватан Акциони план за дигиталну трансформацију. План треба да дефинише кључне циљеве, активности, рокове и одговорне особе.
- b. Фокусирати се на реалне и оствариве циљеве у првој фази, попут дигитализације основних административних процеса.

Осигурати адекватне ресурсе:

- o У буџету за наредну годину предвидјети минимална средства за основне активности дигиталне трансформације, попут едукације запослених и набавке основне ИТ опреме.

- Тражити додатне изворе финансирања кроз грантове и пројекте усмјерене на развој неразвијених општина.

Пилотирати пројекте за е-услуге:

- c. Покренути пилот пројекте за увођење једноставних е-услуга, као што су online пријаве за документе или информационе табеле на веб страници Општине.
 - d. Тестирати ове услуге на мањој скали прије шире имплементације.
- Увести основне G2G е-сервиса:

:

- e. Успоставити основне G2G е-сервисе за размјену података са вишим нивоима управе.
- f. Почети са сервисима који могу донијети највише користи уз минимална улагања, попут електронске комуникације и размјене докумената.
- Увести могућности разврставања података по полу и годинама с циљем побољшања услуга ка корисницима који долазе из маргинализованих скупина.

5.3. УПРАВЉАЊЕ РЕФОРМАМА, КОРДИНАЦИЈА, ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ

Дигитална трансформација може убрзати реформу у јавном сектору кроз аутоматизацију и дигитализацију процеса, омогућавајући боље праћење и прилагођавање политика и стратегија у реалном времену. Да би дигитална трансформација била успјешна, потребна је тијесна координација међу различитим секторима и одсјецима унутар организације. Ово подразумијева развијање интегрисаних информационих система који омогућавају размјену података и информација у којима све организационе јединице и остали актери у систему локалне управе имају осигуран приступ. Такође, интероперабилна локална управа ефикасније пружа услуге грађанима и привреди кроз јединствене е-сервисе.

Општина Берковићи није формирала стално или привремено радно тијело задужено за спровођење и планирање процеса дигиталне трансформације. На вишем ниво такође не постоје радне групе нити комисије задужене за координацију овог процеса које би укључивале и Општину. Јавне набавке се проводе на уобичајен начин и нису предвиђене никакви изузеци у дефинисаним законима о јавним набавкама и утврђеним процедурама које би афирмативно дјеловале и поједноставиле процес јавних набавки у сфери ИКТ рјешења и услуга. Не постоји кровна стратегија на вишим нивоима власти која дефинише циљеве и приоритете у сфери дигиталне трансформације осим евентуално општих аката у сфери реформе јавне управе.

Веома мало службених регистара и евиденције се води у електронском облику, али у формату који није погодан за дијелење као што је Word или Access. Увјерења, мишљења, рјешења, извода из регистара и евиденција виших нивоа власти не прибављају се електронски било за властите потребе или за потребе физичких и правних лица подносилаца захтјева.

Каталог услуга које Општина Берковићи пружа није јавно доступан. Ипак, неки обрасци су доступни на веб страници Општине, али без додатних информација.

Општина Берковићи није посебно разматрала начине пружања услуга у мјестима изван урбаног подручја гдје се налази центар ЈЛС. Могућност сталног или повремениг пружања услуга у удаљеним насељеним мјестима и руралним подручјима није у тренутним плановима. С друге стране пружају се услуге социјалне помоћи и подршке. Низ је одлука којима се третирају услуге за различите групе становништва укључујући и маргинализоване група.

Из претходно наведеног, може се видјети да управљање реформама, координација и интероперабилност углавном нису разматрани од стране ЈЛС. Већина евиденција није у електронском формату погодном за размјену, што представља изазов за процес дигиталне трансформације, али се наведено може третирати и као прилика гдје би се пар једноставнијих евиденција могло почети водити и у дигиталном формату.

Препоруке:

Увести додатне дигиталне евиденције:

Почети са вођењем основних службених регистара и евиденција у дигиталном формату погодном за размјену података.

Користити стандардизоване формате за електронске евиденције.

- Фокусирати се на осјетљиве друштвене групе
 - У процесу дизајна услуга уважавати потребе осјетљивих друштвених група и специфичне потребе различитих група становништва. Ово укључује прилагођавање услуга за особе с инвалидитетом, старије особе, мањинске заједнице и друге рањиве групе.

5.4. КОРИСНИЧКИ ОРИЈЕНТИСАН ДИЗАЈН И УСПОСТАВЉАЊЕ Е-УСЛУГА

Један од основа процјене дигиталне спремности је доступност каталога услуга које пружа локална управа, јер је он полазиште за идентификацију услуга које треба укључити у процес дигиталне трансформације. Додатно, важно је прибавити информације о постојећим електронским регистрима и евиденцијама, како онима којима управља ЈЛС, тако и онима којима приступају запослени ЈЛС, а које су у власништву других органа управе.

У случају да је ЈЛС започела имплементацију е-сервиса, важно је у каталогу јасно назначити које услуге су доступне и у конвенционалном и у дигиталном облику, као и планове за будућу дигитализацију услуга. Овакав приступ усмјерава успостављање „све на једном мјесту“ (енг. *One stop shop*) система, гдје се прво реформише конвенционални начин пружања услуга кроз једношалтерски систем, а потом прелази на виртуелни једношалтерски систем путем платформе е-управе и е-грађанина. Крајњи циљ је потпуна аутоматизација јавних услуга, чиме се значајно побољшава ефикасност и доступност услуга за грађане, посебно за становнике удаљених подручја и припаднике маргинализованих скупина

Општина Берковићи није започела процес дигиталне трансформације и у свакодневном раду врло ограничено користи дигиталне алате. Пословне операције се углавном проводе на конвенционалан начин у папирном облику. Не користи се систем за управљање документима, нити систем за управљање ресурсима (енг. *Enterprise Resource Planning – ERP*). У употреби није ни електронско потписивање.

Подаци о правним и физичким лицима који се прикупљају не дијеле се интерно између организационих јединица и не постоји таква интерна евиденција, већ се сваки предмет независно формира и поновно се прикупљају сви потребни документи. На тај начин не долази до примјене принципа „само једном“ (енг. *Once only*). Принцип „све на једном мјесту“ такође није имплементиран, стога се услуге рјешавају шалтерски према типу предмета. Општина Берковићи још није почела примјењивати финансијско управљање и контролу (ФУК), а у процесу дизајна услуга грађани и привредни субјекти којима су те услуге намијењене нису консултовани.

У контексту кориснички оријентисаног дизајна и успоставе е-сервиса видљиво је да у Општини нису покренуте значајне активности. Потребно је размотрити опцију набавке система за управљање документима као и софтвера који би дигитализовали неке активности које се проводе у Општини. С обзиром да се ради о Општини са малим бројем становника, успостава принципа „само једном“ и „све на једном мјесту“ може се успоставити нешто једноставније у односу на веће средине, а може постићи видљиве бенефите за становништво.

Препоруке:

- Успоставити online каталог услуга:
 - Креирати и јавно објавити каталог услуга које пружа Општина. Овај каталог ће бити доступан на званичној веб страници Општине и редовно ажуриран, како би грађани могли лако пронаћи и користити доступне услуге
 - У каталогу навести довољно информација о услузи као и износу административне таксе.
 - Креирати упутства за подношење захтјева, са објављеним обрасцима и са припадајућим појашњењима и примјерима попуњених образаца.

- Имплементирати систем за управљање документима (енг. Document Management System – DMS):
 - g. Успоставити систем за управљање документима. Могуће је пронаћи приступачна рјешења.
 - h. У првој фази не имплементирати све функционалности које овакви системи нуде, већ користити базичне могућности система попут скенирања докумената и њихове категоризације.
 - i. Провести обуку запослених који ће користити овај систем.
 - ј. Примјенити принципе „само једном“ и „све на једном мјесту“:
 - k. Инсистирати на употреби интерне евиденције које ће омогућити дијелење података о правним и физичким лицима између организационих јединица, како би се елиминисала потреба за поновним прикупљањем истих докумената. Такође, размотрити успоставу једношалтерског система за све услуге.
- Консултовати грађане и привредне субјекте:
 - У процесу дизајна нових и унапређења постојећих услуга консултовати грађане, укључујући и припаднике маргинализованих скупина, и правне субјекте како би се осигурало да услуге задовољавају њихове потребе и очекивања

5.5. ИНТЕРНИ КАПАЦИТЕТИ, РАДНА КУЛТУРА, ВЈЕШТИНЕ ЗАПОСЛЕНИХ, ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВАЊА

Капацитет и могућности ЈЛС, а посебно запослених, да у свом свакодневном раду комбинују постојећи начин рада са иновацијама и модерним технолошким рјешењима, представљају важан предуслов за активан приступ дигиталној трансформацији. Отвореност управе према овом приступу доводи до бржег усвајања бољих и савремених рјешења у раду и истовремено унапређује квалитет пружања услуга корисницима. Разматрање интерних капацитета подразумијева процјену нивоа свијести и знања запослених о актуелним технологијама, као и њихову мотивацију за усвајање нових пракси.

Подршка коју управа пружа запосленим у смислу додатне едукације и праћење прогреса усвајања нових знања је саставни дио процјене. Увођење технологија мијења начин рада и очекивања корисника, стога је важно анализирати одговарајућу прилагођеност унутрашње организације и систематизацију радних мјеста заједно са описима радних задатака и потребних вјештина. Ово укључује опште дигиталне вјештине и специфична знања за одређена радна мјеста и организационе јединице.

Како технолошке промјене могу утицати на различите начине потребно је и размотрити њихов ефекат на организационе јединице унутра ЈЛС. У неким јединицама, нови алати

убрзавају рад и смањују потребу за додатним запосленима, док би у другим јединицама омогућили ефикасније рјешавање предмета у законским роковима.

Запослени у Општини Берковићи нису свјесни потенцијалних бенефита дигиталне трансформације и не исказују иницијативу за промјену уходаног начина рада. Нису планиране радионице за запослене гдје би им се непосредно демонстрирале могућности и представила визија дигиталне трансформације.

Запослени у Општини Берковићи не ослањају се на дигиталне алате у раду и углавном раде у складу са уобичајеним конвенционалним начином рада и рјешавања задатака из надлежности својих организационих јединица и у складу са описом свог радног мјеста. Предмети се рјешавају у папирном облику, на исти начин како су и заprimљени.

Општина Берковићи не посједује званичан план обука и тренинга, нити постоји систем препознавања и стимулације запослених који показују иницијативу и интерес за процес дигиталне трансформације у јавној управи. У важећем акту о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста постоје уопштени захтјеви за „познавање рада на рачунару“. Испуњеност тог захтјева се недовољно контролише и нејасно је на који рад на рачунару се мисли, односно који су то тачно софтверски и евентуално хардверски алати неопходни.

Није се разматрао ангажман екстерних стручњака за ИТ и дигиталну трансформацију који би пружили подршку у овом процесу.

Претходно наведено сугерише да су интерни капацитети и вјештине запослених једна од слабости ове ЈЛС, која ће се морати адресирати како би се процес дигиталне трансформације могао провести. У организацији пословање се не ослања на дигиталне алате, па је и овај сегмент потребно унаприједити.

Препоруке:

- Подићи свијест о дигиталној трансформацији и мотивацију запослених:

Организовати интерне састанке, радионице и информативне сесије које ће објаснити предности дигиталне трансформације. Ове активности ће истаћи како дигитализација може олакшати свакодневне послове запослених, побољшати ефикасност и квалитет пружања услуга грађанима.

1. Успоставити програм за награђивање запосленика који показују интерес за процес дигиталне трансформације.

- Развити и унаприједити дигиталне вјештине запослених:

- Развити план обука и тренинга који треба да покрију опште дигиталне вјештине, као и специфична знања потребна за одређена радна мјеста и организационе јединице, укључујући и обуке за препознавање потреба маргинализованих скупова друштва, како би се њихове потребе укључиле у процес дигиталне трансформације.

Прецизније описати радна мјеста:

- m. У опису радних мјеста јасно дефинисати специфичне вјештине које су потребне за одређене позиције. Ово укључује спецификацију софтверских и хардверских алата који су неопходни за обављање послова, како би се осигурала стандардизација и јасноћа у очекивањима.

Ангажовати екстерне стручњаке за имплементацију дигиталних система:

- o Размотрити да се у складу са могућностима ангажују екстерни стручњаци за ИТ и дигиталну трансформацију како би се надокнадили недостаци у интерним капацитетима.

5.6. ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Информационо-комуникациона инфраструктура је стуб дигиталне трансформације и њен плански развој треба да буде од посебног значаја за сваку организацију. Да би адекватно процијенили инфраструктуру ЈЛС потребно је анализирати стање функционалности радних станица, сервера, мрежне инфраструктуре, комуникацијских мрежа, кориштених софтвера и припадајућих платформи. Такође, потребно је сагледати и степен успостављености и функционалности најважнијих евиденција/регистара у дигиталној форми и припадајућих е-услуга, уколико такве постоје. Постојећи софтвери и припадајуће платформе се такође процјењују са аспекта њихове међусобне компатибилности и осигурања неопходних предуслова за међусобну интеграцију, односно размјену електронских података, како између тих регистара међусобно, тако и са регистрима других институција на различитим нивоима власти у БиХ.

Постојећи софтвери и припадајуће платформе се такође процјењују са аспекта њихове међусобне компатибилности и осигурања неопходних предуслова за међусобну интеграцију, односно размјену електронских података, како између тих регистара међусобно, тако и са регистрима других институција на различитим нивоима власти у БиХ.

У објекту ЈЛС постоји дјелимично развијена и неуређена кабловска инфраструктура без припадајуће техничке документације. Такође, активна мрежна инфраструктура постоји али није конфигурабилна и не омогућава сегментацију. У објекту не постоји специјализована сервер сала, а не користе се ни цлоуд базирана рјешења, тј. софтверске услуге доступне преко понуђивача путем интернета.

Проведена је консолидација тренутне опремљености, али је то урађено у виду процјене стања инфраструктуре и из тога није проистекао документ плана обнављања опреме, нити проширења инфраструктуре.

Не постоји централизован надзор радних станица. Није процијењен ризик у вези са пружањем дигиталних услуга, односно рада информационог система. Код набавке постојећих софтверских рјешења не разматра се опција доступности АПИ интерфејса.

Информационо-комуникацијска инфраструктура Општине Берковићи недовољна је за процес дигиталне трансформације. У овој фази неопходно је консултовати струку како би се основна ИТ инфраструктура поставила исправно и у складу са правилима. Иницијално, може се остварити и значајан искорак уз мања финансијска улагања

Препоруке:

Унаприједити инфраструктуру и сервере:

- n. Израдити техничку документацију за постојећу кабловску мрежу и провести свеобухватну консолидацију тренутне опремљености и стања инфраструктуре. Ово ће омогућити боље планирање и идентификацију потребних унапређења.
- o. Набавити основне уређаје (мрежне и системске) на основу потреба идентификованих у кораку изнад.
- p. Успоставити специјализовану сервер салу у коју ће се смјестити набављена опрема. У овој фази то може бити и помоћна просторија у згради Општине која ће се климатизирати и којој ће се ограничити приступ.

Детаљно специфицирати софтверске платформе и интегрисати системе:

- o При набавци нових софтверских рјешења, системски инсистирати на АРИ интерфејсима како би се осигурала компатибилност и могућност интеграције са системима виших нивоа власти. Ово ће омогућити ефикаснију размјену електронских података између различитих регистара и са регистрима других институција.
- Консултовати стручњаке:
 - q. У процес надоградње информационо-комуникационе инфраструктуре укључити стручњаке. Стручна подршка је кључна за исправно планирање и имплементацију комплексних технолошких рјешења.

Обезбиједити инклузивност:

- o Обезбиједити системску могућност за податке разврстане по spolu и припадности маргинализованим скупинама, попут попут жена, младих, особа с инвалидитетом, припадници националних мањина и сл.

5.7. ИНФРАСТРУКТУРА И УПРАВЉАЊЕ ДИГИТАЛНИМ ПОДАЦИМА, ПРИВАТНОСТ И ТАЈНОСТ ПОДАТАКА

Спремност ЈЛС за улазак у процес дигиталне трансформације оцјењује се и са аспекта начина управљања подацима корисника - физичких и правних лица у поступку рјешавања захтјева, односно података које управа прикупља од других органа путем службеног приступа електронским регистрима и евиденцијама. У том смислу, Закон о заштити личних података БиХ прописује да су лични подаци посебна скупина података, те утврђује начин њиховог прикупљања, похрањивања и приступа (о чему се може и пожељно је да се састави службена забиљешка да је увид проведен). Закон такође прописује које интерне прописе ЈЛС у овој области требају донијети. С друге стране, подаци са ознаком тајности се третирају на посебан начин (било да се ради о осјетљивим актима других органа управе или подацима које достављању правни субјекти који могу имати ознаку пословне или друге тајне).

Општина Берковићи није донијела сет интерних аката нити политика, правилника или упутстава за управљање правима приступа и начину чувања података са ознаком тајности и личних података. Не постоји механизам интерне контроле провођења законом прописаних обавеза у овој области.

Општина посједује неколико службених електронских регистара и евиденција података из своје надлежности. Не постоје е-сервиси који би омогућили увид у исте било да се ради о другим органима управе (G2G), или о физичким и правним лицима. Општина има приступ ограниченом броју службених регистара виших нивоа власти, али не може уписивати податке на аутоматски начин, те се они уносе ручно, прекуцавањем из интерних евиденција.

Службена веб страница Општине садржи објављене документе о плану јавних набавки (у PDF формату), обавјештења о додјељеним субвенцијама (у PDF формату), и неке податке о запосленим (у HTML формату), али не и цијелу листу запослених према систематизацији радних мјеста. Подаци нису „отвореног типа“, тј. не објављују се у форми машински читљивих скупова података (најчешћи формати записа података су: JSON, CSV, XML).

Општина Берковићи има основу за управљање дигиталним подацима јер су неки електронски регистри већ успостављени, а приступа и неким подацима виших нивоа власти. За јачање овог процеса потребно је донијети интерне акте који ће се бавити чувањем и обрадом података, те податке учинити лакше доступним и јавности и другим управним органима употребом модерних техничких рјешења.

Препоруке:

Израдити и имплементирати интерне акте:

- г. Донијети сет интерних аката, укључујући политике, правилнике и упутства за управљање правима приступа и начином чувања података са

ознаком тајности и личних података. Ове акте ускладити са Законом о заштити личних података БиХ и релевантним законодавством на вишим нивоима.

- s. Успоставити механизме интерне контроле за праћење провођења законом прописаних обавеза у области заштите података.

Размотрити развој е-сервиса за увид у службене регистре и за размјену података:

- t. Размотрити могућност развоја е-сервисе који ће омогућити увид у службене регистре и евиденције података из њихове надлежности, превасходно за друге органе управе (G2G), па онда и за физичка и правна лица.
- u. Размотрити могућност аутоматског уноса података у службене регистре виших нивоа власти, како би се смањила потреба за ручним прекуцавањем података из интерних евиденција. Приликом евентуалног успостављања нових софтвера специфицирати ову могућност.

Едуковати запослене о заштити података:

- o. Организовати обуку за запослене у вези са управљањем дигиталним подацима, заштитом приватности и тајности података. Едукација ће обухвати законодавне обавезе, најбоље праксе и интерне процедуре за заштиту података.

5.8. САЈБЕР БЕЗБЈЕДНОСТ И ПРЕВЕНЦИЈА, ОТПОРНОСТ И УПРАВЉАЊЕ КРИТИЧНИМ СИТУАЦИЈАМА

Повећањем дигиталних услуга које се пружају долази и до повећања ризика, пријетњи и рањивости из области сајбер безбједности које могу довести до компромитовања дигиталних података и угрожавања рада информационих система. У случају оваквих околности, мотивација и даљи процес дигиталне трансформације постаје додатно изазован.

Стога је потребно процијенити тренутни статус на пољу сајбер безбједности унутар ЈЛС и евидентирати евентуалне активности које укључују превентивне мјере које се проводе, редовно ажурирање софтверских рјешења, интерне и екстерне тестове и аудите.

Без обзира на мјере предострожности, сајбер инциденти су ипак могући, те је стога потребно процијенити отпорност ЈЛС на овакве ситуације и то путем брзе обнове компромитованог система, повратка података из резервних копија и активирање сувишних информационих система, система који осигуравају континуирану доступност апликација или услуга.

Општина Берковићи није усвојила интерне акте у вези са сајбер безбједношћу и превенцијом сајбер инцидената. Није проведена процјена ризика, те не постоје акти

који дефинишу процедуру о поступању за брзи опоравак. Систем за управљање информационом безбједношћу (енг. *Information Security Management System -- ISMS*) није успостављен. Општина не посједује ISO 27001 сертификат којим би се потврдила испуњеност основних захтјева везаних за информациону и сајбер безбједност. Не постоји формални усвојени План континуитета пословања (енг. *Business Continuity Plan-- BCP*).

Стратегија управљања ризицима унутар ЈЛС није дефинисана, а не врше се ни специјализоване обуке, нити тренинзи из ове области. Добављачи ИТ рјешења не пролазе безбједносне провјере, а и уговори са добављачима и подуговарачима не садрже безбједносне клаузуле и обавезе.

У ЈЛС постоје механизми контроле права приступа информационим системима без софистициране аутентификације. Софтвер и оперативни системи на радним станицама се не ажурирају редовно и нема надзора над овим процесом. Нема специфичних мјера заштите простора са критичном опремом. Не постоји сарадња са CERT-ом нити другим институцијама у области сајбер безбједности.

Из претходно наведеног видљиво је да у ЈЛС постоји веома ниска свијест о сајбер безбједности што је уобичајена ситуација у раним фазама дигиталне трансформације и у случајевима када је у употреби мали број дигиталних рјешења. Ипак када се почну успостављати електронске евиденције и користити софтверски алати важно је препознати, а затим и умањити ризике које напади на дигиталне системе и евиденције личних података могу донијети.

Препоруке:

Успоставити формалне акте и процедуре:

- v. Донијети интерне акте који дефинишу политике сајбер безбједности, превенцију инцидената, брзи опоравак и континуитет пословања.
- w. Израдити и усвојити План континуитета пословања (BCP) који ће садржавати стратегије за брзи опоравак система и повратак података из резервних копија.

Едуцковати и обучити запослене:

- x. Организовати тренинг из области сајбер безбједности за све запослене.
- y. Када се укаже потреба увести програме континуираног образовања и подизања свијести о важности сајбер безбједности.
- z. Организовати специјализоване обуке о важности сајбер безбједности за маргинализоване групе, укључујући симулације сајбер напада и вјежбе опоравка.

Имплементирати напредне безбједносне мјере:

- aa. Осигурати редовно ажурирање свих оперативних система и апликативног софтвера на свим радним станицама и серверима.
- bb. Побољшати контролу приступа информационим системима кроз примјену вишефакторске аутентификације (енг. Multi Factor Authentication- MFA) и других напредних безбједносних мјера.
- cc. Осигурати континуирано креирање безбједносних копија свих критичних система и база података, као и провјеру успјешног враћања ових података.

Провјеравати екстерне добављаче:

Проводити безбједносне провјере добављача рјешења и осигурати да уговори са добављачима и подуговарачима укључују безбједносне клаузуле и обавезе.

5.9. ПРАВНА УСАГЛАШЕНОСТ ОРГАНА УПРАВЕ

Важан аспект оцјењивања спремности ЈЛС за подршку дигиталној трансформацији је степен усаглашености интерних правилника, процедура, упутстава и интерних политика како са важећом законском регулативом, тако и са међународним стандардима и препорукама, са посебним нагласком на усаглашавање са легислативом и нормама у Европске Уније (ЕУ).

Општина Берковићи није усвојила мапу пословних процеса која је израђена у склопу ФУК-а. Општина не посједује правилнике о приступу информацијама. Нису креирани правилници о заштити личних и службених података, нити процедура прикупљања, обраде и дистрибуције материјала за Скупштину општине и радна тијела Скупштине. Не постоји ни упутство о начину достављања података садржаних у матичним књигама које воде мјесне канцеларије на подручју ЈЛС. Правилник о интерним комуникацијама није донесен.

Оно што јесте доступно је упутство о поступању по пријавама путем апликације за пријаву сумње на корупцију и друге неправилности.

Општина Берковићи не посједује докумената и интерне акте који адресирају питања везана за дигиталну трансформацију па их је потребно их је усвојити у наредном периоду.

Препоруке:

Припремити и усвојити документе:

- dd. Мапа пословних процеса, израђена у склопу ФУК-а,
- ee. Правилник о приступу информацијама,
- ff. Правилник о спровођењу Закона о заштити личних података БиХ,

- gg. Правилник о заштити личних и службених података,
- hh. Упутство о начину достављања података садржаних у матичним књигама рођених и матичним књигама држављана које воде мјесне канцеларије на подручју ЈЛС,
- ii. Правилник о интерним комуникацијама.

5.10. ДИГИТАЛНИ И ИНОВАЦИЈСКИ ЕКОСИСТЕМ

Дигиталну трансформацију изазовно је провести самостално. Стога је потребно процијенити да ли ЈЛС има изграђене односе са партнерским организацијама, правним субјектима, а посебно оним у области ИКТ-а. Анализира се и могућност приступа индивидуалним експертима, невладиним организацијама, те академским и научно-истраживачким институцијама које се баве дигиталном трансформацијом и у техничком и нетехничком дијелу. Овакви субјекти могли би се ангажовати на комерцијалној или волонтерској бази. Разматрани су партнери који се налазе искључиво на територији локалне самоуправе, док друга мјеста нису обухваћена.

На подручју Општине Берковићи не постоје академске институције попут универзитета, факултета и научно-истраживачких института и центара, као ни институције за подршку иновацијама и предузетништву. Не постоје ни институције из привредног сектора које се баве ИКТ рјешењима и које би се могле укључити у процес.

Ситуација са невладиним сектором и цивилним друштвом није боља па Општина не може пронаћи подршку ни у њима. Сарадња са међународним организацијама по овом питању је ограничена.

С обзиром да се ради о општини са малим бројем становника, локално не постоје ресурси изван ЈЛС на које би се могла ослонити. Оно што преостаје јесте тражити подршку кроз пројекте међународних институција и виших нивоа власти.

Препоруке:

Сарађивати са међународним организацијама:

- jj. Успоставити сарадњу са међународним организацијама које се баве дигиталном трансформацијом и иновацијама. Ова сарадња може укључивати техничку помоћ, финансијску подршку и учешће у међународним пројектима и иницијативама.
- kk. Активно тражити могућности за укључивање у међународне мреже и програме који подржавају дигиталну трансформацију и иновације.

6. SWOT АНАЛИЗА И СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ

SWOT анализа дигиталне спремности Општине Берковићи представља алат за идентификацију унутрашњих снага и слабости, као и вањских прилика и пријетњи које могу утицати на успјешност дигиталне трансформације. Ова анализа омогућава стратешко сагледавање тренутног стања, истичући предности које Општина може искористити за даљи напредак, док истовремено указује на препреке и ризике који би могли ометати постизање циљева. Кроз процјену интерних капацитета и вањских фактора, SWOT анализа пружа основу за доношење информисаних одлука о приоритетима у процесу дигиталног развоја.

Снаге (енг. *Strengths*):

- **Компактна управна структура:** Мањи број запослених и једноставнија организациона структура омогућавају бржу имплементацију нових технологија и прилагођавање на промјене.
- **Блиска повезаност са заједницом:** Берковићи имају предност у блиској повезаности локалне управе са становницима, што олакшава идентификацију потреба и приоритета заједнице у вези с дигитализацијом.
- **Потенцијал за циљани развој:** Као мање развијена општина, Берковићи могу фокусирати напоре на неколико кључних дигиталних иницијатива које могу донијети значајне бенефите за локално становништво.
- **Мањи број корисника:** Мањи број корисника може резултирати јефтинијим лиценцим моделима за софтверска рјешења, што смањује трошкове дигитализације и омогућава лакше прилагођавање потребама општине.

Слабости (енг. *Weaknesses*):

- **Ограничени финансијски ресурси:** Недостатак средстава представља озбиљну препреку за имплементацију напреднијих дигиталних рјешења и модернизацију постојећих система.
- **Ограничена дигитална писменост:** Постоји ограничена дигитална писменост како међу запосленима у општинској управи, тако и међу грађанима, као и прилагођености дигиталних услуга рањивим скупинама становништва, што отежава ефикасно кориштење дигиталних алата и услуга.
- **Слаба повезаност са вишим нивоима власти:** Недостатак интеграције и интероперабилности са системима виших нивоа власти доводи до мануелног уноса података и смањења ефикасности.
- **Недостатак основне ИТ инфраструктуре:** Општина нема развијену основну дигиталну инфраструктуру, што отежава имплементацију и развој дигиталних услуга.
- **Ограничена техничка подршка:** Недостатак локално доступне техничке подршке и ИТ стручњака отежава одржавање и развој дигиталних система.

Прилике (енг. *Opportunities*):

Искориштавање средстава из фондова и грантова: Постоји могућност пријаве на различите фондове и грантове, посебно оне намијењене за руралне и неразвијене општине, који би могли финансирати дигиталне пројекте.

Успостава основних е-услуга: Увођење основних е-услуга може значајно побољшати ефикасност и транспарентност рада Општине, као и доступност услуга грађанима, посебно онима у удаљеним руралним подручјима.

- **Сарадња са вишим нивоима власти:** Могућност јачања сарадње са ентитетским и државним властима како би се обезбиједила подршка за пројекте дигиталне трансформације, укључујући финансијску и техничку помоћ.

Пријетње (енг. *Threats*):

- **Демографски пад и миграције:** Одлив становништва, посебно младих, може смањити потражњу за дигиталним услугама и отежати одрживост постојећих и планираних дигиталних пројеката.
- **Спор технолошки развој:** Ограничена брзина технолошког развоја и недостатак приступа напреднијим технологијама може резултирати заостајањем за другим општинама у процесу дигитализације.
- **Недовољна свијест о важности дигитализације:** Ограничена свијест међу грађанима и локалним лидерима о предностима дигитализације може успорити усвајање нових технологија и омести напоре у дигиталној трансформацији.
- **Зависност од вањске подршке:** Због ограничених локалних ресурса, Општина Берковићи је у великој мјери зависна од вањске подршке (финансијске, техничке) за реализацију дигиталних пројеката, што може бити ризично у случају недостатка или повлачења те подршке.

На темељу извршене SWOT анализе, Општина Берковићи ће у наредном периоду фокус ставити на три кључна правца развоја у области дигиталне трансформације. Ови правци су дефинисани као одговор на препознате прилике и изазове, и како би осигурали одржив развој дигиталне инфраструктуре и унаприједили квалитет услуга које Општина пружа грађанима и привреди. Фокус на овим правцима омогућиће ефикасније функционисање општинске администрације, бољу повезаност са становништвом и стварање модерног регулаторног оквира. Три препозната правца развоја су:

- **Унапријеђење основне дигиталне инфраструктуре и стварање основе за стабилан технички развој Општине.** Први правац развоја односи се на унапријеђење техничких капацитета Општине кроз набавку и инсталацију основне ИТ опреме, надоградњу локалне мреже и припрему за успостављање мултифункционалне систем сале. Фокус је на јачању темељне инфраструктуре, која ће осигурати стабилну и поуздану подршку за свакодневне административне и оперативне активности Општине. Овај правац укључује и провођење превентивних мјера за заштиту дигиталних система, као што су контрола приступа, редовно ажурирање софтвера и имплементација основних безбједносних поставки на постојећој опреми. Тиме ће се обезбиједити дугорочна одрживост ИТ инфраструктуре у Општини.

Развој и имплементација кориснички оријентисаних дигиталних услуга које ће повећати доступност и приступачност услуга за грађане и привредну заједницу. Други правац развоја усмјерен је на креирање нових дигиталних сервиса који ће унаприједити интеракцију између Општине и грађана, рањивих категорија друштва, као и пружање подршке локалној економији путем дигиталних алата. Развој дигиталних платформи за савјетовање пољопривредника, е-тржнице и промоције туризма омогућиће бољу повезаност с локалним становништвом и привредом. Такође, дигитализација интерних процедура, кроз развој регистра општинских услуга и увођење система за електронско управљање документима, осигураће ефикасније, инклузивније и транспарентније функционисање Општине. Кроз ове активности, грађанима ће бити омогућен једноставнији и бржи приступ кључним услугама, док ће локална економија имати користи од подршке путем дигиталних рјешења.

Јачање институционалног и регулаторног оквира као основе за одрживу дигиталну трансформацију Општине. Трећи правац развоја фокусира се на стварање чврстог институционалног и правног оквира који ће подржати дигиталну трансформацију Општине Берковићи. Усклађивање правних аката са циљевима дигитализације и јачање институционалних капацитета кроз формирање радног тијела за дигиталну трансформацију осигураће дугорочну одрживост дигиталног развоја. Такође, унапређење сарадње са вишим нивоима власти омогућиће Општини приступ кључним базама података и подршку у даљој дигитализацији процеса. Овај правац поставља темеље за ефикасну примјену дигиталних стандарда и омогућава даљи раст и развој дигиталних сервиса у складу са законским регулативама и потребама локалне заједнице.

7. ВИЗИЈА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ

Визија дигиталне трансформације Општине Берковићи поставља амбициозан оквир за будућност у којој дигиталне технологије играју кључну улогу у побољшању квалитета живота грађана и ефикасности рада општинске управе. Визија представља дугорочни циљ којем Општина стреми и истиче важност технологије у обликовању будућности.

Визија дигиталне трансформације Општине Берковићи гласи:

„Дигитална рјешења прилагођена потребама наше заједнице, за бржу и ефикаснију општинску администрацију.“

8. ЦИЉЕВИ СА ИНДИКАТОРИМА

На основу процјене дигиталне спремности и детаљне анализе тренутног стања, дефинисани су циљеви који ће омогућити остварење визије дигиталне трансформације Општине Берковићи. Ови циљеви пружају јасне смјернице за будући развој и постављају оквир за кључне активности које ће осигурати успјех дигиталне трансформације. Уз сваки циљ, понуђени су одговарајући индикатори који омогућавају мјерљиво праћење напретка и евалуацију остварених резултата.

ЦИЉ 1: Развити основну дигиталну инфраструктуру

Овај циљ усмјерен је на успостављање и развој основне дигиталне инфраструктуре, која ће бити темељ за даљу дигиталну трансформацију Општине. Кључне компоненте овог циља су унапређење техничких капацитета кроз набавку и инсталацију ИТ опреме, надоградња локалне мреже и припрема простора за централизовано управљање ИТ операцијама. Ова инфраструктура ће осигурати одрживост нових дигиталних сервиса и омогућити постепено прилагођавање захтјевима савременог дигиталног окружења. Развој основне дигиталне инфраструктуре кључан је за будући напредак и ефикасно кориштење дигиталних технологија у јавној управи.

Индикатор 1.1.: Повећање индекса информационо-комуникационе инфраструктуре са 0,13 на 0,75.

Индикатор 1.2.: Повећање индекса сајбер безбједности и превенције са 0,07 на 0,50.

ЦИЉ 2: Успоставити е-услуге и унаприједити ефикасност интерних система

Овај циљ фокусира се на успостављање е-услуга које ће олакшати комуникацију грађана, укључујући рањиве групе, и привреде са општинском администрацијом, као и на унапрјеђење ефикасности интерних система. Кроз развој дигиталних платформи и сервиса, грађанима ће бити омогућено да приступе кључним услугама Општине на једноставан и брз начин. Истовремено, оптимизацијом интерних процеса, попут увођења електронског управљања документима и е-писарнице, Општинска администрација ће постићи већу оперативну ефикасност, смањити бирографију и убрзати поступке. Овај циљ доприноси дигитализацији свакодневног пословања и унапређењу квалитета услуга за грађане.

Индикатор 2.1.: Повећање индекса кориснички оријентисаног дизајна и успоставе е-сервиса са 0,0 на 0,70.

Индикатор 2.2.: Повећање индекса интерних капацитета, радне културе и вјештина запослених са 0,14 на 0,75.

ЦИЉ 3: Унаприједити институционални и регулаторни оквир за стварање одрживих услова за дигиталну трансформацију

Овај циљ усмјерен је на унапређење институционалног и регулаторног оквира који ће омогућити стварање одрживих услова за дигиталну трансформацију Општине Берковићи. Кључна компонента је израда и усклађивање правних аката са захтјевима дигитализације, чиме ће се створити јасне смјернице и правила за спровођење дигиталних иницијатива. Јачањем институционалних капацитета, укључујући успоставу радног тијела за дигиталну трансформацију, Општина ће осигурати сталну подршку и надзор над реализацијом дигиталних пројеката. Овај циљ поставља темеље за дугорочни развој дигиталних сервиса и процеса, уз поштовање правних и регулаторних стандарда.

Индикатор 3.1.: Повећање индекса управљања реформама, координације и интероперабилности са 0,11 на 0,65.

Индикатор 3.2.: Повећање индекса лидерства, менаџмента и ресурса са 0,0 на 0,5.

Индикатор 3.3.: Повећање индекса правне усклађености органа управе са 0.14 на 0.8

9. МЈЕРЕ И ПРОЈЕКТИ СА ИНДИКАТОРИМА

Мјере и њихова везу са циљевима су описани у приложеном формату. Мјере се раде за петогодишњи период од 2024. до 2029. године.

Циљ	ЦИЉ 1: Развити основну дигиталну инфраструктуру		
Назив мјере	Унапријеђење основне ИТ инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера усмјерена је на модернизацију техничких капацитета Општине кроз набавку и инсталацију кључне ИТ опреме, укључујући сервере, рачунаре и мрежну опрему. Надоградња локалне мреже и бежичне мреже (енг. <i>Local Area Network</i> -- LAN и <i>Wireless Local Area Network</i> -WLAN) унутар свих Општинских просторија осигураће стабилну и сигурну повезаност, омогућавајући ефикаснији рад унутар Општине. Планирање и припрема за успоставу мултифункционалне систем сале додатно ће унаприједити могућности централизованог управљања ИТ операцијама и осигурати потребне ресурсе за будући дигитални развој.		
Кључни пројекти	Набавка и инсталација основне ИТ опреме (сервери, рачунари, мрежна опрема) Надоградња локалне мреже Планирање и припрема мултифункционалне систем сале за ИТ операције		
	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности

Индикатори за праћење резултата мјере	Број набављених и инсталираних ИТ уређаја (сервери, рачунари, мрежна опрема)	0	10
	Постотак општинских просторија са унапријеђеном LAN и WLAN мрежом	0%	90%
	Систем сала	Није успостављена	Дјелимично успостављена (просторија са системом хлађења, серверском и мрежном инфраструктуром)
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	84.000,00 (буџет, остале донације)		
Период имплементације мјере	2025 - 2029.		
Носиоци мјере	Радна група, ИТ		

Циљ	ЦИЉ 1: Развити основну дигиталну инфраструктуру
Назив мјере	Превентивне мјере за заштиту дигиталних система

Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Циљ ове мјере је унапређење безбједносне заштите ИТ система кроз имплементацију основних безбједносних стандарда. Успостављање контроле приступа и ауторизације за кључне системе осигурава да само овлаштени корисници имају приступ осјетљивим подацима, док ће редовно ажурирање софтвера и система смањити рањивост на сајбер нападе. Додатно, имплементација безбједносних поставки на постојећој опреми унаприједиће укупну отпорност Општине на техничке и безбједносне изазове.		
Кључни пројекти	Контрола приступа и ауторизације за ИТ системе Редовно ажурирање софтвера и система Имплементација основних безбједносних поставки на постојећој опреми		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Процент успостављених контрола приступа и ауторизације за кључне ИТ системе	30%	100%
	Учесталост редовног ажурирања софтвера и система (годишње)	1	12
	Процент система са имплементираним основним безбједносним поставкама	10%	100%

Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	7.000,00 (буџет)
Период имплементације мјере	2025 - 2029.
Носиоци мјере	IT

Циљ	ЦИЉ 1: Развити основну дигиталну инфраструктуру		
Назив мјере	Јачање капацитета за одржавање инфраструктуре		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера усмјерена је на осигурање дугорочне одрживости IT инфраструктуре кроз јачање капацитета за њено одржавање. Успостављањем уговора о техничкој подршци с IT фирмама осигурава се стална стручна помоћ, док имплементација локалне опреме за резервне копије смањује ризик од губитка података. Такође, систем за мониторинг IT инфраструктуре омогућиће правовремено откривање потенцијалних проблема и ефикасну реакцију на њих.		
Кључни пројекти	Успостава уговора о техничкој подршци са IT фирмама Успостава локалне IT опреме за резервне копије (попут екстерних дискова или малих сервера) Имплементација система за мониторинг IT инфраструктуре		
Индикатори за	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности

праћење резултата мјере			
	Број склопљених уговора о техничкој подршци са ИТ фирмама (годишње)	0	2
	Број успостављених система за резервне копије	0	3
	Систем за активни мониторинг ИТ инфраструктуре	Није успостављен	Успостављен
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	30.500,00 (буџет)		
Период имплементације мјере	2025 - 2029.		
Носиоци мјере	Управа ЈЛС, ИТ		

Циљ	ЦИЉ 2: Успоставити е-услуге и унаприједити ефикасност интерних система
Назив мјере	Подршка локалној економији кроз дигиталне алате

Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера обухвата развој дигиталних платформи које ће директно подржати локалну економију. Кроз дигиталне алате као што су платформе за савјетовање пољопривредника и е-тржница за продају пољопривредних производа, локалним пољопривредницима биће олакшан приступ тржишту. Додатно, организација дигиталних кампања за промоцију Берковића и креирање дигиталног водича о стећцима допринијет ће развоју туризма и промоцији културне баштине.		
Кључни пројекти	<p>Развој дигиталне платформе за савјетовање и подршку локалним пољопривредницима</p> <p>Увођење е-тржнице, online платформе за продају локалних пољопривредних производа</p> <p>Организација дигиталних кампања за промоцију Берковића као дестинације за авантуристички и сеоски туризам</p> <p>Креирање дигиталног водича о стећцима, са информацијама о њиховом значају и историји</p>		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Платформа за савјетовање пољопривредника	Није успостављена	Успостављена
	Број корисника платформе за савјетовање пољопривредника	0	50
	Платформа е-тржница	Није успостављена	Успостављена
	Број корисника е-тржнице	0	1000

	Број организованих дигиталних кампања за промоцију туризма	0	2 (годишње)
	Процент повећања туристичких посјета	0%	30%
	Дигитални водич о стећцима	Није доступан на веб страници	Доступан на веб страници
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	73.000,00 (буџет, остале донације, остала средства)		
Период имплементације мјере	2025 - 2029.		
Носиоци мјере	Радна група		

Циљ	ЦИЉ 2: Успоставити е-услуге и унаприједити ефикасност интерних система
Назив мјере	Развој дигиталних интерних сервиса
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера има за циљ унапређење ефикасности Општинске администрације кроз дигитализацију интерних процеса. Имплементацијом система за електронско управљање документима (DMS) смањује се потреба за папирним документима, убрзава се проток информација и побољшава

	<p>транспарентност и инклузивност. Успостава комуникације са Агенцијом за идентификациона документа, евиденцију и размјену података (IDDEEA) базом података</p> <p>омогућиће боље повезивање с вишим нивоима власти и убрзати процесе унутар Општинске управе.</p>		
Кључни пројекти	<p>Имплементација система за електронско управљање документима</p> <p>Успостава комуникације са IDDEEA базом података</p>		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Процент интерних докумената дигитализованих путем DMS система	0%	50%
	Комуникација са IDDEEA базом података	Није успостављена	Успостављена
	Процент услуга које захтијевају приложену штампану ЦИПС потврду	Непознато	0%
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	26.000 (буџет, остале донације, остала средства)		
Период имплементације мјере	2026 - 2029.		

Носиоци мјере	Управа ЈЛС, Радна група

Циљ	ЦИЉ 2: Успоставити е-услуге и унаприједити ефикасност интерних система		
Назив мјере	Развој кориснички оријентисаних е-услуга		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Циљ ове мјере је олакшати грађанима приступ услугама Општине путем дигиталних сервиса. Развојем дигиталног регистра услуга и процедура с јасним упутствима, грађани ће имати бољи преглед административних процедура. Развој новог веб портала Општине, уз додатне е-услуге, омогућиће лакши приступ кључним информацијама. Такође, увођење система за електронску комуникацију олакшаће комуникацију између грађана и општинске управе.		
Кључни пројекти	Развој дигиталног регистра општинских услуга и процедура са јасним упутствима за грађане Развој веб портала Општине Берковићи са додатним информацијама и е-услугама за грађане Увођење једноставног система за електронску комуникацију између општинске управе и грађана (нпр. путем Vibera-a)		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Процент општинских услуга доступних путем online каталога	0%	100%

	Процент услуга које у online каталогу садрже: назив услуге, опис, потребна документације, упутства за подношење захтјева, накнаде и трошкови, рокови обраде, контакт информације	0%	60%
	Процент повећања броја мјесечних посјета веб порталу Општине	0%	100%
	Број активних корисника електронске комуникације са Општинском управом	0	80
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	14.500,00 (буџет, остала средства)		
Период имплементације мјере	2025 - 2029.		
Носиоци мјере	Радна група		

Циљ	ЦИЉ 3: Унаприједити институционални и регулаторни оквир за стварање одрживих услова за дигиталну трансформацију
Назив мјере	Јачање правне и регулаторне подршке

Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера има за циљ осигурање правне основе за дигиталну трансформацију Општине кроз израду и усклађивање правних аката са захтјевима дигитализације. Тиме ће се створити јасан правни оквир који омогућава реализацију дигиталних пројеката у складу са законским прописима. Едукација запослених о правним аспектима дигитализације додатно ће осигурати њихову спремност за примјену дигиталних алата и усклађеност са регулативама.		
Кључни пројекти	Израда и усклађивање правних аката с циљевима дигиталне трансформације Едукација запослених о правним аспектима дигитализације и о употреби дигиталних алата		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Број постојећих аката који су измијењени и усклађени са дигиталним стандардима	0	2
	Број нових правних аката усвојених у складу са дигиталним циљевима	0	6
Број одржаних едукација/радионица на теме правних аспекта дигитализације и употребе дигиталних алата	0	5	
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	19.000,00 (буџет, остала средства)		
Период	2025 - 2029.		

имплементације мјере	
Носиоци мјере	Управа ЈЛС, Радна група

Циљ	ЦИЉ 3: Унаприједити институционални и регулаторни оквир за стварање одрживих услова за дигиталну трансформацију		
Назив мјере	Јачање институционалних капацитета за дигиталну трансформацију		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Циљ ове мјере је створити институционалну основу за спровођење дигиталне трансформације кроз успоставу радног тијела за дигитализацију. Ово тијело ће бити одговорно за праћење и координацију дигиталних пројеката унутар Општине. Развој мапе пословних процеса и њихово усклађивање са дигиталним стандардима осигураће ефикасније функционисање Општине и боље управљање дигиталним ресурсима.		
Кључни пројекти	Успостава радног тијела за дигиталну трансформацију Развој мапе пословних процеса и њихово усклађивање са дигиталним стандардима		
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности	Циљне вриједности
	Одлука начелника о формирању радног тијела за дигиталну трансформацију	Није донесена	Донесена
	Број састанака радног тијела одржаних годишње	0	6

	Број препорука или одлука које је радно тијело донијело у вези са дигиталном трансформацијом	0	10
	Степен имплементације препорука радног тијела	0%	80%
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	10.000,00 (буџет)		
Период имплементације мјере	2025 - 2029.		
Носиоци мјере	Управа ЈЛС, Радна група		

10. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ, ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈУ

За успјешну имплементацију Мапе пута дигиталне трансформације, Општина Берковићи ће успоставити институционални оквир који ће обухватити јасно дефинисане одговорности и механизме за праћење и евалуацију постигнутих резултата. Овај оквир осигураће координисан и ефикасан рад релевантних учесника, правовремену provedбу планираних активности, те континуирано прилагођавање Мапе пута новим потребама и изазовима.

Координационо тијело за дигиталну трансформацију

За управљање имплементацијом Мапе пута биће основано координационо тијело које ће бити одговорно за надзор и координацију свих активности везаних за дигиталну трансформацију. Овај тим ће се састојати од представника различитих одјела, ИТ особе, правника, као и кључних екстерних партнера. Његова главна функција биће праћење напретка имплементације, рјешавање потенцијалних изазова и усклађивање активности са ширим стратешким циљевима Општине.

Мониторинг и евалуација

Праћење напретка у имплементацији Мапе пута биће систематски и континуиран процес. Кључна одговорност координационог тијела бит ће развој и примјена система за праћење индикатора успјешности, који ће омогућити мјерљиво оцјењивање напретка сваке мјере и пројекта. На темељу дефинисаних индикатора, редовни извјештаји о напретку биће достављани Скупштини општине и другим релевантним тијелима. Ови извјештаји ће омогућити процјену постигнутих резултата, идентификацију препрека и предлагање мјера за унапријеђење.

Улога екстерних партнера

Осим интерних капацитета, Општина Берковићи ће успоставити сарадњу с екстерним партнерима, укључујући стручне организације и приватни сектор, како би се осигурала стручна подршка у имплементацији специфичних пројеката. Такође, регионалне и међународне партнерске организације ће доприносити иновацијама и усвајању најбољих пракси.

Евалуација резултата

Евалуација ће се проводити на периодичној основи, на крају сваке фазе имплементације кључних пројеката. Евалуација ће бити заснована на поређењу постигнутих резултата са планираним индикаторима, као и на повратним информацијама корисника услуга. Процес евалуације омогућиће идентификацију успјеха, али и изазова, те ће послужити као основа за прилагођавање Мапе пута и планирање даљних активности. Овај циклус евалуације осигурава флексибилност Мапе пута и њено континуирано усклађивање са стварним потребама и динамиком развоја дигиталних сервиса.

Улога Скупштине општине

Скупштина општине (СО) ће имати улогу надзора над имплементацијом Мапе пута дигиталне трансформације, осигураће транспарентност процеса и доносити кључне одлуке везане за алокацију ресурса. Скупштина ће на темељу извјештаја о напретку разматрати предложене корекције и дати смјернице за даљу реализацију активности. Тиме ће се осигурати одрживост и дугорочан успјех Мапе пута.

11. АКЦИОНИ ПЛАН СА БУЏЕТОМ ЗА ТРИ ГОДИНЕ

ЦИЉ 1: Развити основну дигиталну инфраструктуру									
Назив пројекта	Рок извршења	Очекивани крајњи резултат пројекта	Носилац (најмањи организац.дио)	ПЈИ2	Усваја се (Да/Не)	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
						Извори	2025.	2026.	2027.
Мјера 1.1. Унапрјеђење основне ИТ инфраструктуре									
Набавка и инсталација основне ИТ опреме	2025 - 2027.	Осигурана стабилна и поуздана ИТ инфраструктура која омогућава ефикасније функционисање Општинских служби	ИТ	/	НЕ	Буџетска средства	5.000,00	5.000,00	5.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале	10.000,00	10.000,00	10.000,00

						донације			
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	15.000,00	15.000,00	15.000,00
Надоградња локалне мреже	2025 - 2027.	Све Општинске просторије повезане локалном мрежом, омогућавајући бржи и сигурнији проток информација	ИТ	/	НЕ	Буџетска средства	500,00	0,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	500,00	0,00	500,00
Планирање и припрема мултифункционалне	2026 - 2027.	Завршена техничка документација и план за успоставу мултифункционалне	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	2.000,00	0,00
						Кредитна	0,00	0,00	0,00

систем сале		систем сале				средства			
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	10.000,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	2.000,00	10.000,00
Мјера 1.2. Превентивне мјере за заштиту дигиталних система									
Контрола приступа и ауторизације за ИТ системе	2025 – 2027.	Повећана безбједност дигиталних система кроз контролу приступа и ауторизацију	ИТ	/	ДА	Буџетска средства	1.000,00	500,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала	0,00	0,00	0,00

						средства			
						Укупно	1.000,00	500,00	500,00
Редовно ажурирање софтвера и система	2025 - 2027.	Осигурана континуирана заштита система од безбједносних пријетњи кроз редовно ажурирање софтвера	IT	/	ДА	Буџетска средства	500,00	500,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	500,00	500,00	500,00
Имплементација основних безбједносних поставки на постојећој опреми	2025 - 2027.	Сви системи опремљени основним безбједносним поставкама, чиме је смањен ризик од	IT	/	ДА	Буџетска средства	500,00	500,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства	0,00	0,00	0,00

		неовлаштених приступа				ЕУ			
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	500,00	500,00	500,00
Мјера 1.3. Јачање капацитета за одржавање инфраструктуре									
Успостава уговора о техничкој подршци	2025 - 2027.	Потписани уговори са ИТ фирмама за техничку подршку, осигурана континуирана стручна помоћ и подршка у одржавању ИТ инфраструктуре.	Управа ЈЛС	/	ДА	Буџетска средства	2.000,00	4.000,00	6.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	2.000,00	4.000,00	6.000,00

Успостава опреме за резервне копије	2025 - 2027.	Успостављен систем за редовно прављење резервних копија критичних података, чиме је смањен ризик од губитка података	ИТ	/	ДА	Буџетска средства	2.000,00	0,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	2.000,00	0,00	500,00
Имплементација система за мониторинг ИТ инфраструктуре	2027.	Успостављен систем за надзор ИТ инфраструктуре, пружајући правовремену детекцију и рјешавање техничких проблема	ИТ	/	ДА	Буџетска средства	2.000,00	500,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00

						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	2.000,00	500,00	500,00
ЦИЉ 2: Успоставити е-услуге и унаприједити ефикасност интерних система									
Назив пројекта	Рок извршења	Очекивани крајњи резултат пројекта	Носилац (најмањи организац. дио)	ПЈИ2	Усваја се	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
					(Да/Не)	Извори	2025.	2026.	2027.
Мјера 2.1. Подршка локалној економији кроз дигиталне алате									
Развој дигиталне платформе за савјетовање и подршку локалним пољопривредницима	2026.	Активна дигитална платформа која омогућава пољопривредницима савјете и подршку у реалном времену, побољшавајући њихов рад и ефикасност	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	2.000,00	1.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	15.000,00	0,00

						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	17.000,00	1.000,00
Увођење е-тржнице, online платформе за продају локалних пољопривредних производа	2027.	Функционална е-тржница која повезује локалне произвођаче са купцима, чиме је побољшана продаја пољопривредних производа	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	0,00	0,00	3.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	27.000,00
						Укупно	0,00	0,00	30.000,00
Организација дигиталних кампања за промоцију Берковића као дестинације за	2025 - 2027.	Повећана посјећеност и препознатљивост Берковића као туристичке	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	2.000,00	2.000,00	2.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00

авантуристички и сеоски туризам		дестинације кроз циљане дигиталне маркетиншке кампање				Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	2.000,00	2.000,00	2.000,00
						Укупно	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Креирање дигиталног водича о стећцима, са информацијама о њиховом значају и историји	2025.	Дигитални водич који омогућава посјетиоцима лакши приступ информацијама о стећцима	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	2.000,00	0,00	0,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	1.000,00	0,00	0,00
						Укупно	3.000,00	0,00	0,00

Мјера 2.2. Развој дигиталних интерних сервиса									
Имплементација система за електронско управљање документима	2026 - 2027.	Ефикаснији и бржи рад Општинске администрације кроз дигитализацију докумената и увођење система за електронско управљање	Радна група	/	ДА	Буџетска средства	0,00	2.000,00	1.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	4.000,00	2.000,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	0,00	6.000,00	3.000,00
Успостава комуникације са IDDEEA базом података	2025.	Повећана ефикасност рада Општине кроз директну и сигурну комуникацију са IDDEEA базом података	Управа ЈЛС	/	ДА	Буџетска средства	2.000,00	2.000,00	2.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00

						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	2.000,00	2.000,00	2.000,00
						Укупно	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Мјера 2.3. Развој кориснички оријентисаних е-услуга									
Развој дигиталног регистра Општинских услуга и процедура са јасним упутствима за грађане	2025 - 2027.	Доступан дигитални регистар који омогућава грађанима бржи и једноставнији приступ информацијама о Општинским услугама	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	500,00	500,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	1.500,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	2.000,00	500,00	500,00
Развој веб портала	2025 -	Веб портал који	Радна	/	НЕ	Буџетска	1.000,00	1.000,00	1.000,00

Општине Берковићи са додатним информацијама и е-услугама за грађане	2027.	пружа грађанима свеобухватне информације	група			средства			
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	3.000,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	4.000,00	1.000,00	1.000,00
Увођење једноставног система за електронску комуникацију између Општинске управе и грађана	2026.	Побољшана комуникација између грађана и општине кроз увођење једноставних дигиталних канала за брзе и ефикасне интеракције	Радна група	/	ДА	Буџетска средства	500,00	500,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала	0,00	0,00	0,00

						средства			
						Укупно	500,00	500,00	500,00
ЦИЉ 3: Унаприједити институционални и регулаторни оквир за стварање одрживих услова за дигиталну трансформацију									
Назив пројекта	Рок извршења	Очекивани крајњи резултат пројекта	Носилац (најмањи организац. дио)	ПЈИ2	Усваја се (Да/Не)	Извори и износи планираних финансијских средстава у КМ			
						Извори	2025.	2026.	2027.
Мјера 3.1. Јачање правне и регулаторне подршке									
Израда и усклађивање правних аката с циљевима дигиталне трансформације	2025 - 2027.	Правни оквир Општинске управе је усклађен са циљевима дигиталне трансформације, омогућавајући ефикасну примјену дигиталних рјешења	Управа ЈЛС	/	ДА	Буџетска средства	3.000,00	3.000,00	1.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	3.000,00	3.000,00	1.000,00

Едукација запослених о правним аспектима дигитализације и о употреби дигиталних алата	2025 - 2027.	Запослени су оспособљени за примјену правних стандарда дигитализације и за употребу дигиталних алата	Радна група	/	НЕ	Буџетска средства	1.000,00	1.000,00	1.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	1.000,00	1.000,00	1.000,00
						Укупно	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Мјера 3.2. Јачање институционалних капацитета за дигиталну трансформацију									
Успостава радног тијела за дигиталну трансформацију	2025.	Радно тијело за дигиталну трансформацију је успостављено и функционално, осигуравајући координацију и	Управа ЈЛС	/	ДА	Буџетска средства	1.000,00	1.000,00	1.000,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00

		надзор над имплементацијом дигиталних иницијатива				Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Развој мапе пословних процеса и њихово усклађивање са дигиталним стандардима	2025 - 2027.	Пословни процеси су мапирани и усклађени са дигиталним стандардима, чиме су оптимизовани радни токови и омогућена већа ефикасност	Радна група	/	ДА	Буџетска средства	3.000,00	500,00	500,00
						Кредитна средства	0,00	0,00	0,00
						Средства ЕУ	0,00	0,00	0,00
						Остале донације	0,00	0,00	0,00
						Остала средства	0,00	0,00	0,00
						Укупно	3.000,00	500,00	500,00

12. ПРЕГЛЕД УКУПНИХ ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МАПЕ ПУТА ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ

УКУПНО ПО ЦИЉУ	Година	2025.	2026.	2027.
Укупно циљ I у КМ:		23.500,00	23.000,00	34.000,00
Укупно циљ II у КМ:		17.500,00	33.000,00	44.000,00
Укупно циљ III у КМ:		9.000,00	6.500,00	4.500,00
Укупно у КМ :	Укупно	50.000,00	62.500,00	82.500,00

13. АНЕКС I - ЛИСТА СЛУЖБЕНИХ РЕГИСТАРА И ЕВИДЕНЦИЈА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ

Листа службених регистара и евиденција Општине Берковићи обухвата апликације и е-сервисе који се користе за управљање различитим аспектима локалне самоуправе. Листа пружа преглед софтверских рјешења која подржавају административне процесе, финансијско управљање као и различите врсте регистара релевантних за локалну заједницу. Табела садржи информације о типу апликације, опису, типу базе података, периоду употребе, произвођачу и информације о уговору о одржавању. Осим тога, листа укључује и веб портал Општине Берковићи који служи за пружање информација грађанима и заинтересованим странама.

АПЛИКАЦИЈА ИЛИ Е-СЕРВИС	ТИП АПЛИКАЦИЈЕ	ОПИС	ТИП БАЗЕ	ПЕРИОД УПОТРЕБЕ (ОД-ДО)	ПРОИЗВ ОБАЧ	УГОВОР О ОДРЖАВ АЊУ ДАБ (ДА / НЕ)
		У Општини се не користе е-сервиси нити апликације за управљање аспектима ЈЛС				

14. АНЕКС II - ПОПИС ХАРДВЕРСКЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ У ОПШТИНИ БЕРКОВИЋИ

Табела "Попис хардверске опремљености Општине Берковићи" пружа детаљан преглед рачунарске опреме која се користи у различитим организационим јединицама Општине Берковићи, са сврхом евидентирања и управљања ИТ ресурсима. Садржај табеле обухвата организационе јединице, подорганизационе јединице, као и спецификације рачунара, скенера, штампача и копи машина, као и уређаја за систем непрекидног напајања (енг. *Uninterruptable Power Supply* – UPS). Табела је структурисана према организационим јединицама, приказујући број десктоп и notebook рачунара, ласерских и колор штампача, као и скенера и копир машина који су у употреби. Осим тога, табела наводи и да ли су уређаји прикључени на LAN/Wi-Fi мрежу. Сврха табеле јесте ефикасно праћење и управљање ИТ ресурсима унутар локалне административне јединице, омогућавајући боље планирање и одржавање ИТ инфраструктуре у циљу подршке раду различитих служби и одсека унутар Општине Берковићи.

ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА ЈЛС	ПОДОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА ЈЛС	РАЧУНАРИ		СКЕН ЕРИ	ШТАМПАЧИ И КОПИРИ				УПС
		ДЕСКТО П	НОТЕВ ООК		ЛАС ЕР	КОЛ ОР	КО ПИ Р	ПРИКЉУЧЕН НА LAN / WIFI МРЕЖИ	
Служба Начелника		16		1	3	2	3	3	

15. АНЕКС III - ОПРЕМЉЕНОСТ СЕРВЕР САЛЕ ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ

Табела "Опремљеност сервер сале Општине Берковићи" пружа детаљан преглед типова опреме, њихових функција, оперативних система/апликација које покрећу, као и количина сваке врсте опреме која се налази у сервер сали у Општини Берковићи. Сврха табеле је јасно разумијевање инфраструктуре сервер сале, што је корисно за администраторе система и особље које одржава и управља опремом. Такође, табела може бити корисна за планирање надоградњи или промјена у опреми, као и за осигурање да су све потребне функције покривене у сервер сали ради оптималног функционисања система.

МОДЕЛ	ТИП ОПРЕМЕ	ОПИС	ОПЕРАТИВНИ СИСТЕМ / АПЛИКАЦИЈЕ	КОЛИЧИНА
		Сервер сала није успостављена		

На основу чланова 6. и 21. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ број: 124/11) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број:2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана: 28.02.2025. године доноси:

ПРОГРАМ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМУНАЛНЕ ПОТРОШЊЕ ЗА 2025. ГОДИНУ

И У В О Д

Комуналне дјелатности регулисане су Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број: 124/11) као дјелатности од посебног јавног интереса, као и организација обављања комуналних дјелатности и начин њиховог финансирања. Општина је надлежна да обезбјеђује организовано обављање комуналних дјелатности.

Програмом заједничке комуналне потрошње за 2025. годину утврђује се обим и начин обављања дјелатности заједничке комуналне потрошње, одржавање комуналних објеката и уређаја, те потребна средства за остваривање циљева предвиђених програмом.

II ДЈЕЛАТНОСТИ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМУНАЛНЕ ПОТРОШЊЕ

1. Чишћење јавних површина у насељеним мјестима

Чишћење јавних површина обухвата извођење следећих радова:

1.1. Чишћење улица, тротоара и осталих јавних површина од снијега и леда – зимска служба,

1.1.1. Радови у оквиру зимске службе одвијају се у периоду од 01. јануара до 16. марта и од 15. новембра до 31.

децембра 2025. године, односно у зависности од временских услова. У оквиру зимске службе ангажоваће се радна снага и механизација, а обављаће се следећи радови: уклањање снијега с коловоза градских улица, паркинга и тротоара у складу са приоритетима.

1.2. Чишћење улица, тротоара, уличног појаса и других јавних површина од отпадака, блата и наноса, кошење и одвоз покошене траве са уличног појаса те уклањање угинулих животиња са јавних површина.

Чишћење улица, тротоара и путног појаса од отпадака, наноса блата, кошење и одвоз покошене траве са путног појаса и других јавних површина.

Чишћење улица и тротоара од отпадака и наноса врши се по правилу од 17.03.2025. до 15.11.2025. године, односно и у преостала 4 мјесеца који се третирају као период зимске службе у колико су временски услови такви да нема потребе за обављањем радова зимске службе.

1.2.1. Чишћење улица ће се вршити само према потреби.

1.2.2. Прање асфалтних улица ауто-цистерном, вршиће се по потреби у периоду чишћења улица, кад то одреди надлежно одјељење. Приликом прања улица потребно је користити и капацитете које посједује Ватрогасно друштво у Берковићима да би се оствариле уштеде на овој буџетској ставци.

1.2.3. Ручно прикупљање комуналног отпада с уличног појаса и улица које се чисте вршиће се према потреби акцијама добровољаца, мјештана, ученика средње и основне школе те радника јавних установа.

1.2.4. Кошење, крчење, прикупљање комуналног отпада и одвоз покошене траве и шибља са уличног појаса улица и других јавних површина вршиће се према потреби акцијама корисника.

1.3. Прање улица, тротоара, итд.

2. Одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина

У 2025. години планирано је одржавање, уређивање и опремање зелених површина у општини и то:

1. Зелена површина на саобраћајницама у стамбеном насељу Берковићи,

2. Зелена површина за и околз зграде општине и парку за дјецу,

3. Остале површине

На зеленим површинама у току године изводиће се сљедећи радови:

– кошење, крчење, прикупљање и одвоз покошене траве и шибља на депонију

– прикупљање и одвоз комуналног отпада,

– резивање стабала дрвећа, резивање украсног шибља и другог,

– окопавање, прихрана и заштита од штеточина стабала, украсног шибља, ружа и цвијећа према указаној потреби,

– сађење сезонског цвијећа на предвиђеним површинама, као и други непредвиђени радови за које ће се указати потреба за реализацију.

3. Одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима

У оквиру одржавања јавних саобраћајних површина, планира се обављање сљедећих радова:

3.1. Санација „ударних рупа,, на асфалтним саобраћајницама гдје се укаже потреба,

3.2. Стање макадамских улица утврдиће се одмах послје зимског периода, те по стварним потребама сачинити и предузети одређене мјере санације истих насипањем и планирањем одговарајућим материјалима.

4. Јавна расвјета у насељеним мјестима

Код јавне расвјете планирано је одржавање и санација јавне расвјете што подразумијева текуће одржавање расвјете (замјена сијалица, осигурача, пригушница, каблова и осталог потрошног материјала) и то на стубовима различите висине (од 4 до 9 м) и расвјетним тијелима различите снаге и израде, као и подешавање рада „временских релеја“– тајмера на свим мјерним мјестима те плаћање утрошка електричне енергије за рад јавне расвјете која је у функцији.

5. Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина

Чишћење уличних сливника на јавним површинама вршиће се по налогу надлежног органа за 47 сливника и 2 сливне решетке 6 м у Улици погинулих бораца отаџбинског рата, а вршиће се и интервентни радови на санацији одводње површинских и отпадних вода на подручју насеља гдје се укаже хитна потреба за интервенцијом (санација и ископ канала у уличним појасевима).

6. Дјелатност зоохигијене

Дјелатности зоохигијене обухватају хватање и збрињавање напуштених и угрожених домаћих животиња (паса луталица), превозење и смјештај у посебно изграђене објекте за те намјене (азил), исхрана и ветеринарска заштита, еутаназија старих животиња и сигурно уклањање животињских лешева са јавних површина и санацију терена, као и управљање објектима за смјештај животиња.

III СРЕДСТВА ЗА ОБАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Средства за обављање комуналних дјелатности заједничке комуналне потрошње обезбјеђују се у буџету општине по основу прихода остварених из:

- комуналне таксе,
- дијела накнада за коришћење добара од општег интереса,
- дијела пореза прихода од пореза на непокретности,
- дијела накнаде за дате концесије.

Средства за реализацију програма ЗКП-а за 2025. годину:

1. ЧИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ПОВРШИНА У НАСЕЉЕНИМ МЈЕСТИМА

(зимска служба, чишћења)

.....4.000,00 КМ

2. ОДРЖАВАЊЕ, УРЕЂИВАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ЈАВНИХ ЗЕЛЕНИХ И РЕКРЕАЦИОНИХ ПОВРШИНА

(прикупљање и одвоз отпадака, кошење, крчење и одвоз траве, одржавање стабала, украсног шибља, ружа и живе зелене ограде, окопавање истог, сађење сезонског цвијећа, нових садница, поправке мобилијара).....

.....2.000,00 КМ

3. ОДРЖАВАЊЕ ЈАВНИХ САОБРАЋАЈНИХ ПОВРШИНА У НАСЕЉЕНИМ МЈЕСТИМА

(санација већих ударних рупа на подручју општине, насипање макадамских улица, израда нове хоризонталне и вертикалне саобраћајне сигнализације на подручју Општине, санација ћуприја, уградња пропуста и др).....

.....50.000,00 КМ

4. ОДВОЂЕЊЕ АТМОСФЕРСКИХ ВОДА И ДРУГИХ ВОДА СА ЈАВНИХ ПОВРШИНА

(чишћење сливника, санација мањих кварова на градској кишној канализацији).....

.....500,00 КМ

5. ЈАВНА РАСВЈЕТА У НАСЕЉЕНИМ (санација уличне расвјете, текуће одржавање и потрошња електричне енергије у општини гдје постоји изграђена јавна расвјета)

.....27.000,00.КМ

6. ДЈЕЛАТНОСТИ ЗООХИГИЈЕНЕ

(хватање и збрињавање напуштених животиња, превозење и смјештај у азил, исхрана и ветеринарска заштита, еутанација старих

животиња, уклањање животињских лешева са јавних површина и санација терена и

управљање објектима за смјештај животиња).....

..... 0,00 КМ

УКУПНО: 83.500,00 КМ

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овај Програм ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-4/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ:

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 32. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске" бројеви: 59/13 и 16/18) и члана 36. Статута општине Берковићи ("Службени гласник општине Берковићи", број: 2/17), а у складу са Планом буџета општине Берковићи за 2025.годину, Скупштина

општина Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године доноси:

ПРОГРАМ
о начину кориштења новчаних средстава прикупљених по основу концесионих накнада за 2025.годину

Члан 1.

Овим Програмом утврђују се намјене у које ће се средства концесионих накнада у 2025.години усмјеравати и трошити.

Члан 2.

Буџетом општине Берковићи за 2025.годину планирани износ средстава од концесионих накнада од 130.000,00 КМ, те средства планирана Програмом за 2024.годину која су пренесена у 2025.годину у износу 45.773 КМ, што у збиру износи 175.773 КМ утрошиће се за намјене утврђене Законом у складу са приоритетним потребама, и то:

-изградња	Капеле
.....	
..... 50.000 КМ	
-издаци за приоритетне пројекте у насељеним мјестима.....	
40.000 КМ	
-пројекти (учешће у пројектима) у области пољопривреде.....	
45.773 КМ	
-реконструкција спортског терена ОШ „Његош“(дио радова).....	
40.000 КМ	

Члан 3.

Обим и динамика радова из члана 2.овог Програма усклађује се са динамиком прилива средстава од концесионих накнада.

Члан 4.

Програм ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа

на снагу наредног дана од дана дана објављивања.

Број: 01-022-5/25

Дана: 28.02..2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" бројеви: 97/16 и 36/19), члана 195. Закона о водама ("Службени гласник Републике Српске", број: 50/06, 92/09 и 121/12) и члана 36. Статута општине Берковићи ("Службени гласник општине Берковићи", број: 2/17), Скупштина општина Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025.године, доноси:

ПРОГРАМ

о начину кориштења новчаних средстава прикупљених по основу прихода од посебних водних накнада за 2025. годину

Члан 1.

Овим Програмом утврђују се намјене у које ће се средства водних накнада у 2025.година усмјеравати и трошити.

Члан 2.

Расположива средства остварена на рачун посебних намјена на дан 31.12.2024. године износе: 1.632 КМ Очекиван прилив средстава од водних накнада на рачун посебних накнада у 2025. години износи: 10.000 КМ

Укупно расположива средства у 2025. години износе: 11.632 КМ

Члан 3.

Расположива средства од водних накнада утрошиће се у складу са Законом о водама и то за :

- Подршка раду и функционисању ЈП „Водовод“ доо Берковићи у износу од 11.632 КМ

Члан 4.

Програм ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број: 01-022-6/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 85. Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“ број: 94/19) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

ПРОГРАМ

распоређивања и усмјеравања средстава од накнада за финансирање заштите од пожара за 2025. годину

Члан 1.

Овим Програмом распоређивања и усмјеравања средстава од накнада за финансирање заштите од пожара за 2025. годину (у даљем тексту: Програм), утврђују се намјене у које ће се средства ових накнада у 2025. години усмјеравати и трошити.

Члан 2.

Неутрошена средства из претходног периода износе 373,98 КМ. Очекивани прилив средстава од накнаде за финансирање заштите од пожара у 2025. години износи 1.800,00 КМ. Укупна расположива средства у 2025. години износе 2.173,98 КМ.

Члан 3.

Расположива средства утрошиће се за намјене утврђене законом у складу са приоритетима и то за трошкове набавке, одржавања ватрогасне опреме и регистрацију ватрогасних возила.

Члан 4.

Овај Програм ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-7/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 32. Закона о јавним путевима (“Службени гласник Републике Српске” бројеви: 89/13 и 83/19), члана 36. Статута општине Берковићи (“Службени гласник Општине Берковићи“ број: 2/17) и члана 14. Одлуке Скупштине општине Берковићи број: 01-022-65/17 од 29.12.2017. године („Службени гласник Општине Берковићи“ број: 7/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

ПРОГРАМ

одржавања локалних и некатегорисаних путева и улица у насељима на подручју општине Берковићи за 2025. годину

I Увод

Обим, врста, вриједност и динамика извођења радова на одржавању локалних и некатегорисаних путева и улица у насељима утврђује се (у складу са планираним буџетским средствима), Програмом о одржавања локалних и некатегорисаних путева и улица у насељима на подручју општине Берковићи.

Наведени програм усваја Скупштина општине за текућу годину.

Законом о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“ бројеви: 89/13 и 83/19), те Правилником о одржавању, рехабилитацији и заштити јавних путева и путних објеката („Службени гласник Републике Српске“ број: 6/15) дефинисани су различити нивои активности на путној мрежи и то: изградња, реконструкција, послови редовног и ванредног одржавања, рехабилитације и заштите јавних путева и објеката на путевима, обим појединих радова, управљање, финансирање, начин и обављање надзора над стањем јавних путева и објеката, као и услови које мора испуњавати извођач који се бави одржавањем и заштитом јавних путева и објеката.

Наведеним прописима а у складу са планираним финансијским средствима, дефинисан је начин и обавеза одржавања путева и објеката на путевима, што омогућава вршење трајног, безбједног и несметаног саобраћаја и доприноси се очувању употребне вриједности пута. Одржавање јавних путева обухвата радове на коловозу, банкама, косинама насипа, усјека и засјека, трупу пута, облогама, обложним и потпорним зидовима, објектима за одводњу, пропустима, мостовима, саобраћајној сигнализацији и путној опреми, радове у путном појасу и одржавање путева у зимским условима експлоатације.

Одјељењу за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту као надлежном органу јединице локалне самоуправе, повјерени су послови грађења, реконструкције, рехабилитације, одржавања и заштите локалних и некатегорисаних путева и улица у насељу и путних објеката на њима.

Ово одјељење је сачинило Приједлог овог Програма на основу којег ће се вршити одржавање и заштита локалних и некатегорисаних путева и улица у насељу.

Путну мрежу коју одржава Општина Берковићи чине:

- категорисани (локални) путеви,
- некатегорисани путеви и
- улице у насељу.

Редовно одржавање категорисаних и некатегорисаних путева и улица у насељу на подручју општине Берковићи предвиђа извођење сљедећих радова:

1. чишћење коловоза,

2. поправљање локалних

оштећења: крпљењем ударних рупа, залијевањем мрежастих пукотина или пресвлачењем коловоза у дужини до 300 метара на читавој или дјелимичној ширини коловоза асфалтом ако је то рационалније.

Оштећења коловоза поправљају се са истим материјалом од којег је изграђена коловозна конструкција.

II Одржавање путева (санација оштећења на асфалтним површинама и насипање макадамских путева)

Материјали који се употребљавају за одржавање јавних путева морају у цијелости одговарати важећим техничким прописима и стандардима, односно за одржавање асфалтних коловоза морају се употребљавати материјали од којих су изграђени асфалтни коловози, а за поправку оштећених дијелова шљунчаног,

туцаничког, макадамског или земљаног коловоза употребљавају се туцаник, камена ситнеж, шљунак и камена дробина.

Банкине путева се морају одржавати тако да су увијек у истој нивелети са ивицом коловозног застора и попречним нагибом од минимум 4% према вањској страни пута, а допуњавање банкина врши се истим или сличним материјалима од кога су изграђене.

Косине насипа, усјека и засјека требају се одржавати тако да задрже потребан нагиб и облик.

Неопходно је одржавати и објекте за одводњу, односно мора се обезбиједити нормално прихватање и одвођење површинских и подземних вода до реципијента, уз редовно кошење траве и уклањање растиња.

Ради обезбијеђења нормалног одвијања саобраћаја, стабилности пута и безбиједности учесника у саобраћају, објекти на путевима (мостови, пропусти и сл.) морају се стално одржавати, контролисати и прегледати.

Најчешћи начин за санацију оштећеног асфалтног коловоза је машинско опсјецање оштећења на коловозу, ископ, утовар и одвоз на депонију ископаног материјала, те полагање асфалтне масе просјечне дебљине 7,0 цм (у збијеном стању) на претходно нанесену битуменску емулзију и ваљање до потребне збијености у равнини са постојећим асфалтом.

Оштећења асфалтне коловозне конструкције није могуће предвидјети, а прије свега настанак оштећења зависи од температура у зимском периоду, количине падавина, саобраћајног оптерећења и других фактора, те ће се и радови на санацији оштећења асфалтне коловозне конструкције вршити на основу извјештаја надлежних органа као и сталног праћења стања на терену.

Радови на одржавању локалних и некатегорисних путева (насипање) у

прољетном периоду вршили би се од 15.03.2025. године до 01.06.2025. године, а у јесењем периоду од 01.09.2025. године до 01.10.2025. године, на путевима са макадамским застором.

За санацију макадамских путева на подручју општине препоручује се кориштење јаловине и шљунка из природних ресурса са којим располаже општина Берковићи на налазиштима која су лоцирана у мјестима Љути До код школе и у Дабрици на постојећим локалитетима.

Приједлог за одржавање путева по категоријама сачињен је и приказан у Табели бр.1.

Такође, на основу ситуације која је снимљена на терену уочено је да је неопходно планирати радове на уређењу путног појаса, сасијецање густог шибља и растиња поред путева као и радове на чишћењу канала поред локалних и некатегорисаних путева.

III Ванредно одржавање

За ванредно одржавање путева које подразумјева захтјевније и обимније радове одржавања чији је основни циљ дуготрајније уређење и побољшање појединих дијелова локалног пута у 2025. години у буџету нису планирана средства нити је рађена техничка документација за њихово извођење.

IV Листа приоритета

Начелник општине ће именовати комисију која ће одредити листу приоритетних праваца по категоријама из табеле у прилогу.

Табела број 1:

Р.Б.	КАТЕГОРИЈА	УКУПНА ДУЖИНА	ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА(КМ)
I	Локални путеви прво греда	40.550,00	14.000,00
II	Локални путеви другог реда	43.920,00	15.000,00
III	Локални путеви трећег реда	23.570,00	8.000,00
IV	Некатегорисани путеви	38.470,00	8.000,00
V	Главне сабирне улице	525,00	-
VI	Примарне улице	4.700,00	-
VII	Јавне стазе	1.620,00	-
		УКУПНО:	45.000,00

Број: 01-022-8/25

Датум: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р

На основу члана 80. став 4. Закона о уређењу простора и грађења („Службени гласник Републике Српске“ бројеви: 40/13,106/15, и 3/16) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, д о н о с и:

О Д Л У К У
о утврђивању просјечне коначне грађевинске цијене за м2. корисне стамбене и пословне површине за 2025. годину

Члан 1.

Утврђује се просјечна коначна грађевинска цијена за м2. корисне површине стамбеног и пословног простора и износи
..... 400,00 КМ.

Члан 2.

Овом Одлуком престаје да важи Одлука СО-е Берковићи број: 01-022-7/24 од 25.03.2024. године.

Члан 3.

Одлука ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број: 01-022-9/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу чланова 67., 68., 69. и 83. Закона о уређењу простора и грађењу

(„Службени гласник Републике Српске“ бројеви: 40/13, 106/15 и 3/16) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17) Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

ОДЛУКУ

о утврђивању просјечне тржишне цијене изграђеног стамбеног и пословног простора и накнаде за продато градско-грађевинско земљиште у државној својини за 2025. годину

Члан 1.

Овом Одлуком утврђује се просјечна тржишна цијена м2. изграђеног стамбеног и пословног простора на подручју општине Берковићи, а иста износи 400,00 КМ.

Члан 2.

На основу утврђене цијене из предходног члана утврђује се висина накнаде за продато градско-грађевинско земљиште у државној својини од утврђене цијене из члана 1. ове Одлуке и то:

ПРВА ЗОНА..... 2,00 КМ по м2

Члан 3.

Остала земљишта за изградњу која се додјељују из државне својине ради изградње по м2. износи:

1. Хатељи, Блаца, Берковићи, Предоље и До 1,00 КМ,
2. Стрпићи, Сузина и Битуња 1,00 КМ,
3. Подком, Љути До (уз локалне путеве).....1,00 КМ,

4. Драговиље, Жегуља (уз магистрални пут) 1,00 КМ,
5. Трусина..... 0,50 КМ,
6. Хргуд 1,00 КМ,
7. Дабрица 0,80 КМ,
8. Шћепан Крст 0,80 КМ,
9. Љубљеница 1,00 КМ,
10. Подцрноговац 0,80 КМ

Члан 4.

Овом Одлуком престаје да важи Одлука СО-е Берковићи број: 01-022-8/24 од 25.03.2024. године.

Члан 5.

Одлука ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број: 01-022-10/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 80, 81. и 82. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бројеви: 40/13, 106/15 и 3/16), члана 11. Закона о легализацији бесправно изграђених објеката („Службени гласник Републике Српске“ број:62/18) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

ОДЛУКУ

о утврђивању висине ренте за 2025. годину

Члан 1.

Као основица за израчунавање висине ренте служи просјечна коначна, грађевинска цијена једног квадратног метра корисне површине стамбеног и пословног простора из претходне године за подручје јединице локалне самоуправе. Основица се израчунава у складу са ставом 1. овог члана и множи са коефицијентом развијености (К.р.) јединице локалне самоуправе.

К.р. за изразито неразвијене јединице локалне самоуправе је 0,65.

Члан 2.

Висина ренте за земљиште на коме се гради објекат на основу локацијских услова, обрачунава се по м². корисне површине грађевине која ће се градити на градском-грађевинском земљишту на територији општине обухваћеној Регулационим планом износи 2,60 км/м², док за осталу територију ван Регулационог плана за који је донесен Просторни план износи 2,60 КМ/м² корисне површине објекта. Разлог што је висина ренте мала је у томе што грађевинско земљиште није урађено из основа природних и локацијских погодности и израђене комуналне инфраструктуре.

Члан 3.

Приликом легализације бесправно изграђених објеката накнада за утврђивање ренте за градско-грађевинско земљиште плаћа се у износу од 2,60 км/м² уз додатно увећање од 20% накнаде за легализацију.

Члан 4.

За пољопривредно земљиште које је документом просторног уређења одређено као грађевинско земљиште за које инвеститор плаћа накнаду за претварање пољопривредног у грађевинско земљиште у складу са

посебним прописом трошкови ренте се умањују за износ плаћене накнаде за претварање.

Члан 5.

Рјешење о износу ренте на захтијев инвеститора доноси орган јединице локалне самоуправе надлежан за комуналне послове, након издавања локацијских услова односно урбанистичко-техничких услова.

Рента се може платити у једнаким ратама највише до једне (1) године а у том случају се закључује Уговор између инвеститора и локалне самоуправе и исти се сматра доказом на основу које се може издати грађевинска дозвола.

Члан 6.

Овом Одлуком престаје да важи Одлука број: 01-022-9/24 од 25.03.2024. године.

Члан 7.

Одлука ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број: 01-022-11/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 73., 76. и 77. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бројеви: 40/13,106/15 и 3/16) члана 7. Правилника о обрачуна накнаде трошкова уређења градског-грађевинског земљишта („Службени гласник Републике Српске“ број: 34/14), члана 11. Закона о легализацији неправно изграђених објеката („Службени гласник Републике Српске“ број:62/18) и члана 36. Статута општине

Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

ОДЛУКУ

о утврђивању висине накнаде за уређење градског-грађевинског земљишта за 2025. годину

Члан 1.

Износ накнаде за трошкове уређења градског-грађевинског земљишта обухвата стварне трошкове припремања и опремања грађевинског земљишта, односно стварне трошкове планиране изградње комуналне и друге инфраструктуре и уређења јавних површина према спроведеном документу просторног уређења који се односи на подручју предметне изградње или према Урбанистичком плану јединице Локалне самоуправе, стручном мишљењу и урбанистичко-техничким условима за доношење спроведеног документа просторног уређења, израчуната по квадратном метру корисне површине укупно планираних објеката.

Члан 2.

Накнада за трошкове уређења градског-грађевинског земљишта у зони која обухвата подручје обухваћено Регулационим планом стамбеног насеља у Берковићима и Регулационим планом пословно-производне зоне „Видуша“ плаћа се у износу од 1,50 КМ/м². корисне површине објекта. Накнада за трошкове уређења земљишта за подручја за које није

донесен спроведбени документ просторног уређења, ако до граница предметне грађевинске парцеле има најмање изграђен асфалтни приступни пут до јавне саобраћајнице, обезбјеђено снабдјевање електричном енергијом и снабдијевања водом плаћа се у износу од 1.00 КМ/м² корисне површине објекта.

Члан 3.

Приликом легализације бесправно изграђених објеката накнада за трошкове уређења градског-грађевинског земљишта плаћа се у износу од 1,50 км/м² уз додатно увећање од 20% накнаде за легализацију.

Члан 4.

Инвеститори линијских објеката комуналне и јавне инфраструктуре и припадајућих објеката за смјештај опреме и уређаја као што су: "трафостанице, подстанице за гријање, објекти за смјештај опреме, код базних станица и друге технолошке опреме за различите инфраструктурне објекте у којима људи бораве само повремено не плаћају накнаду за трошкове уређења градског-грађевинског земљишта одређену Законом и Правилником, о чему надлежни орган јединице локалне самоуправе доноси Рјешење у поступку који предходи издавању грађевинске дозволе.

Члан 5.

За изградњу помоћних објеката, отворених базена, подземних гаража и других подземних помоћних просторија износ накнаде за уређења градског-грађевинског земљишта умањује се за 50 %.

За изградњу односно постављање привремених објеката плаћа се накнада за трошкове уређења градског-грађевинског земљишта у одређеном

проценту од накнаде за уређења градског-грађевинског земљишта обрачунате по одредбама Правилника у зависности од рока привремености.

Члан 6.

Под уређеним градским-грађевинским земљиштем сматра се подручје гдје је донесен спроведбени документ просторног уређења и сматра се земљиште које је потпуно комунално опремљено за грађење до граница предметне грађевинске парцеле у складу са документом просторног уређења у чијем се обухвату налази а на начин одређен Урбанистичко-техничким условима.

За подручје за које није донесен спроведбени документ просторног уређења под уређеним градским земљиштем сматра се земљиште које је комунално опремљено за грађење ако до границе предметне грађевинске парцеле има најмање изграђен асфалтни приступни пут до јавне саобраћајнице, обезбијеђено снабдијевање електричном енергијом, снабдијевање водом за јавне комуналне инфраструктуре изведене у складу са стручним мишљењем и Урбанистичко*-техничким условима. Неуређеним градским-грађевинским земљиштем које није у потпуности комунално опремљено.

Члан 7.

Рјешење о износу накнаде за трошкове уређења градског-грађевинског земљишта доноси орган јединице локалне самоуправе надлежан за комуналне послове након издавања локацијских услова, односно Урбанистичко-техничких услова.

Накнада за трошкове уређења градског-грађевинског земљишта може се уплатити у једнаким ратама највише до једне године и у том случају се закључује Уговор између инвеститора и Локалне самоуправе и сматра се као

доказ на основу које се може издати грађевинска дозвола.

Члан 8.

Овом Одлуком престаје да важи Одлука СО-е Берковићи број: 01-022-10/24 од 25.03.2024. године.

Члан 9.

Одлука ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број: 01-022-12/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 8. Закона о боравишној такси („Службени гласник Републике Српске“, број: 78/11, 106/15 и 107/24), члана 39. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16; 36/19; 61/21) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

О Д Л У К У

о висини боравишне таксе на подручју општине Берковићи

Члан 1.

Овом одлуком утврђује се висина боравишне таксе, коју плаћа домаћи или страни држављанин, који користи услуге ноћења у угоститељском објекту, за смјештај по сваком оствареном ноћењу.

Члан 2.

Боравишна такса, утврђује се у износу од 1.5 КМ, по сваком оствареном ноћењу у угоститељском објекту за смјештај.

Члан 3.

На сва остала питања везана за боравишну таксу (обвезници плаћања и уплате боравишне таксе, начин распоређивања и коришћења финансијских средстава прикупљених по основу уплате боравишне таксе, начин контроле боравишне таксе и друго), директно се примјењују одредбе Закона о боравишној такси.

Члан 4.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-13/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 62. Закона о задужењу и гаранцијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 и 90/21) и члана 36. Стаута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број 2/17) Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

ОДЛУКУ

О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О КРЕДИТНОМ ЗАДУЖЕЊУ

I

У тачки I Одлуке о кредитном задужењу број: 01-022-1/24 („Службени гласник општине Берковићи“ број 1/24) додаје се „Овлашћује се Начелник општине Берковићи да може реалоцирати износе средстава с једне на другу капиталну инвестицију у складу са стварно потребним износима, с тим да не доведе у питање њихову реализацију и о извршеним реалокацијама обавјести Скупштину општине Берковићи“

II

Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-14/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 348. став 10. Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/08, 58/09, 95/11, 60/15, 107/19, 1/21 и 119/21), члана 39. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 36. Статута Општине Берковићи („Службени гласник Општине Берковићи“, број 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године године, д о н о с и:

О Д Л У К У

о условима и начину додјеле непокретности у својини Општине испод тржишне цијене или без накнаде

Члан 1.

Овом Одлуком, у складу са Законом о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/08, 58/09, 95/11, 60/15, 107/19, 1/21 и 119/21) прописују се детаљни услови и начин за отуђење непокретности у својини Општине Берковићи, испод тржишне цијене или без накнаде, а у циљу реализације инвестиционог пројекта од посебног значаја за локални економски развој.

Члан 2.

- (1) Непокретности у својини Општине Берковићи, могу се, изузетно, отуђити испод тржишне цијене или без накнаде, а у циљу реализације инвестиционог пројекта од посебног значаја за локални економски развој.
- (2) Под отуђењем непокретности у смислу претходног става, подразумијева се продаја изграђеног и неизграђеног грађевинског земљишта по цијени нижој од тржишне вриједности или без накнаде, уз испуњавање одређених услова од стране стипендијара прописаних овим Одлуком.

Члан 3.

Предмет отуђења испод тржишне цијене или без накнаде, могу бити једна или више катастарских парцела (које чине грађевинску парцелу) на којима је, у складу са важећим планским документом просторног уређења, изграђен пословни објекат или предвиђена изградња пословног објекта у функцији реализације инвестиционог пројекта.

Члан 4.

Грађевинско земљиште из члана 3. ове Одлуке може се отуђити ако стицалац:

- 1) прихвати обавезу да на предметном неизграђеном грађевинском земљишту изгради и приведе намјени пословни објекат у складу са важећим планским документом просторног уређења, односно издатим локацијским условима у року од 12 мјесеци од дана закључивања уговора о отуђивању грађевинског земљишта,
- 2) да на некретнини из става 1. овог члана запосли на неодређено вријеме број радника утврђен инвестиционим пројектом од посебног економског значаја за локални развој, и то:
 1. у року од 18 мјесеци минимално 1/2 од утврђеног броја радника од дана потписивања уговора о отуђењу грађевинског земљишта,
 2. преосталу 1/2 предвиђених новозапослених радника у року од 24 мјесеца од дана потписивања уговора о отуђењу грађевинског земљишта,
- 3) у случају да на земљишту које је предмет отуђења по одредбама ове Одлуке, већ постоји пословни објекат, стицалац је дужан да исти приведе намјени у року не дужем од 6 мјесеци од момента потписивања купопродајног уговора и да укупан број радника предвиђених инвестиционим пројектом запосли у року не

дужем од 12 мјесеци од дана потписивања поменутог уговора,

- 4) да у периоду од пет (5) година од дана испуњавања обавеза из члана 4. став 2. и 3. ове Одлука задржи укупан број запослених дефинисан уговором,
- 5) прихвати обавезу да достави банкарску гаранцију на укупну тржишну вриједност излицитираног грађевинског земљишта на временски период од 24 мјесеца умањену за вриједност уплаћене кауције.

Члан 5.

- (1) Поступак утврђивања постојања посебног интереса од значаја за локални економски развој покреће се на основу претходно изражене иницијативе једног или више инвеститора да приступе реализацији инвестиционог пројекта који одговара критеријима из ове Одлуке.
- (2) Иницијатива треба да садржи:
 - 1) Општа документација – важи за све иницијативе
 1. Захтјев за одређену површину парцеле примјерену планираном технолошком процесу,
 2. Увјерење о непостојању доспјелих а неизмирених обавеза према Пореској управи РС, Управи за индиректно опорезивање и Општини Берковићи,
 3. Изјава о власнички повезаним правним лицима подносиоца иницијативе (удио власника у другим друштвима и удио

подносиоца захтјева у другим привредним друштвима);

4. Инвестициони програм (бизнис план) који садржи:

- опис технолошког процеса за постојећу или планирану дјелатност врста и асортиман производа,
- доказ о расположивом потенцијалу за инвеститоре (власити капитал и капитал из туђих извора),
- детаљно образложење потребе и оправданости пријема одговарајућег броја нових радника,
- доказ о економској исплативости улагања, са пројекцијама биланса стања, биланса успјеха и готовинског тока за наредних пет (5) година за привредна друштва, односно са пројекцијом готовинског тока за наредних пет (5) година за предузетнике,
- обим привређивања у оквиру постојеће дјелатности изражен у натуралним и финансијским показатељима за претходне три (3) године за подносиоце иницијативе који послују дуже од наведеног периода, за максимално могући период за подносиоце иницијативе који послују краће од три (3) године,

2) Додатна документација:

1. За привредна друштва из земље:

- актуелни извод из судског регистра (Извод), са приказом дјелатности, не старији од три мјесеца;
- финансијски извјештаји предузећа за последњи обрачунски период (годишњи) овјерен од овлаштене институције којој се исти подноси, а за новооснована предузећа финансијски

извјештаји оснивача за последњи обрачунски период или извјештај о процјени улога,

- доказ да над подносиоцем иницијативе није покренут или отворен стечајни односно ликвидациони поступак,
- потврду надлежне јединице Пореске управе Републике Српске о броју запослених за које су плаћени порези и доприноси на исплаћену плату,
- доказ о кретању броја запослених у послједње три 3 године, а период може бити и краћи ако је подносилац иницијативе привредно друштво које послује мање од три године,

2. За привредна друштва из иностранства:

- копију акта о регистрацији дјелатности, односно акт надлежног органа из земље поријекла о правном статусу фирме,
- Бонитетни извјештај за претходне три године од дана подношења иницијативе.

3. За предузетнике:

- Увјерење надлежног органа о обављању дјелатности, не старије од три мјесеца прије подношења иницијативе,
- годишња пореска пријава за порез на доходак за лица која остварују доходак од самосталне дјелатности (за последњи обрачунски период),
- потврду надлежне јединице Пореске управе Републике Српске о броју запослених за које су плаћени порези и доприноси на исплаћену плату,

- доказ о кретању броја запослених у последње три 3 године, а период може бити и краћи ако је подносилац иницијативе предузетник који послује мање од три године или новоосновани предузетник.

Члан 6.

- (1) Начелник општине, коме се подносе иницијативе, доноси рјешење о именовању стручне комисије за процјену пристиглих иницијатива.
- (2) Стручна комисија за процјену иницијатива састоји се од пет чланова и дужна је у року од 8 дана по пријему исте од стране Начелника општине да изврши процјену усклађености иницијативе са овом Одлуком и другом правном регулативном.
- (3) За иницијативе које испуњавају захтјеве, Начелник општине на основу извјештаја Комисије, подноси Скупштини приједлог одлуке о утврђивању посебног интереса на основу којег се приступа реализацији инвестиционог пројекта од посебног значаја за локални економски развој из члана 2. ове Одлука у сврху отуђења изграђеног или неизграђеног грађевинског земљишта испод тржишне цијене или без накнаде.
- (4) Образложење приједлога одлуке из претходног става, садржи податке потребне за оцјену оправданости отуђења изграђеног или неизграђеног грађевинског земљишта испод тржишне цијене или без накнаде.

(5) Начелник општине, у складу са Одлуком о поступку јавног конкурса за располагање непокретностима у својини Републике Српске и јединици локалне самоуправе као и другим важећим прописима из предметне области, подноси Скупштини општине приједлог рјешења за именовање комисије за провођење поступка јавног надметања – лицитације.

(6) Скупштина општине доноси одлуку о утврђивању посебног интереса на основу којег се приступа реализацији инвестиционог пројекта и у ту сврху отуђења изграђеног или неизграђеног грађевинског земљишта испод тржишне цијене или без накнаде, доноси Рјешење о именовању комисије за провођење поступка јавног надметања – лицитације, те задужује Начелника општине да приступи расписивању Јавног огласа и са најповољнијим понуђачем закључи уговор о купопродаји.

Члан 7.

Одлука Скупштине општине из претходног члана нарочито садржи:

- 1) бројеве грађевинских, односно катастарских парцела, површину, локацију, степен комуналне опремљености и друге податке за грађевинско земљиште које се отуђује,
- 2) податке о пословном објекту који се, у складу са важећим планским документом просторног уређења, може градити на предметном земљишту (намјена, бруто

развијена грађевинска површина, спратност и др.)

- 3) податке о процијењеној тржишној вриједности некретнина које су предмет отуђења,
- 4) одређивање сврхе инвестиционог пројекта и критерија за субјекте који могу учествовати у поступку јавног надметања,
- 5) услове и критеријуме за умањење тржишне вриједности односно продајне цијене некретнина и критерије и мјерила за оцјену понуда и одређивање износа умањене тржишне вриједности, односно цијене, у складу са овом Одлуком,
- 6) висину кауције коју је учесник у јавном надметању дужан уплатити прије почетка јавног надметања.

Члан 8.

Процјену тржишне вриједности некретнина које су предмет отуђења, у складу са одредбама ове Одлуке, врши овлаштени судски вјештак грађевинске струке за сваку грађевинску парцелу, а на основу иницијативе инвеститора да приступи отуђењу исте.

Члан 9.

Тржишна вриједност, односно продајна цијена непокретности које су предмет отуђења у складу са одредбама ове Одлуке, постигнута у поступку јавне лицитације, умањиће се по основу броја новозапослених радника, под условом да број новозапослених радника одговара критерију из члана 4. и 11. ове Одлуке.

Члан 10.

Право својине на грађевинском земљишту преноси се без накнаде уколико су испуњени услови из члана 4. и члана 11. ове Одлуке.

Члан 11.

По основу броја новозапослених радника, тржишна вриједност непокретности, односно продајна цијена умањује се:

- за 2 новозапослена радника на 1000 м² грађевинске парцеле за 40%,
- за 3 новозапослених радника на 1000 м² грађевинске парцеле за 50%,
- за 4 новозапослених радника на 1000 м² грађевинске парцеле за 60%,
- за 5 новозапослених радника на 1000 м² грађевинске парцеле за 70%,
- за 6 новозапослених радника на 1000 м² грађевинске парцеле за 80%,
- за 7 новозапослених радника на 1000 м² грађевинске парцеле за 90% и
- за 8 новозапослених радника на 1000 м² грађевинске парцеле за 100%.

Члан 12.

- (1) Продаја грађевинског земљишта у смислу члана 2. ове Одлуке, врши се путем јавне лицитације, усменим јавним надметањем.
- (2) Право учешћа на лицитацији имају:
 - 1) привредна друштва и самостални предузетници који могу бити носиоци права својине на непокретностима у Републици Српској и Босни и Херцеговини,

- 2) субјекти који испуњавају критерије утврђене одлуком Скупштине општине из члана 6. ове Одлуке.
- (3) Учесник у лицитацији дужан је уз пријаву за учешће у лицитацији приложити документацију наведену у члану 5. ове Одлуке и доказ о уплати кауције за учешће на лицитацији у висини утврђеној одлуком Скупштине општине из члана 6. ове Одлуке.
- (4) Позив за јавно надметање и поступак лицитације биће расписан у складу са Одлуком о поступку јавног конкурса за располагање непокретностима у својини Републике Српске и јединици локалне самоуправе као и другим важећим прописима из предметне области.

Члан 13.

Комисије за провођење поступка јавног надметања - лицитације по окончању поступка Начелнику општине подноси извјештај о резултатимаведеног поступка лицитације, са ранг листом учесника и приједлогом за закључивање уговора са најповољнијим понуђачем.

Члан 14.

Уговор о купопродаји поред општих елемената обавезно садржи одредбе из члана 4. ове Одлуке.

Члан 15.

- (1) Купац је дужан да трпи да Општина Берковићи у „Ц“ теретном листу извода из земљишних књига упише

забиљешку забране даљег оптерећења хипотеком без сагласности Општине Берковићи, а у вези са условима из члана 4. ове Одлуке у временском периоду од двије (2) године од дана потписивања уговора о отуђивању грађевинског земљишта, и забрану отуђења у временском периоду од пет (5) година од дана потписивања уговора о отуђивању грађевинског земљишта.

- (2) Општина Берковићи задржава право да у случају непоштовања преузетих уговорних обавеза покрене поступак раскида уговора о отуђењу грађевинског земљишта и то:

1. У случају да није испоштована обавеза из члана 4. став 1. Одлуке тражи поништење Уговора и враћање грађевинског земљишта у посјед Општине, при чему Општина није у обавези да изврши поврат дијела уплаћене цијене грађевинског земљишта у износу 10% од извршене уплате,

2. У случају да нису испоштоване обавезе из члана 4. став 2. и 3. Одлуке изврши наплату достављене безусловне банкарске гаранције.

- (3) Контролу поштовања уговорних одредби спроводиће надлежно Одјељење Општинске управе Берковићи квартално, а купац грађевинског земљишта се обавезује да ће све доказе достављати правовремено на захтјев Одјељења. Недостављање

потребних доказа или одбијање да се исти дају на увид представља кршење уговорних одредби и основ за раскид уговора.

Члан 16.

- (1) Ова Одлука ступа на снагу осми дан од дана објављивања у „Службеном гласнику Општине Берковићи“.

Број: 01-022-15/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу одредби члана 36. Статута општине Берковићи ("Службени гласник општине Берковићи" број: 2/17), Скупштина општине на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси сљедећи:

ЗАКЉУЧАК

о покретању иницијативе за укључење Општине Берковићи у вишенамјенску функцију пројекта "ХЕ Дабар"

I Покреће се иницијатива према Влади Републике Српске, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, МН "Електропривреда Републике Српске", "Хидроелектранама на Требишњици" и „Хидорелектрани Дабар“ за укључење Општине Берковићи у вишенамјенску функцију пројекта "ХЕ Дабар" ради обезбјеђења воде за наводњавање Дабарског поља.

II Општина Берковићи ће формално упутити захтјев надлежним институцијама и привредним субјектима за коришћење дијела вода преведених из ријеке Заломке, односно са постројења "ХЕ Дабар", у вегетационом периоду, у циљу обезбјеђења услова за наводњавање пољопривредних површина на подручју Дабарског поља.

III Захтјевом ће се тражити да се у оквиру пројекта "ХЕ Дабар" предвиди техничко рјешење за издвајање дијела вода намјењених наводњавању, чиме би се омогућила одржива пољопривредна производња у општини Берковићи.

IV Закључак ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику општине Берковићи".

Број: 01-022-16/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 36. Статута општине Берковићи ("Службени гласник општине Берковићи", број 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

о покретању иницијативе за рехабилитацију дијела регионалне саобраћајнице Р 6101

I Покреће се иницијатива према Влади Републике Српске, Министарству саобраћаја и веза Републике Српске и Јавном предузећу "Путеви Републике Српске" за рехабилитацију дијела регионалне саобраћајнице Р 6101 Кривача - Берковићи - Граница Републике Српске (До) у дужини од око 14 km, (дионица која није рехабилитована 2011. године)

II Општина Берковићи ће формално упутити захтјев надлежним институцијама да хитно, без одлагања и у складу са својим надлежностима спроведу неопходне радове на рехабилитацији и унапређењу овог путног правца.

III Закључак ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику општине Берковићи".

Број: 01-022-17/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу одредби члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси сљедећи:

ЗАКЉУЧАК

о покретању иницијативе за уређење дворишта пословне зграде "Електро-Херцеговине" у Берковићима

1. Покреће се иницијатива према ОДС "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње и МХ "Електропривреда Републике Српске" а.д. Требиње за уређење дворишта пословне зграде

"Електро-Херцеговине" у Берковићима.

2. Општина Берковићи ће формално упутити захтјев ОДС "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње и МХ "Електропривреда Републике Српске" а.д. Требиње да у складу са својим надлежностима и могућностима спроведу неопходне радове на уређењу и обезбјеђењу дворишта.
3. Закључак ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику општине Берковићи".

Број: 01-022-18/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 36. Статута општине Берковићи ("Службени гласник општине Берковићи", број 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

о предузимању активности у циљу уклањања објеката у рушевном и девастираном стању на подручју насељеног мјеста Берковићи

I Задужује се Начелник општине и Општинска управа да предузму све неопходне активности у циљу уклањања објеката у рушевном и девастираном стању на подручју насељеног мјеста Берковићи, као и да обезбиједи потребна финансијска средства за реализацију овог процеса.

II Начелник општине ће, путем надлежних организационих јединица, у првом реду покушати постићи споразумно рјешење са власницима/сувласницима објеката који су у рушевном стању, како би се приступило њиховом уклањању.

III У случају да се не може постићи сагласност са власницима/сувласницима, поступак уклањања објеката спровешће се у складу са процедурама предвиђеним позитивним правним прописима, укључујући ангажовање стручних лица за процјену стања објеката, доношење рјешења о уклањању и намирању стварно насталих трошкова од стране власника/сувласника.

IV За реализацију овог Закључка задужује се Начелник општине и Општинска управа.

V Закључак ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-19/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 36. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси

З А К Љ У Ч А К

о покретању поступка припреме идејног пројекта за изградњу

парка са спомеником или спомен-чесмом на локацији "Васковића кућа"

I Задужује се Начелник општине и Општинска управа да покрену поступак припреме идејног пројекта за изградњу парка са спомеником или спомен-чесмом на локацији познатој као "Васковића кућа", у знак сјећања на жртве усташког терора, који би се реализовао након уклањања остатака објекта.

II Идејни пројекат ће обухватити планирање уређења простора, изградњу споменика или спомен-чесме, као и пратеће садржаје у циљу очувања сјећања на чланове породице Васковић (жртве усташког терора).

III Задужује се Начелник општине и Општинска управа да обезбиједи потребна финансијска средства и покрену процедуру за израду идејног пројекта у сарадњи са надлежним институцијама и стручним лицима.

IV О реализацији овог Закључка Начелник општине и Општинска управа ће редовно извјештавати Скупштину општине Берковићи.

V Закључак ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“

Број: 01-022-20/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 52. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17) и члана 53. и 54. Пословника о раду Скупштине општине Берковићи („Службени

гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана: 28.02.2025. године, д о н о с и:

РЈЕШЕЊЕ

о измјени и допуни Рјешења о именовану

Комисије за избор и именовања

I Умјесто досадашњих чланова Комисије за избор и именовања, Митра Лучића и Николе Чабрила, именују се Бојан Којовић и Јелица Окука.

II Овим Рјешењем мијења се Рјешење број: 01-022-29/24 од 29.11.2024. године.

III Рјешење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-21/25
Дана: 28.02.2025. године
ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ
Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. став 2. тачка 21. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бројева: 97/16, 36/19 и 61/21), члана 50. став 1. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16) и члана 36. став 2. тачка 23. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17) Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025.године д о н о с и:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о именовану Секретара Скупштине општине Берковићи

I РАНКО ШЕТКА , дипл.правник, именује се за Секретара Скупштине општине Берковићи за вријеме трајања мандата Скупштине општине.

II Рјешење ће се објавити у Службеном гласнику општине Берковићи и ступа на снагу даном доношења.

Број:01-022-22/25
Дана: 28.02.2025. године
ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ
Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. став 2. тачка 21. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бројеви: 97/16, 36/19 и 61/21), члана 50. став 1. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16) и члана 36. став 2. тачка 23. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17) Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године, доноси:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о именовану начелника Одјељења за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту

I ЗДРАВКА ИВАНИШЕВИЋ , дипл.правник, именује се за начелника Одјељења за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту општине

Берковићи за вријеме трајања мандата Скупштине општине.

II Рјешење ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа на снагу даном доношења.

Број:01-022-23/25

Дана: 28.02.2025.године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 39. став 2. тачка 21. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ бројеви: 97/16, 36/19 и 61/21), члана 50. став 1. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16) и члана 36. став 2. тачка 23. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17) Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана 28.02.2025. године

д о н о с и :

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о именовану начелника Одјељења за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности

I ДАНИЛО ЋУПИНА, дипл. економиста именује се за начелника Одјељења за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности општине Берковићи за вријеме трајања мандата Скупштине општине.

II Рјешење ће се објавити у „Службеном гласнику општине Берковићи“ и ступа на снагу даном доношења.

Број:01-022-24/25

Дана: 28.02.2025.године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 168. Пословника о раду Скупштине општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана: 28.02.2025. године, д о н о с и :

Р Ј Е Ш Е Њ Е **о именовану Комисије за утврђивање резултата тајног гласања за избор потпредседника Скупштине**

I У Комисију за утврђивање резултата тајног гласања именују се:

1. Жељко Домазет, председник
2. Јелена Ћупина, члан
3. Јелица Окука, члан

II Рјешење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-25/25

Дана: 28.02.2025.године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р.

На основу члана 36. став 2. тачка 23. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број 2/17) и члана 25. Пословника о раду Скупштине општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број 2/17), Скупштина општине Берковићи на сједници одржаној дана: 28.02.2025. године, д о н о с и :

Р Ј Е Ш Е Њ Е**о именовану потпредсједника
Скупштине општине Берковићи**

I За потпредсједника Скупштине општине Берковићи именује се Биљана (Бобан) Ђурица.

II Рјешење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 01-022-26/25

Дана: 28.02.2025. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Ненад Абрамовић с.р

На основу члана 12. Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи., број: 5/24), и члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17), Начелник општине Берковићи д о н о с и:

ОДЛУКУ**Члан 1.**

Јелена Миливојевић рођена 09.02.2000. године у Требињу, по занимању Магистар социјалног рада именује се за Шефа кабинета на одређено вријеме и то на вријеме трајања мандата начелника почев од 01.01.2025. године.

Члан 2.

Одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у Службеном гласнику општине Берковићи.

Број: 02-020-178/24

Датум: 31.12.2024. године

НАЧЕЛНИК

Бојан Самарцић с.р.

На основу члана 12. Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи., број: 5/24), и члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17), Начелник општине Берковићи д о н о с и:

ОДЛУКУ**Члан 1.**

Стефан Муратовић рођен 11.10.1987. године у Стоцу, по занимању Дипломирани психолог – 180 ECTS, именује се за Савјетника начелника на одређено вријеме и то на вријеме трајања мандата начелника почев од 01.01.2025. године.

Члан 2.

Одлука ступа на снагу даном доношења и биће објављена у Службеном гласнику општине Берковићи.

Број: 02-020-179/24

Датум: 31.12.2024. године

НАЧЕЛНИК

Бојан Самарцић с.р.

На основу члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, бр. 2/17), Начелник општине доноси ,

ОДЛУКА

О једнократној помоћи за новорођено дијете

Члан 1.

Овом Одлуком утврђује се право на једнократну новчану помоћ за новорођено дијете у 2025. години.

Члан 2.

Право из члана 1. ове Одлуке остварује отац новорођеног дјетета под условом да има пребивалиште у општини Берковићи и да је новорођенчету уписано пребивалиште у општини Берковићи.

Члан 3.

Једнократна помоћ за новорођено дијете исплаћује се у износу од 1.000,00 КМ, а на терет конта 416100 Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета општине.

Члан 4.

Право на износ једнократне помоћи из члана 3. ове Одлуке доказује се Родним листом новорођеног дјетета и Увјерењем о пребивалишту оца и новорођенчета.

Члан 5.

Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у Службеном гласнику општине Берковићи.

Број:02-020-6/25

Датум:13.01.2025.године

НАЧЕЛНИК

Бојан Самарџић с.р.

На основу члана 82. Став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени

гласник Републике Српске“, број 97/16), члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи 2/17), Начелник Општине Берковићи доноси

ПРАВИЛНИК**о условима и поступку остваривања права на стипендију****Члан 1.**

Овим Правилником утврђује се поступак и критеријуми за остваривање права на стипендију студентима уписаним први пут као редовни студенти на другу и наредне године првог циклуса студија са пребивалиштем на подручју општине Берковићи, водећи рачуна о успјеху током школовања и социјалном статусу подносиоца захтјева.

Апсолвентски стаж предвиђен за редовне студенте сматра се дијелом редовног школовања и стипендиста задржава свој статус и за то вријеме прима стипендију најдуже шест мјесеци.

Члан 2.

Средства за стипендирање студената су средства планирана годишњим буџетом општине Берковићи.

Појединачни износ стипендије ће се одређивати у складу са планираним средствима у буџету општине и његовим остварењем и додјелјиваће се

укупно десет мјесеци у току буџетске године.

Члан 3.

Редовни студенти друге и наредних година првог циклуса студија могу конкурисати за додјелу стипендија под сљедећим условима:

- Да је подносилац пријаве држављанин Републике Српске са сталним мјестом боравка на територији општине Берковићи у трајању најмање шест мјесеци;
- Да подносилац пријаве није корисник стипендије или другог вида помоћи одобреног од стране правног или физичког лица;
- Да је подносилац пријаве уписан први пут као редован студент II, III, IV, V или VI године студија, те апсолвент на државном факултету или високој школи;
- Студенти другог и трећег циклуса студија немају право на стипендију по овом Правилнику.

Члан 4.

Висину износа стипендије за мјесец по стипендисти утврђује Начелник одлуком о расписивању конкурса за додјелу стипендија редовним студентима првог циклуса студија, а исплаћиваће се за десет мјесеци у години.

Члан 5.

Број бодова по основу просјечне оцјене добије се на начин да се остварена

просјечна оцјена у предходном школовању помножи са 10.

Члан 6.

- (2) Подносиоци пријаве, редовни студенти, без оба родитеља бодују се са 30 бодова.
- (3) Подносиоци пријаве, редовни студенти, без једног родитеља бодују се са 20 бодова.
- (3) Подносиоци пријаве, редовни студенти, оба родитеља незапослена бодују се са 30 бодова.
- (4) Подносиоци пријаве, редовни студенти, чија примања родитеља (плата, пензија) не прелазе износ од 1.200,00 КМ бодују се са 20 бодова.
- (5) Подносиоци пријаве, редовни студенти, чија примања родитеља (плата, пензија) прелазе износ од 1.200,00 КМ бодују се са 10 бодова.
- (6) Уколико су родитељи разведени, студент не прима алиментацију, а други родитељ остварује примања у износу до 1.200,00 КМ (плата, пензија) бодује се са 20 бодова.
- (7) Уколико су родитељи разведени, студент не прима алиментацију, а други родитељ остварује примања у износу преко 1.200,00 КМ (плата, пензија) бодује се са 15 бодова.
- (8) Уколико су родитељи разведени, студент прима алиментацију, а други родитељ оставрује примања у износу до 1.200,00 КМ(плата, пензија) бодује се са 15 бодова.

(9) Уколико су родитељи разведени, студент прима алиментацију, а други родитељ остарује примања у износу преко 1.200,00 КМ (плата, пензија) бодује се са 10 бодова.

(10) Уколико је подносилац пријаве, редован студент у брачној заједници, а супружник незапослен бодује се са 30 бодова.

(11) Уколико је подносилац пријаве, редован студент у брачној заједници, а примања супружника не прелазе износ 1.200,00 КМ бодује се са 20 бодова.

(12) Уколико је подносилац пријаве, редован студент у брачној заједници, а примања супружника прелазе износ 1.200,00 КМ бодује се са 10 бодова.

(13) Подносиоци пријаве, редовни студенти, из породица са четворо и више дјеце и редовни студенти са два или више студената чланова заједничког домаћинства бодују се са 10 бодова.

Члан 7.

(1) Подносиоци пријаве, редовни студенти, особе са инвалидитетом, бодују се са 10 бодова.

(2) Подносиоци пријаве, редовни студенти, чији је један родитељ особа са инвалидитетом бодују се са 5 бодова.

Члан 8.

Ученик генерације ЈУ СШЦ „Светозар Ђоровић“ Љубиње одјељење у Берковићима стиче право на стипендију уписом на прву годину редовног студирања на државном факултету или високој школи.

Члан 9.

(1) Право на стипендију остварују студенти који имају највећи збир бодова из 5., 6. и 7. члана овог Правилника.

(2) У случају истог броја бодова предност има студент који има већи број бодова остварених по члану 5. овог Правилника.

Члан 10.

(1) Прилози уз пријаву, које редовни студенти су дужни доставити Комисији за стипендирање су :

- потврда факултета да је подносилац пријаве уписан први пут као редован студент II, III, IV, V или VI године студија са просјеком оцјена свих година студирања;
- ЦИПС-ова потврда пребивалишта ;
- ако један или оба родитеља нису живи – извод из матичне књиге умрлих;
- фотокопија рјешења о инвалидитету (уколико постоји) ;
- потврда да се један или оба родитеља налазе на евиденцији незапослених лица надлежног Завода за запошљање или потврда из Пореске управе РС да нема пореза и доприноса на приходе и примања;
- потврда о просјеку примања једног или оба родитеља за

- последња три мјесеца пред расписивање Конкурса за додјелу стипендија;
- ако је неко од родитеља пензионер, чек од пензије за последњи мјесец пред расписивање Конкурса за додјелу стипендија;
 - уколико су родитељи разведени, рјешење Суда о разводу родитеља, а уколико студент не прима алиментацију и овјерену изјаву студента да не прима алиментацију;
 - ако је студент у брачној заједници, извод из матичне књиге вјенчаних и потврда о просјеку примања супружника за последња три мјесеца пред расписивање Конкурса за додјелу стипендија, односно потврда надлежног Завода за запошљавање или потврда из Пореске управе РС да нема пореза и доприноса на приходе и примања;
 - ако је у породици подносиоца пријаве два или више студената потребно је приложити потврду о редовном студирању за друге студенте;
 - изјаву у којој под пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу изјављује да су сва приложена документа вјеродостојна и тачна, да не прима другу стипендију или материјалну помоћ за

студирање и да није у радном односу;

- Потврда од банке о текућем рачуну или уговор са банком.
- (2) Сви документи се достављају у оригиналу или овјереним копијама и не смију бити старији од три мјесеца.

Члан 11.

Редовни студенти, подносиоци пријаве, могу остварити право на стипендију ако до дана затварања Јавног конкурса нису навршили 26 година живота.

Члан 12.

Пријаве студената који не доставе сва потребна документа, на основу којих ће комисија утврђивати и одлучивати редослијед првенства, ће се одбацити.

Члан 13.

- (1) Комисија има право провјерити вјеродостојност и тачност сваког достављеног документа.
- (2) Ако комисија, послје провјере, утврди да достављени подаци нису тачни или су лажни, пријаву ће одбацити.

Члан 14.

Ступањем на снагу овог Правилника ставља се ван снаге Правилник о стипендирању број 02-020-17/17.

Члан 15.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеном гласнику“ Општине Берковићи.

Број:02-67-1/25

Датум:16.01.2025.године

Н А Ч Е Л Н И К

Бојан Самарџић с.р.

На основу чл.17.став(1) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ „ број:39/14 и 59/22) члана 4.Правилника о јавним набавкама, општине Берковићи број:02-020-9-1-1/23 и члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број:2/17) Начелник општине је д о н и о :

ОДЛУКУ

о доношењу Плана јавних набавки Општине Берковићи за 2025. годину

Члан 1.

Доноси се План јавних набавки Општине Берковићи за 2025. годину

Члан 2.

Годишњи план јавних набавки општине Берковићи за 2025. годину је подложен измјенама у складу са потребама уговорног органа.

Члан3.

Саставни дио ове Одлуке чини табеларни приказ Плана јавних набавки Општине Берковићи за 2025. годину.

Члан 4.

За набавке које нису планиране Планом јавних набавки Општине Берковићи за 2025. годину , начелник доноси посебну Одлуку о покретању набавке којом мјења план јавних набавки.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавит ће се на веб страници општине Бековићи www.opstinaberkovici.com и у Службеном гласнику општине Берковићи, док ће табеларни приказ Плана јавних набавки за 2025. годину објавити на порталу јавних набавки,БиХ –www.ejn.gov.ba.

Број:02-020-7/25

Датум: 16.01.2025. године

Н А Ч Е Л Н И К

Бојан Самарџић с.р.

Адреса: Маршала Тита 9а/1
Телефон: (033) 251-590
Факс: (033) 251-595
Е-маил: ejn@javnepokupke.gov.ba
Веб: https://www.ejn.gov.ba

ПЛАН НАБАВКИ ЗА 2025. ГОДИНУ

Назив уговорног органа: **ОПШТИНА БЕРКОВИЋИ**
ИДБ/ЛИБ: **4401422740006**
Врста уговорног органа: **Институција власти**
Дјелатност: **Извршна власт**

Датум усвајања буџета: **27.12.2024.**

Р. бр.	Назив предмета набавке	CPV код	Врста поступка	Подјела на лотове	Предвиђа се	Период трајања уговора/оквирног споразума	Процијењена вриједност (KM без ПДВ-а)	Оквирни датум покретања поступка	Извор финансирања	Напомена
Робе										
1	Набавка потрошног материјала за годишње потребе општине	15860000-4 (Кафа, чај и сродни производи)	Директни споразум	Не	Уговор	1 годину	3.500,00	10.2.2025.	Буџет општине Берковићи	
2	Набавка канцеларијског материјала за годишње потребе општине	30190000-7 (Разна канцеларијска опрема и потрепштине)	Директни споразум	Не	Уговор	1 годину	6.000,00	12.2.2025.	Буџет општине Берковићи	
3	Набавка горива и мазива за годишње потребе општине	09100000-0 (Горива)	Конкурентски захтјев	Не	Уговор	1 годину	12.000,00	1.10.2025.	Буџет општине Берковићи	

1 / 3

4	Набавка рачунара и вишефункционог онлајн принтер уређаја	30000000-9 (Канцеларијске и рачунарске машине, опрема и потрепштине осим намјештаја и пакета програмске подршке)	Директни споразум	Не	Уговор	1 годину	4.000,00	17.2.2025.	Буџет општине Берковићи	
5	Набавка хране за потребе обилежавана Крсне славе општине Берковићи	55520000-1 (Услуге достављања припремљене хране (кетеринг))	Директни споразум	Не	Рачун		3.500,00	23.6.2025.	Буџет општине Берковићи	
6	Набавка рекламног материјала	22462000-6 (Рекламни материјал)	Директни споразум	Не	Рачун		1.700,00	27.1.2025.	Буџет општине Берковићи	
Услуге										
1	Поправка службеног возила	50100000-6 (Услуге поправака, одржавања и сродне услуге за возила и припадајућу опрему)	Директни споразум	Не	Рачун		5.000,00	10.2.2025.	Буџет општине Берковићи	
2	Услуге ревизије главног пројекта система за наводњавање у општини Берковићи	98390000-3 (Остале услуге)	Директни споразум	Не	Уговор	90 дана	6.000,00	1.2.2025.	Буџет општине Берковићи	
Радови										
1	Радови на	44114000-2 (Бетон)	Конкурентски захтјев	Не	Уговор	1 годину	65.000,00	1.3.2025.	Буџет	

2 / 3

	бетонирању путева								општине Берковићи	
2	Изградња приступне стазе споменику погинулим борцима	45233160-8 (Стазе и друге неасфалтиране површине)	Директни споразум	Не	Уговор	90 дана	6.000,00	10.3.2025.	Министарство рада и борачко-инвалидске заштите	
3	Уређење спортског игралишта	452336119-7 (Радови на обављању спортских терена)	Конкурентски захтев	Не	Уговор	90 дана	45.000,00	3.3.2025.	Буџет општине Берковићи	
4	Радови на уградњи хоризонталне и вертикалне саобраћајне сигнализације	45233290-8 (Постављање саобраћајних знакова)	Директни споразум	Не	Уговор	90 дана	5.000,00	5.5.2025.	Буџет општине Берковићи	

На основу члана 13. став 3. и члана 90. Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, бр. 39/14 и 59/22), члана 67. Статута општине Берковићи(Службени гласник општине Берковићи бр. 2/17) начелник општине доноси:

ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ ДИРЕКТНОГ СПОРАЗУМА

Члан 1.

(Предмет уређивања)

Овим правилником дефинишу се правила поступка јавних набавки роба и услуга које проводи општина Берковићи, услови за примјену директног споразума, принципи додјеле директног споразума, почетак и извршење поступка директног споразума, као и закључивање директног споразума.

Члан 2.

(Дефиниција)

Директни споразум је поступак у којем општина Берковићи након испитивања тржишта тражи писаним путем или путем портала јавних набавки приједлог цијене или понуду од једног или више привредних субјеката који обављају дјелатност која је предмет набавке и преговара или прихвата ту цијену, као услов за коначни споразум.

Члан 3.

(Услови за примјену поступка директног споразума)

Поступак директног споразума може се провести када је процијењена вриједност истоврсних роба, услуга или радова на годишњем нивоу једнака или мања од 6.000,00 КМ, при чему укупна процијењена вриједност истоврсних набавки на годишњем нивоу није већа од 10.000,00 КМ, сходно члану 87. став

3. Закона о јавним набавкама. Уговорни орган може започети поступак директног споразума ако је таква набавка предвиђена планом набавки или када уговорни орган донесе посебну одлуку о покретању поступка јавне набавке.

Члан 4.

(Почетак поступка)

У поступку директног споразума предвиђеног Планом јавних набавки не доноси се одлуку или рјешење о покретању поступка у писаном облику. Уколико јавна набавка није предвиђена Планом јавних набавки, општина Берковићи покрене поступак јавне набавке доношењем посебне одлуке у писаном облику која мора да садржи податке одређене чланом 17. став 2. Закона о јавним набавкама. Процијењивање вриједности јавне набавке која се додјељује директним споразумом врши се на начин који је прописан чланом 15. Закона о јавним набавкама.

Општина Берковићи заснива рачунање процијењене вриједности уговора о јавној набавци на укупном износу који ће платити без пореза на додату вриједност. Процијењена вриједност робе, услуга и радова чини њена тржишна вриједност у вријеме када уговорни орган започиње поступак јавне набавке.

Члан 5.

(Извршење поступка)

Општина Берковићи испитује тржиште и тражи писани приједлог цијене или понуду од једног или више привредних субјеката који обављају дјелатност која је предмет јавне набавке

Након што се прими приједлог цијене или понуда од једног или више понуђача, а прије закључивања директног споразума:

- а) преговара се са понуђачем/понуђачима о цијени и/или
- б) прихвата се приједлог цијене или понуда једног понуђача и/или
- ц) проводи се друга врста поступка дефинисана Законом о јавним набавкама.

Члан 6. (Избор понуђача)

Код избора понуде треба узети у обзир факторе као што су: цијена, количина, квалитет, технички опис, естетске и функционалне захтјеве, карактеристике које се односе на околину, вријеме и период испоруке и сл.

Општина Берковићи ће изабрати понуђача на начин који гарантује најбољу размјену вриједности за новац. Када се тражи приједлог цијене или понуда понуђачима ће се дати одређени рок да припреме приједлог цијене или понуду, узимајући у обзир комплексност набавке.

Члан 7. (Закључивање директног споразума)

Директни споразум сматра се закљученим прилагањем рачуна или друге одговарајуће документације.

Члан 8. (Достављање извјештаја)

Општина Берковићи обавезана је Агенцији за јавне набавке БиХ достављати извјештаје о закљученом директном споразуму. Уговорни орган најкасније у року од 30 дана од дана закључења уговора на порталу јавних набавки објављује

основне елементе уговора за све поступке јавне набавке, као и све измјене уговора до којих дође у току реализације уговора.

Објављивање из претходног ставе овога члана садржи сљедеће податке:

- а) редни број;
- б) опис и ознаку по ЈРЈН;
- ц) врсту поступка и број обавјештења о додјели уговора са портала јавних набавки за које постоји обавеза објаве обавјештења о додјели уговора;
- д) податке о добављачу (назив, ИД број, мјесто);
- е) основне елементе уговора (вриједност, период трајања/рок извршења, рок плаћања, гарантни период и др.);
- ф) опис измјене основних елемената уговора са датумом измјене;
- г) остатак вриједности уговора након учињене измјене (након закљученог појединачног уговора);
- х) датум закључења уговора;
- и) датум потпуне реализације уговора и укупна утрошена вриједност;
- ј) напомену или образложење (значајније измјене, раскид уговора и сл).

Члан 9. (Право жалбе)

У поступку директног споразума жалба није допуштена.

Члан 10. (Прелазне и завршне одредбе)

Овај правилник ступа на снагу даном доношења, а објавит ће се у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о поступку директног споразума број 01-020-91-1/13 од 06.09.2013. године.

Број: 02-020-11/25

Датум :21.01.2025.године

НАЧЕЛНИК

Бојан Самарџић с.р.

На основу члана 82. став 3. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16; 36/19; 61/21) и члана 67. став 12. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Начелник општине Берковићи, доноси:

ОДЛУКУ

о прихватању иницијативе Савјетодавног одбора грађана општине Берковићи

Члан 1.

Прихвата се иницијатива Савјетодавног одбора грађана општине Берковићи, дефинисане Планом рада Савјетодавног одбора грађана општине Берковићи, у оквиру које ће се у улицама око дјечијег парка поставити успоривачи саобраћаја (лежећи полицајци).

Члан 2.

Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у Службеном гласнику општине Берковићи.

Број:02-020-13/25

Датум: 23.01.2025. године

НАЧЕЛНИК:

Бојан Самарџић с.р.

На основу члана 82. став 3. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16; 36/19; 61/21) и члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Начелник општине Берковићи, доноси:

ОДЛУКУ

о усвајању Визије дигитизације општине Берковићи са каталогом база података

Члан 1.

Усваја се Визија дигитизације општине Берковићи са каталогом база података.

Члан 2.

Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у Службеном гласнику општине Берковићи.

Број:02-020-14/25

Датум: 23.01.2025. године

НАЧЕЛНИК:

Бојан Самарџић с.р.

На основу члана 82. став 3. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/16; 36/19; 61/21) и члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број: 2/17), Начелник општине Берковићи, доноси:

ОДЛУКУ

о усвајању Плана интерне и екстерне комуникације општине Берковићи 2024 – 2028.

Члан 1.

Усваја се План интерне и екстерне комуникације општине Берковићи, 2024 – 2028.

Члан 2.

Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у Службеном гласнику општине Берковићи.

Број:02-020-16/25

Датум: 23.01.2025. године

НАЧЕЛНИК:

Бојан Самарџић с.р.

На основу чл. 17. став (1) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ „ број: 39/14 , 59/22 и 50/24) и члана 9. Правилника о јавним набавкама , роба, услуга и радова („Сл . гласник општине Берковићи“ број : 02-020-9-1-1/23) Начелник општине је д о н и о :

ОДЛУКУ

о измјени и допуни

Плана јавних набавки Општинске управе општине Берковићи за 2025. годину (I)

Члан 1.

На основу указаних потреба Општинске управе општине Берковићи врши се измјена и допуна Плана јавних набавки Општинске управе општине Берковићи за 2024. годину која је саставни дио Одлуке број:02-020-24/25 од 10.02.2025. године.

Члан 2.

Сви подаци који су обухваћени измјенама и допунама Плана јавних

набавки садржани су у табели која чини саставни дио ове одлуке.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења а објавит ће се на веб страници општине Берковићи www.opstinaberkovici.com као и у „Службеном гласнику општине Берковићи“ , док ће се табеларни приказ Измјена и допуна плана јавних набавки за 2025. годину објавити на порталу јавних набавки, БиХ – www.ejn.gov.ba.

Број:02-020-24/25

Датум:10.02.2025. године

Н А Ч Е Л Н И К

Бојан Самарџић с.р.

		Адреса: Marija Tita 9a/l Телефон: (033) 251-590 Факс: (033) 251-595 Е-пошта: op@opstinaberkovici.gov.ba Веб: https://www.opj.gov.ba								
Датум и вријеме објаве плана набавки: 10.2.2025. у 11:36										
ИЗМЈЕНА/ДОПУНА ПЛАНА НАБАВКИ ЗА 2025. ГОДИНУ										
Назив уговорног органа: ОПШТИНА БЕРКОВИЋИ										
ИДБ/ИИБ: 4401422740006										
Врста уговорног органа: Институција власти										
Дјелатност: Извршна власт										
Додају се слиједеће ставке:										
Р. бр.	Назив предмета набавке	CPV код	Врста поступка	Подела на лотове	Предвиђа се	Период трајања уговора/оквирног споразума	Процијенена вриједност (KM без ПДВ-а)	Оквирни датум покретања поступка	Извор финансирања	Напомена
Робе										
7	Набавка канцеларијског намјештаја	39130000-2 (Канцеларијски намјештај)	Директни споразум	Не	Рачун		2.000,00	14.2.2025.	Буџет општине Берковићи	
Радови										
5	Уговарање додатних радова на изградњи саобраћајнице у насељу Видуша I	45233120-6 (Грађевински радови на путу)	Преговарачки поступак без објављивања обавјештења о набавци	Не	Уговор	30 дана	13.000,00	11.2.2025.	Буџет општине Берковићи	
1 / 1										

На основу члана 67. Статута Општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“ број 2/17) Начелник општине Берковићи д о н о с и:

О Д Л У К У

О именовану координатора испред општине Берковићи за реализацију пројекта „Економско оснаживање социјално и материјално угрожених особа кроз производњу поврћа у пластеницима“ – Muslim Aid

Члан 1.

Драшко Цомбета – Стручни савјетник за управљање развојем из Берковића, именује се за координатора за реализацију пројекта „Економско оснаживање социјално и материјално угрожених особа кроз производњу поврћа у пластеницима“ – Muslim Aid.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осми дан од дана објављивања у „Службеном гласнику општине Берковићи“.

Број: 02-020-32/25

Датум: 18.02.2025. године

НАЧЕЛНИК

Бојан Самарџић с.р.

На основу члана 59. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр 97/16, 36/19 и 61/21), члана 26. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 63/21), члана 16. Уредбе о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 8/22) и члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине

Берковићи“ бр 2/17) Начелник
Општине Берковићи доноси:

О Д Л У К У
о усвајању Акционог плана за
спровођење Стратегије развоја
општине Берковићи за период 2025.-
2027.

Члан 1.

Усваја се Акциони план за спровођење
Стратегије развоја општине Берковићи
за период 2025.-2027. година.

Члан 2.

Акциони план за спровођење Стратегије
развоја општине Берковићи за период
2025.-2027. година је саставни дио ове
Одлуке.

Члан 3.

Одлука ступа на снагу даном доношења,
и објавиће се у „Службеном гласнику
општине Берковићи“.

Број: 02-020-47/25

Датум: 03.03.2025. године

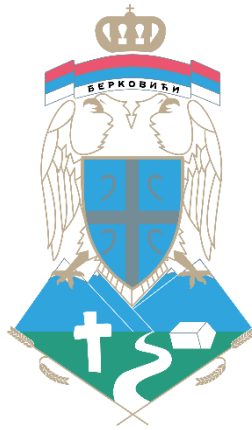
НАЧЕЛНИК

Бојан Самарцић с.р.

Босна и Херцеговина

Република Српска

Општина Берковићи

**АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА
ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ ЗА ПЕРИОД 2025-2027**

Берковићи, март 2025. године

1. Увод

Акциони план за период 2025-2027 је спроведбени документ којим је разрађена оквирна динамика реализације мјера из Стратегије развоја Општине Берковићи за период 2022-2028, затим динамика реализације кључних стратешких пројеката и других потенцијалних пројеката и активности, планирана финансијска средства и носиоци реализације кључних стратешких пројеката и других пројеката и активности.

Структура акционог плана састоји се од наративног и табеларног дијела. У наративном дијелу дате су информације о Стратегији развоја Општине Берковићи 2022-2028. за коју се израђује акциони план и направљен је сажетак у смислу укупне финансијске вриједности акционог плана, процентуалног прегледа извора финансирања и навођења кључних стратешких пројеката чија је реализација предвиђена за посматрани трогодишњи период.

Табеларни дио акционог плана представља први ниво операционализације Стратегије развоја Општине Берковићи за период 2022-2028. (у даљем тексту Стратегија развоја), односно у овом дијелу су разрађене мјере из стратешког документа на конкретне пројекте и активности. У складу с тим, у табеларном дијелу акционог плана наведени су подаци о стратешким циљевима, приоритетима и мјерама из стратешког документа у оквиру којих су даље разрађени кључни стратешки пројекти, остали пројекти и активности. За сваки пројекат или активност одређени су носиоци реализације, затим индикатори на нивоу очекиваног резултата и преглед финансирања по годинама за посматрани трогодишњи период, укључујући изворе финансирања.

2. Осврт на стратешки документ за који се израђује акциони план (основни подаци о стратешком документу, законски основ за израду акционог плана и сл.)

Акциони план за спровођење Стратегије развоја Општине Берковићи, за период 2025-2027. године, доноси се у складу са чланом 26. Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник РС“, број 63/21) и чланом 16. Уредбе о спроведбеним документима у Републици Српској („Службени гласник РС“, број 8/22), а на основу Стратегије развоја Општине Берковићи, усвојене дана 12.08.2022. године на сједници Скупштине.

Стратегијом развоја су дефинисана 3 стратешка циља, са 6 приоритета и 12 мјера:

1. Стратешки циљ 1. Повећана запосленост, приходи становништа и општински приходи

Приоритети:

- 1.1. Привући нова инвестициона улагања у привреду и пољопривреду;
- 1.2. Подстицати развој туристичке инфраструктуре и понуде;

2. Стратешки циљ - Комплетирана инфраструктура и услуге

у центру, уз постепено ширење на активна сеоска подручја

Приоритети:

- Приоритет 2.1. Унапријеђена комунална и путна инфраструктура;
- Приоритет 2.2. Развијена друштвена инфраструктура и услуге;

3. Стратешки циљ - Очувана животна средина и смањени ризици од елементарних непогода

Приоритети:

- Приоритет 3.1. Заштита животне средине кроз унапријеђење система управљања отпадом и смањење ризика од елементарних непогода;
- Приоритет 3.2. Унапријеђена енергетска ефикасност и системи за кориштење обновљивих извора енергије;

Када су у питању приоритети дефинисани у склопу сва три стратешка циља, они своје упориште имају у стратешким и планским документима Републике Српске. Такође, стратешки циљеви са припадајућим приоритетима и мјерама доприносе остварењу Оквира за реализацију Циљева оджривог развоја у БиХ, у којем су утврђена 3 развојна правца:

- 1) Добра управа и управљање јавним сектором,
- 2) Паметан раст и
- 3) Социјална укљученост – друштво једнаких могућности.

Детаљна разрада мјера представљена је у табеларном прегледу акционог плана.

4. Процес израде Акционог плана

Након усвојене Стратегије развоја, а у складу са Уредбом о спроведбеним документима у Републици Српској, приступило се разради подручја дјеловања дефинисаних у оквиру Мјера Стратегије развоја. Приликом овог процеса консултована су сва одјелења и службе општинске управе као и кључни ванинституционални актери, (институције, установе, јавна предузећа итд.), те су дефинисане конкретне стратешке активности и носиоци њихове имплементације за наредне три године. Након проведених консултација, тијело за управљање развојем је прикупљене податке објединило у табеларни формат Акционог плана, у складу са прописаним форматом дефинисаним у Уредби о спроведбеним документима републике Српске („Службени гласник РС“, број 8/22).

5. Кратак опис акционог плана (укупна финансијска вриједност акционог плана, процентуални преглед извора финансирања, кључни стратешки пројекти, итд .)

Акционим планом за спровођење Стратегије развоја Општине Берковићи, за период 2025-2027. година, планирана су оквирна финансијска средства у укупном износу од 8.974.100,00 КМ. У следећој табели дат је збирни преглед планираних финансијских средстава по стратешким циљевима и годинама:

Стратешки циљ	Година			
	2025.	2026.	2027.	Укупно
Стратешки циљ 1.	545.000	3.524.000	2.716.000	6.785.000
Стратешки циљ 2.	389.100	585.000	700.000	1.674.100
Стратешки циљ 3.	7.000	292.000	216.000	515.000
УКУПНО:	941.100	4.401.000	3.632.000	8.974.100

Према изворима финансирања, од укупних 8.974.100,00 КМ за три године, планирано је финансирање из буџета Општине у износу од 2.748.100 КМ што представља 30,6 % од укупног износа, док је из осталих извора (донације, грантови и остало) планирано 6.226.000 КМ, односно 69,4 % од укупног износа.

Стратегијом развоја планирано је спровођење 3 кључна стратешка пројекта. Узимајући у обзир да се ради о пројектима на чију реализацију општина Берковићи нема могућност утицаја, није могуће процијенити да ли ће њихова реализација бити у овом трогодишњем периоду. Планирани кључни пројекти, као интервенције од великог значаја за остварење стратешких циљева, су:

1. **Изградња ВЕ Хргуд** је значајан пројекат за општину чијом реализацијом би се генерисао велики приход у општински буџет, а што би даље допринијело развоју локалне заједнице у многим аспектима. Ипак, генерисање милионског износа у буџет општине на годишњем нивоу највише би допринијело изградњи комуналне и путне инфраструктуре општине, а што је окосница развоја општине.
2. **Изградња система за наводњавање** је стратешки пројекат за општину Берковићи којим би се обезбједиле потребне количине воде за наводњавање пољопривредних површина. То би допринијело повећању приноса постојеће пољопривредне производње, као и повећању засијаних површина. Реализација овог пројекта допринијела би повећању самозапошљавања у оквиру пољопривредних газдинстава, као и обезбјеђивању сировинске базе за развијање секундарне пољопривредне производње.
3. **Модернизација регионалног пута Р435 Невесиње - Берковићи** је значајан пројекат за општину чија би реализација унаприједила саобраћајну повезаност ове двије општине. Реализацијом овог пројекта ријешили би се многи проблеми ове двије сусједне општине и остварила добра сарадња. Ојачале би се економске везе на обострану корист. Реализација пројекта довела би до унапрјеђења здравствене заштите, будући да становници општине Берковићи услуге секундарне здравствене заштите остварују у ЈЗУ Болница Невесиње, реализацијом поменутог пројекта значајно би се побољшала здравствена заштита пацијената и смањило потребно вријеме за превоз пацијената, што је у многим случајевима пресудно за живот пацијента.

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БЕРКОВИЋИ ЗА ПЕРИОД 2025-2027.ГОДИНА.

НАЗИВ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА: Стратегија развоја општине Берковићи за период 2022-2028.година.			ФИНАНСИРАЊЕ ПО ГОДИНАМА				ФИНАНСИРАЊЕ ПО ИЗВОРИМА		
	Носилац/ координатор	Индикатор на нивоу стратешког пројекта/пројекта/ активности	2025.	2026.	2027.	УКУПНО	Буџет	Остало	Назив извора за остало
Стратешки циљ 1. Повећана запосленост, приходи становништва и општински приходи			545.000	3.524.000	2.716.000	6.785.000	1.369.000	5.416.000	
Приоритет 1.1. Привући нова инвестициона улагања у привреду и пољопривреду			544.000	3.443.000	2.603.000	6.590.000	1.260.000	5.330.000	
Мјера 1.1.1. Подршка новим улагањима у привреду и предузетништво			302.000	173.000	253.000	728.000	398.000	330.000	
П.1.1.1.1. Формирање Савјета за сарадњу са дијаспором и укључивање дијаспоре у привредни развој Берковића	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Формиран Савјет за сарадњу са дијаспором, Број подржаних привредних инвестиција	0	50.000	50.000	100.000	50.000	50.000	Донаторска средства
П 1.1.1.2. – Изградња комуналне инфраструктуре у оквиру Пословно – производне зоне Видуша“	Одјељење за општу управу, просторно планирање,	Пословна зона комунално уређена	230.000	70.000	150.000	450.000	220.000	230.000	Кредитно задужење

	комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту								
П.1.1.1.3. Стручна и финансијска подршка предузетничкој дјелатности	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број подржаних предузетника	70.000	50.000	50.000	170.000	120.000	50.000	Донаторска средства
П.1.1.1.4. Маркетинг општине за нове инвеститоре	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број дистрибуисаних промотивних летки, Број рекламних видео оглашавања на ТВ	2.000	3.000	3.000	8.000	8.000	0,00	
Мјера 1.1.2. Подстицање развоја пољопривредне производње	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности / Служба за управљање развојем		242.000	3.270.000	2.350.000	5.862.000	862.000	5.000.000	

П.1.1.2.1. Изградња система за наводњавање	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Изграђена 1. фаза система за наводњавање	10.000	3.000.000	2.000.000	5.010.000	510.000	4.500.000	Свјетска банка
П 1.1.2.2. Подстицање пољопривредне производње	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број подржаних пољопривредних произвођача	232.000	270.000	350.000	852.000	352.000	500.000	Њемачка невладина организација Help, Организација Nodas, Медитерански агрономски институт – Бари, MuslimAid, ЕУ
Приоритет 1.2. Подстицати развој туристичке понуде и инфраструктуре			1.000	81.000	113.000	195.000	109.000	86.000	
Мјера 1.2.1. Развој туристичке понуде			1.000	8.000	8.000	17.000	16.000	1.000	
П.1.2.1.1. Снимање промотивног видео материјала туристичке понуде и његова промоција на интернет сајтовима, друштвеним мрежама, тв и радио станицама, сајмовима и	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене	Број прегледа промотивних видео снимака	0	5.000	5.000	10.000	10.000	0	

туристичким организацијама	дјелатности									
П.1.2.1.2. Израда туристичких водича (промотивних летака)	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број дистрибуисаних промотивних летака	1.000	3.000	3.000	7.000	6.000	1.000	Донаторска средства USAID/Diaspora invest	
Мјера 1.2.2. Подстицати развој туристичке инфраструктуре	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности		0	73.000	105.000	178.000	93.000	85.000		
П.1.2.2.1. Уређење туристичких локалитета и путне инфраструктуре	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број уређених туристичких локалитета	0	20.000	50.000	70.000	40.000	30.000	Донаторска средства	
П.1.2.2.2. Постављање туристичке сигнализације	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Број обиљежених туристичких локалитета	0	3.000	5.000	8.000	3.000	5.000	Донаторска средства	
П.1.2.2.3. Уређење инфраструктуре за екстремни и авантуристички спорт (параглајдинг, бициклизам)	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Дужина уређене инфраструктуре за екстремни и авантуристички спорт (параглајдинг, бициклизам)	0	50.000	50.000	100.000	50.000	50.000	Донаторска средства	

Стратешки циљ 2. Комплетирана инфраструктура и услуге у центру уз постепено ширење на активна сеоска подручја			389.100	585.000	700.000	1.674.100	1.144.100	530.000	
Приоритет 2.1. Унапрјеђена комунална и путна инфраструктура			150.000	315.000	465.000	930.000	530.000	400.000	
Мјера 2.1.1. Изградња нове и постојеће саобраћајне инфраструктуре			0	215.000	365.000	580.000	280.000	300.000	
П 2.2.1.1. Припрема и израда пројектне документације	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко- инвалидску заштиту	Број израђених пројеката	0	15.000	15.000	30.000	30.000	0	
П.2.2.1.2. Изградња	Одјељење за	Дужина изграђених							

саобраћајница у насељу Видуша	општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту	саобраћајница у насељу Видуша	0	100.000	200.000	300.000	100.000	200.000	Донаторска средства
П 2.2.1.3. Изградња и реконструкција некатегорисаних путева	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту	Дужина изграђених и реконструисаних локалних путева	0	100.000	150.000	250.000	150.000	100.000	
Мјера 2.1.2. Изградња комуналне инфраструктуре			150.000	100.000	100.000	350.000	250.000	100.000	
П 2.1.2.1 Реконструкција постојећих и изградња нових водова	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту	Број реконструисаних и изграђених водова	0	50.000	50.000	100.000	100.000	0	
П 2.1.2.2. Изградња капеле	Одјељење за општу управу, просторно	Изграђена капела	150.000	50.000	0	200.000	100.000	100.000	Донације

	планирање, комуналне дјелатности и борачко- инвалидску заштиту / Црквена општина Дабар								
П 2.1.2.3. Изградња јавне расвјете	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко- инвалидску заштиту	Број извода јавне расвјете	0	0	50.000	50.000	50.000	0	
Приоритет 2.2. Развијена друштвена инфраструктура и услуге			239.100	270.000	235.000	744.100	614.100	130.000	
М 2.2.1 Унапрјеђење друштвене инфраструктуре			159.100	175.000	125.000	459.100	349.100	110.000	
П 2.2.1.1. Санација објеката и уређење школског дворишта са пратећим садржајем ОШ „Његош“ Берковићи	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко- инвалидску заштиту	Број санираних објеката	65.000	50.000	0	115.000	85.000	30.000	Њемачка невладина организација Help, донаторска средства

П 2.2.1.2. Уређење порте саборног храма	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту / Црквена општина Дабар		50.000	25.000	25.000	100.000	70.000	30.000	Донаторска средства /прилози
П 2.2.1.3.Набавка нове и замјена постојеће медицинске опреме у ЈЗУ Дом здравља Др Миленко Муратовић	ЈЗУ Дом здравља Др Миленко Муратовић	Број набављење и замјењене медицинске опреме	42.100	50.000	50.000	142.100	92.100	50.000	Донаторска средства и властита средства Дома здравља
П 2.2.1.4 Рјешавање објеката у рушевном стању	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту	Број рјешених објеката у рушевном стању	2.000	50.000	50.000	102.000	102.000	0	
М 2.2.2. Унапрјеђење пружања друштвених услуга			80.000	95.000	110.000	285.000	265.000	20.000	
П 2.2.2.1 Организација повремених специјалистичких прегледа у локалном дому здравља	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и	Годишњи број специјалистичких прегледа	5.000	10.000	10.000	25.000	10.000	15.000	Властита средства ЈЗУ Дом здравља Др Миленко

	друштвене дјелатности								Муратовић
П 2.2.2.2. Стипендирање младих (средње и високо)	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Годишњи број стипендисаних младих	55.000	60.000	65.000	180.000	180.000	0	
П 2.2.2.3. Организација културно-спортско-забавних садржаја	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Годишњи број одржаних манифестација	10.000	10.000	15.000	35.000	30.000	5.000	Донаторска средства
П 2.2.2.4. Унапрјеђење мјера популационе политике	Одјељење за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности	Годишњи износ буџетских средстава уложен у популациону политику	10.000	15.000	20.000	45.000	45.000	0	
Стратешки циљ 3. Очувана животна средина и смањени ризици од природних непогода			7.000	292.000	216.000	515.000	235.000	280.000	
Приоритет 3.1. Заштита животне средине			7.000	17.000	21.000	45.000	25.000	20.000	
Мјера 3.1.1. Унапрјеђење система управљања комуналним отпадом			7.000	17.000	21.000	45.000	25.000	20.000	
П.3.1.1.1. Ширење мреже	Одјељење за општу	Број насеља укључен у систем							

одвоза комуналног отпада	управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко- инвалидску заштиту	организованог скупљања и одвоза комуналног отпада	5.000	15.000	20.000	40.000	20.000	20.000	Донаторска средства
П. 3.1.1.2. Санација дивљих депонија	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко- инвалидску заштиту	Број санираних дивљих депонија	2.000	2.000	1.000	5.000	5.000	0	
Приоритет 3.2. Унапрјеђење енергетске ефикасности и система коришћења обновљивих извора енергије			0	275.000	195.000	470.000	210.000	260.000	
Мјера 3.2.1 Реконструкција и са нација постојећих објеката у складу са ЕЕ стандардима			0	250.000	170.000	420.000	210.000	210.000	
П 3.2.1.1. Утопљавање јавних објеката	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко- инвалидску	Број утопљених јавних објеката	0	150.000	100.000	250.000	125.000	125.000	Донаторска средства

	заштиту								
П 3.2.1.2. Замјена система гријања у јавним објектима	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту	Број објеката са замјењеним системом гријања	0	100.000	70.000	170.000	85.000	85.000	Донаторска средства
Мјера 3.2.2. Коришћење обновљивих извора енергије на јавним објектима			0	25.000	25.000	50.000	0	50.000	
П.3.2.2.1. Мапирање јавних објеката и израда студије изводљивости за уградњу соларних панела	Одјељење за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту	Број израђених студија изводљивости	0	25.000	25.000	50.000	0	50.000	Донаторска средства

На основу члана 16. Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07, 109/12 и 44/16) и члана 67. Статута општине Берковићи („Службени гласник општине Берковићи“, број: 2/17) , Начелник општине Берковићи д о н о с и :

Р Ј Е Ш Е Њ Е

**о продужењу мандата чланова УО ЈУ
за предшколско васпитање и**

**образовање Дјечији вртић „Света
Новомученица Милица – Дете“
Берковићи**

I Продужава се мандат члановима УО ЈУ за предшколско васпитање и образовање Дјечији Вртић „Света Новомученица Милица – Дете“ Берковићи, због истека мандата на који су именовани и то:

1. Велиборка (Чедо) Шукић, председник – проф. разредне наставе , представник оснивача.
2. Слободанка (Слободан) Солдо , члан – првоступница одгојних знаности , смјер предшколски одгој, представник Стручног вијећа предшколске установе.
3. Весна (Ратко) Скочо, члан – проф.разредне наставе, представник Савјета родитеља.

Продужење мандата траје до 06.09.2025.године.

II Рјешење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у Службеном гласнику општине Берковићи.

О б р а з л о ж е њ е

Због незавршене конкурсне процедуре од стране Скупштине општине Берковићи, Начелник општине је продужио мандат досадашњим члановима Управног одбора горе наведене установе, јер је истим истекао мандат на који су именовани.

Против овог Рјешења није дозвољена жалба, а може се покренути Управни спор код надлежног суда у Требињу у року од 30 (тридесет) дана од дана пријема овог Рјешења.

Број: 02-020-49/25

Датум: 06.03.2025. године

НАЧЕЛНИК

Бојан Самарцић с.р.

САДРЖАЈ

1.Одлука о верификацији престанка и додјеле мандата у Скупштини општини Берковићи.....	1
2.Одлука о усвајању Акционог плана за равноправност полова општине Берковићи за период од 2024.године до 2027. године.....	2
3.Акциони план за равноправност полова општине Берковићи за период од 2024.године до 2027. године.....	3
4.Одлука о усвајању мапе пута дигиталног развоја општине Берковићи.....	43
5.Мапа пута дигиталног развоја општине Берковићи (2025-2029).....	44
6.Програм заједничке комуналне потрошње за 2025.годину.....	107
7.Програм о начину кориштења новчаних средстава прикупљених по основу концесионих накнада за 2025.годину.....	110
8.Програм о начину кориштења новчаних средства прикупљених по основу прихода од посебних водних накнада за 2025.годину.....	110
9.Програм распоређивања и усмјеравања средстава од накнада за финансирање заштите од пожара за 2025.годину.....	111
10.Програм одржавања локалних и некатегорисаних путева и улица у насељима на подручју општине Берковићи за 2025.годину.....	111
11.Одлука о утврђивању просјечне коначне грађевинске цијене за м2 корисне стамбене и пословне површине за 2025.годину.....	115
12.Одлука о утврђивању просјечне тржишне цијене изграђеног стамбеног и пословног простора и накнаде за продато градско грађевинско земљиште у државној својини за 2025.годину.....	115
13.Одлука о утврђивању висине ренте за 2025.годину.....	116
14.Одлука о утврђивању висине накнаде за уређење градског – грађевинског земљишта за 2025.годину.....	117
15.Одлука о висини боравишне таксе на подручју општине Берковићи.....	119
16.Одлука о допуни одлуке о кредитном задужењу.....	119
17.Одлука о условима и начину додјеле непокретности у својини општине.....	120
18.Закључак о покретању иницијативе за укључење општине Берковићи у вишенамјенску функцију пројекта „ХЕ Дабар“.....	126
19.Закључак о покретању иницијативе за рехабилитацију дијела регионалне саобраћајнице Р 6101.....	126
20.Закључак о покретању иницијативе за уређење дворишта пословне зграде „Електро-Херцеговине“ у Берковићима.....	127

- 21.Закључак о предузимању активности у циљу уклањања објеката у рушевном стању на подручју насељеног мјеста Берковићи..... **177**
- 22.Закључак о покретању поступка припреме идејног пројекта за изградњу парка са спомеником или спомен чесмом на локацији „Васковића кућа“..... **128**
- 23.Рјешење о измјени и допуни Рјешења о именовану Комисије за избор и именовање..... **129**
- 24.Рјешење о именовану секретара Скупштине општине Берковићи..... **129**
- 25.Рјешење о именовану начелника Одјељења за општу управу, просторно планирање, комуналне дјелатности и борачко-инвалидску заштиту..... **129**
- 26.Рјешење о именовану начелника одјељења за финансије, привреду, управљање развојем и друштвене дјелатности.....**130**
- 27.Рјешење о именовану Комисије за утврђивање резултата тајног гласања за избор потпредседника Скупштине.. **130**
- 28.Рјешење о именовану потпредседника Скупштине општине Берковићи..... **131**
- 29.Одлука о именовану шефа кабинета **131**
- 30.Одлука о именовану Савјетника Начелника..... **131**
- 31.Одлука о једнократној помоћи за новорођено дијете..... **131**
- 32.Правилник о условима и поступку остваривања права на стипендију..... **132**
- 33.Одлука о доношењу Плана јавних набавки Општине Берковићи за 2025.годину..... **136**
- 34.Табеле – План јавних набавки за 2025.годину..... **137**
- 35.Правилник о поступку директног споразума..... **139**
- 36.Одлука о прихватању иницијативе Савјетодавног одбора грађана општине Берковићи..... **141**
- 37.Одлука о усвајању Визије дигитизације општине Берковићи са каталогом база података..... **141**
- 38.Одлука о усвајању Плана интерне и екстерне комуникације општине Берковићи 2024-2028..... **141**
- 39.Одлука о измјени и допуни Плана јавних набавки Општинске управе општине Берковићи за 2025.годину..... **141**
- 40.Одлука о именовану координатора испред општине Берковићи за реализацију пројекта „Економско оснаживање социјално и материјално угрожених особа кроз производњу поврћа у пластеницима“ Муслим Аид..... **143**
- 41.Одлука о усвајању Акционог плана за спровођење стратегије развоја општине Берковићи за период 2025.-2027. **144**

42.Акциони план за спровођење
Стратегије развоја општине Берковићи
за период 2025-2027..... **145**

43.Рјешење о продужењу мандата
чланова УО ЈУ за предшколско
васпитање и образовање Дјечији вртић
„Света Новомученица Милица-Дете“
Берковићи..... **160**